

BLOGGAAJAN VUOROVAIKUTUSROOLIT SUOSITUISSA BLOGEISSA

Maisterintutkielma

Jaana Mäenpää

Suomen kieli

Kielten laitos, Jyväskylän yliopisto

Syyskuu 2016

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Kielten laitos
Tekijä – Author Mäenpää Jaana Hannele	
Työn nimi – Title Bloggaajan vuorovaikutusroolit suosituissa blogeissa	
Oppiaine – Subject Suomen kieli	Työn laji – Level Maisterintutkielma
Aika – Month and year Syyskuu 2016	Sivumäärä – Number of pages 103 + liitteet
Tiivistelmä – Abstract <p>Maisterintutkielma käsittelee kielellisesti ilmenevää vuorovaikutusta ja bloggaajalle rakentuvia rooleja suosituissa blogeissa. Tavoitteena on selvittää, millaiset kielelliset keinot toimivat roolien rakentajina. Lukijan ja bloggaajan välistä vuorovaikutusta ei ole juuri tutkittu. Tutkimuskysymykset ovat 1. Millaisia rooleja bloggaajan ja lukijoiden välisessä vuorovaikutuksessa syntyy bloggaajalle? 2. Millaiset kielelliset keinot rakentavat näitä rooleja?</p> <p>Tutkimus pohjautuu M. A. K. Hallidayn systeemis-funktionaaliseen kieliteoriaan ja Martinin ja Whiten sen pohjalta kehittämään suhtautumisen teoriaan. Teoreettiseen viitekehukseen kuuluvat myös kirjoitetun ja puhutun kielen erojen tutkimus sekä suomen kielen tutkimukset erilaisista persoonaviittauksista.</p> <p>Aineistona on viisi Lily-yhteisössä julkaistua blogikirjoitusta kommentteineen. Kirjoitukset ovat blogeista nimeltä Asikaine, Isyyspakkaus, Laura loves ja Nude, jotka kaikki ovat saaneet Lilyn toimituksen suosittelummaininnan. Tutkimus tarkastelee tekstianalyysin keinoin blogeissa esiintyvää vuorovaikutusta ja sen kielellisiä keinoja sekä bloggaajan että lukijoiden teksteistä hyödyntäen suhtautumisen teoriaa.</p> <p>Aineiston analyysin perusteella bloggaajalle muodostuu pääasiassa kaksi erilaista roolia. Nämä kaksi erityisesti aineistosta nousevaa roolia on nimetty asiantuntijarooliksi ja vertaisrooliksi. Rooleja rakentavat kielelliset keinot on eritelty vuorovaikutuskeinojen ja interpersonaisuuteen keskittyvän analyysin avulla. Asiantuntijuutta rakennetaan aineiston blogeissa suosittelulla, direktiivisyydellä, korostamalla bloggaajan auktoriteettiasemaa eri tavoin sekä toivekirjoitus-alagenren konventioin. Vertaisroolia puolestaan rakennetaan vuorovaikutuksen vastavuoroisuudella, affektisuudella, ennakoimalla ja ottamalla huomioon lukijoiden reaktiot tekstiin ja muin erilaisin dialogisin keinoin. Asiantuntija-asema ja vertaisrooli ovat kietoutuneet yhteen, ja ne myös tukevat toisiaan. Jotkin vuorovaikutuskeinot tukevat sekä bloggaajan asiantuntijuutta että vertaisuutta samanaikaisesti, mutta roolit ovat eroteltavissa.</p> <p>Tutkimustuloksista voi päätellä, että suosituissa blogeissa bloggaaja esiintyy sekä lukijan kanssa tasavertaisena että asiantuntijana ja auktoriteettina, jota lukijat arvostavat. Tutkimustulosten perusteella ei voi esittää tietoa siitä, kumpi on syy ja kumpi seuraus: kahden roolin vaihtelu vai se, että blogi on suosittu. Jatkotutkimuksen mahdollisuutena näyttäytyykin esimerkiksi tämän suhteen tutkiminen.</p>	
Asiasanat – Keywords kielellinen vuorovaikutus, roolit, suhtautuminen, blogit, bloggaajat	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopisto, Fennicum, suomen kielen oppiaine	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	VUOROVAIKUTUSROOLIEN RAKENTUMINEN.....	5
2.1	Vuorovaikutus blogissa.....	5
2.2	Interpersonaalinen metafunktio.....	6
2.2.1	Suhtautumisen teoria.....	8
2.2.2	Affektisuus ja modaalisuus.....	9
2.3	Dialogisuus ja roolit.....	13
2.4	Suorat ja epäsuorat persoonaviittaukset.....	18
3	BLOGI GENRENÄ.....	22
3.1	Genre.....	22
3.2	Blogi.....	24
3.3	Kirjoitetun ja puhutun kielen erot.....	29
4	AINEISTO JA MENETELMÄT.....	34
4.1	Metodit.....	37
4.2	Aineiston konteksti.....	39
5	TULOKSET.....	43
5.1	Asiantuntijarooli.....	44
5.1.1	Kaupallisuus ja suosittelu.....	45
5.1.2	Toivekirjoitukset.....	54
5.1.3	Direktiivisyys.....	58
5.2	Vertaisrooli.....	65
5.2.1	Vuorovaikutuksen vastavuoroisuus.....	66
5.2.2	Affektisuus.....	72
5.2.3	Lukijan kommenttien olettaminen.....	80
5.2.4	Epäsuora lukijaan viittaaminen.....	86
6	PÄÄTÄNTÖ.....	91
	LÄHTEET.....	99
	LIITTEET.....	104

1 JOHDANTO

Yksi viime vuosikymmenten suurimmista muutoksista kielellisessä viestinnässä on ollut digitaalisen median vaikutus ihmisten väliseen vuorovaikutukseen (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 7). Blogimaailman huima kasvu viime vuosien aikana on kiinnostava ilmiö. Monet bloggaajat (engl. *blogger*, blogia pitävä henkilö, Salmi 2015b: 188) ovat ammattimaistuneet ja bloggaavat työkseen (Rettberg 2014: 94). Suurin osa blogeista on kuitenkin muiden kuin ammattilaisten ylläpitämiä. Blogit ovat lähtökohtaisesti vuorovaikutuksellisia julkaisuja, joissa lukijaan suhtaudutaan usein dialogisesti (Myers 2009: 9). Tämä suhtautuminen perustuu tiettyyn alkuoletukseen lukijoista. Blogi on erityisen dialoginen tekstilaji (ks. esim. Myers 2009; Rettberg 2014; Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015), mikä tulee ilmi esimerkiksi kommentoinnin mahdollisuudesta ja kontaktin ottamisesta lukijoihin.

Sosiaalisen median yhteydessä käytetään usein sanaa yhteisöllisyys, jolla viitataan asioihin, jotka ovat ominaisia yhteisöille. Sosiaalisen median sanaston mukaan yhteisöllisyyttä on esimerkiksi tunne ryhmään kuulumisesta sekä tietojen, mielipiteiden ja tunteiden jakaminen. (SM 2010: 21.) Henkilökohtaisen blogin ympärille rakentuva yhteisöllisyys ja sen yhteys vuorovaikutuksellisuuteen ovat mielenkiintoisia ilmiöitä. Otan tässä tutkimuksessa yhden näkökulman blogien vuorovaikutuksen tarkasteluun. Koska vuorovaikutuksellisuus on tärkeä osa blogia tekstilajina, ovat bloggaajan erilaiset roolit tärkeitä blogiyhteisön yhteisöllisyydessä. Vuorovaikutuksessa bloggaajalle muodostuu erilaisia rooleja, joiden kautta hän on läsnä lukijoilleen sekä blogiteksteissään että kommenttikentän keskustelussa. Näitä bloggaajalle rakentuvia rooleja analysoin kielellisten vuorovaikutuskeinojen analyysin kautta. Tutkimukseni on tekstintutkimusta ja keskittyy bloggaajan vuorovaikutusrooleihin blogigenressä.

Faircloughin (1997: 13) mukaan on tärkeää tiedostaa, että tietyn asian representaatiossa ei ainoastaan kuvata todellisuutta vaan myös luodaan sitä. Se, miten bloggaaja ottaa lukijansa huomioon ja millaista vuorovaikutusta bloggaajan ja lukijoiden välillä on, vaikuttaa lukijan kokemukseen yhteisöllisyydestä ja bloggaajan läheisyydestä. Tällä on kytköksiä bloggaajan valtaan vaikuttaa lukijoihinsa. Useista blogeista on tullut lukijoilleen tiedonlähde, joka on verrattavissa aikakauslehtien juttuihin tai jopa uutisiin. Tämän vuoksi bloggaajilla on myös paljon näkyvyyttä mediassa ja sitä kautta valtaa. Sirkkusen (2006: 149) mukaan suositut bloggaajat ovat mielipidejohtajia. Mielipidejohtajuuteen liittyvän vallankäytön vuoksi on mielenkiintoista ja relevanttia tutkia tarkemmin suosittujen blogien vuorovaikutuskeinoja ja nii-

den luomia rooleja, sillä suuri osa niistä on läsnä implisiittisesti, eikä välttämättä helposti havaittavissa ilman lähempää kielen tarkastelua.

Pohjaan tutkimukseni M. A. K. Hallidayn (2014) systeemis-funktionaaliseen kieliteoriaan, joka vastaa omaa kielikäsitystäni. Luukan (2002: 90) mukaan se esittää kielen olevan lähtökohtaisesti dialoginen ja funktionaalinen väline. Keskeisiin teorian käsitteisiin lukeutuvat sosiaalisuus, funktionaalisuus, systeemisyys, semioottisuus ja kontekstuaalisuus (mp.). Systeemis-funktionaalinen kieliteoria on melko väljä teoreettinen malli, johon kuuluva metafunktionaalinen hypoteesi erittelee kielellisten valintojen eri funktiot: ideationaalisen, interpersonaalisen ja tekstuaalisen metafunktion (mas. 102–103). Omassa tutkimuksessani relevantti on interpersonaalinen metafunktio, joka kuvaa kieltä vuorovaikutuksellisenä ilmiönä ja sopii aineistoni analyysiin. Esittelen interpersonaalista metafunktiota luvussa 2.2.

Greg Myers (2009) on tutkinut blogien diskursseja ja niissä käytettävää kieltä. Jill Walker Rettberg (2014) on kuvannut bloggausta ilmiönä. Blogien kielestä on tehty Suomessa tutkimusta vasta vähän aikaa, sillä tutkimusalue on suhteellisen tuore. Helasvuo, Johansson ja Tanskanen (2015: 7) ovat toimittaneet ensimmäisen suomenkielisen katsauksen digitaaliseen vuorovaikutukseen kielentutkimuksen näkökulmasta. Heidän teoksensa *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* sisältää useita artikkeleita vuorovaikutuksesta verkossa. Siihen sisältyvässä artikkelissaan Marja-Liisa Helasvuo (2015) tutkii, miten tekstiviesteissä viitataan kirjoittajaan ja vastaanottajaan. Helasvuon tutkimus edustaa vuorovaikutuslingvistiikkaa. Kaisa Koskinen (2015) puolestaan on teoksessa ottanut analyysiin institutionaalisen blogin dialogisuuden ja lukijan huomioonottamisen näkökulmasta. Hän tutkii blogin vuorovaikutusta suhtautumisen teoria työkalunaan.

Mirka Kyllönen (2012) on tehnyt maisterintutkielman läheltä omaa tutkimusaiheittani, kirjoittajan ja lukijan läsnäolosta blogissa. Kyllönen käyttää tutkimuksessaan itsekin hyödyntämiäni menetelmiä: Hallidayn lisäksi toisen systeemis-funktionaalisen kieliteorian edustajan Suzanne Egginsin (2004) ajatuksia vallasta, kontaktista ja sitoutumisesta sekä persoonaviittausten analyysia. Kyllönen kuvaa niiden kautta lukijan läsnäoloa blogitekstissä tarkastelematta kommentteja. Omassa tutkimuksessani en keskity kirjoittajan läsnäoloon, vaan analysoin vuorovaikutuksessa bloggaajalle rakentuvia rooleja. Kohdennan tarkastelun vuorovaikutukseen ja tekstiin kutoutuneisiin erityyppisiin viittauksiin lukijan ja bloggaajan suhteesta ja sitä kautta bloggaajan rooleihin. Lukijan ja bloggaajan vuorovaikutuksen ja roolien tutkimisessa on tutkimusaukko, jota omalla tutkimuksellani pyrin täyttämään.

Vaikka tutkimukseni ei kytkeydy representaation tutkimukseen, jotkin representaation tutkijoiden ajatukset vaikuttavat taustalla. Fairclough (1997: 140–141) kuvaa representaation

analyysia analyysina siitä, mistä tekstissä ”lukee”. On kuitenkin myös yhtä tärkeää huomata se, mitä tekstistä puuttuu. Seikkojen läsnäolossa on nähtävissä useita näkyvyyden asteita poissaolevasta ensisijaiseen. Poissaolevaa seuraava näkyvyyden aste on alkuoletus, joka on tekstissä implisiittisesti läsnä, mutta ei ole suoraan kirjoitettu näkyväksi. Alkuoletusten voidaan lukea tekstissä ymmärrettävän yhteiseksi lähtökohdaksi. Fairclough’n mukaan alkuoletukset asemoivat lukijan: tekstissä oletetaan vastaanottajan jakavan joitakin niin sanottuja terveen järjen alkuoletuksia. Vastaanottajan asema määräytyy niiden mukaan. (Fairclough 1997: 140–141.) Tällä tavalla implisiittisesti ja eksplisiittisesti blogitekstiin kirjoitettuja rooleja on tärkeää tuoda tiedostetuksi. Alkuoletukset ovat myös osa tekstin intertekstuaalisuutta: Käytännössä alkuoletus tarkoittaa sitä, että on muita tekstejä, jotka ovat tekstille ja sen lukijoille yhteisellä tavalla tuttuja. Oletetut tekstit voivat olla olemassa olevia tai kuvitteellisia tekstejä. (Fairclough 1997: 140)

Koska tutkin bloggaajan vuorovaikutusrooleja, on olennaista kiinnittää huomiota myös erilaisiin persoonaviittauksiin ja erityisesti suomen kielen vuorovaikutuskeinoihin. Taustateoriani osan muodostaa siis myös suomen persoonaviittausten tutkimus. Lukijaan voidaan viitata geneerisillä persoonaviittauksilla tai suorilla toisen persoonan viittauksilla. Suorasta puhuttelusta ja puhuttelutavoista Suomessa tutkimusta on tehnyt Paunonen (2010). Myös Isosävi ja Lappalainen (2015) ovat toimittaneet teoksen eurooppalaisten kielten puhuttelukäytännöistä. Laitinen (1995) on lisäksi tutkinut nollapersoonaa. Hyödynnän myös toimittajan läsnäoloa sanomalehtiteksteissä tutkineen Makkonen-Craigin (2005) ajatuksia dialogisista passiivilauseista. Läsnäolo on Makkonen-Craigin (2005: 29) suomennos Chafen (1982) *involvement*-termistä.

Systeemis-funktionaalisen kieliteorian interpersonaaliseen metafunktoon keskittyvä suhtautumisen teoria on myös yksi tutkimukseni tärkeistä lähteistä ja analyysivälineistäni. Martin ja White esittelevät luomansa teorian teoksessaan *Language of evaluation* (2005). Suhtautumisen käsite tuo mukanaan myös esimerkiksi modaalisuuden ja affektisuuden. Modaalisista aineksista direktiivisyyttä ovat tutkineet Honkanen (2012) sekä Lauranto (2015). Modaalisten ainesten ja affektisuuden sekä suoran puhuttelun ja implisiittisen viittauksen erilaisia tapoja tarkasteltaessa voidaan päästä kiinni kirjoittajan alkuoletuksiin lukijoista ja siihen, millaista vuorovaikutus blogigenreen kuuluvassa aineistossani on.

Tutkielmani jakautuu kuuteen lukuun. Kahdessa seuraavassa pääluvussa esittelen aiheeseeni liittyvää aiempaa tutkimusta. Luvussa 2 paneudun vuorovaikutukseen blogeissa ja esittelen tutkimukseni teoreettiseen viitekehykseen kuuluvat systeemis-funktionaalisen kieliteorian ja interpersonaalisen metafunktion, suhtautumisen teorian, erilaisia keinoja luoda vuoro-

vaikutteisuuksi ja rooleja tekstiin sekä hyödyntämiäni persoonaviittausteorioita. Kolmas luku käsittelee genren käsitettä ja blogia genrenä sekä kirjoitetun ja puhutun kielen eroja tutkimukseeni liittyvin osin. Tutkielmani etenee luvussa 4 metodiseen viitekehykseen ja aineistoni sekä sen kontekstin erittelyyn. Luku 5 koostuu tutkimuksen tuloksista, joita esittelen aineistosta poimittujen havainnollistavien esimerkkien avulla. Lopuksi luvussa 6 teen yhteenvetoa tuloksista ja pohdin niiden vaikutuksia laajemmassa mittakaavassa. Tarkastelen päätäntöluvussa tutkimustani myös kriittisesti arvioiden sen luotettavuutta sekä onnistumista ja kohdistan huomion jatkotutkimuksen mahdollisuuksiin.

2 VUOROVAIKUTUSROOLIEN RAKENTUMINEN

2.1 Vuorovaikutus blogissa

Sirkkusen (2006: 138) mukaan yleisön suhde mediaan on muutoksessa. Yleisölle ei usein enää riitä passiivisen vastaanottajan rooli, vaan tarpeen tullen yleisö reagoi nopeasti ja kriittisesti. (Sirkkunen 2006: 138.) Blogi on luonteeltaan interaktiivinen tekstilaji, ja kuten mediatutkimuksissa on viime aikoina paljon puhuttu, ei yleisö ole pelkkä vastaanottaja vaan lukijalla on myös aktiivinen rooli. Blogissa yleisö on ainakin potentiaalisesti konkreettisesti läsnä, sillä lukijoilla on mahdollisuus kommentoida ja ehdottaa bloggaajalle esimerkiksi aihetta tulevaan blogikirjoitukseen. (Myers 2009: 9; Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 22.) Blogien kommentointi on kuitenkin myös vuorovaikutusta rajaava tekijä, sillä lukijalla on kommentointimahdollisuus vain blogimerkinnän päätteeksi. Bloggaaja voi myös valita julkaistavat kommentit, eli vuorovaikutuksen avaimet ovat hänellä. Blogissa, vaikka se onkin osa sosiaalista mediaa, on siis perinteisen joukkoviestinnän piirteitä. Lukija pääsee aktiiviseksi osaksi vuorovaikutusta blogialustan mahdollistamien toimintojen puitteissa.

Seppäsen ja Väliiverosen (2012: 71) mukaan sosiaaliset mediat eivät ole täysin vapaita areenoita vaan tarkasti suunniteltuja kohtaamistiloja. Internetin mediat, kuten kaikki yhteisöt, noudattavat omia julkilausuttuja tai näkymättömiä käyttäytymistä ohjaavia normistojaan. Ne vaikuttavat myös siihen, miten vuorovaikutus toteutuu käytännössä sosiaalisessa mediassa. (Mts. 71.) Koskisen (2015: 130) mukaan blogi on interaktiivisempi ja dynaamisempi kuin perinteinen kotisivu, mutta se on silti sosiaalisen median kentässä melko kirjoittajakeskeinen genre. Bloggaaja saa siis suunvuoron paljon useammin kuin lukijat ja sanelee myös esimerkiksi bloginsa aiheet ja tyylin. Lukijoille jää mahdollisuus kommentoida ja esittää toivomuksia. Lukija kutoutuu tekstin sekaan kuitenkin myös ilman lukijoiden aktiivista osallistumista erilaisin dialogisin keinoin, joita esittelen luvussa 2.3.

Bloggaajan ja lukijoiden välistä vuorovaikutusta voidaan verrata myös viestinnän alan näkökulmaan: Seppäsen ja Väliiverosen (2012: 21) mukaan viestintä on perinteisesti lajiteltu niin, että se on joko kahdenvälistä eli keskinäisviestintää, ryhmäviestintää (rajatun ryhmän vuorovaikutus) tai joukkoviestintää, eli suunnattu laajalle yleisölle, jonka jäsenet eivät keskenään tunne toisiaan. Eri viestinnän lajit voivat olla läsnä yhtä aikaa: esimerkkinä elokuvassa näytelty kahdenkeskinen keskustelu. (Mp.) Aineistoni kontekstissa näen Seppäsen ja Väliiverosen jaottelun enemmän jatkumona kuin tarkkarajaisena lajitteluna. Aineistossani tietyt vies-

tit on suunnattu yksittäisille henkilöille blogin kommenttiosiossa, ja blogimerkinnöissäkin saattaa olla puhutteluja rajatulle yleisölle. Toisaalta ne ovat samanaikaisesti myös suuremman yleisön nähtävissä. Viestinnän laji siis vaihtelee aineiston sisällä paljonkin. Seppänen ja Väli-verronen (mts. 14) kommentoivatkin, että nykyään nämä ennen internetin aikakautta tutuiksi tulleet rajat viestinnän muotojen välillä eivät ole enää selviä.

Tutkin vuorovaikutteisuutta nimenomaan blogin sisällä. Blogi on genrenä itsessään vuorovaikutteinen, ja siihen sisältyvät olennaisena osana muun muassa muun internetin sisällön kommentointi ja intertekstuaaliset viittaukset toisiin blogeihin. Tämä on tietysti osa blogien vuorovaikutuksellisuutta. En kuitenkaan paneudu blogien väliseen intertekstuaalisuuteen omassa tutkimuksessani.

2.2 Interpersonaalinen metafunktio

Systeemis-funktionaalisen kielitieteen kantava idea on ajatus ihmisestä toimijana sosiaalisessa yhteisössä sekä käsitys kielestä yhtenä sosiaalisen toiminnan muodoista (Luukka 2002: 89). Hallidayn (2014: 22–23) systeemis-funktionaalisen teorian perusajatuksiin kuuluu systeemien merkityspotentiaali. Mitkä tahansa merkitysvaihtoehdot muodostavat systeemin, jossa valinta tehdään, ja teksti on laajassa systeemien verkostossa tapahtuvan jatkuvan valitsemisen tuotos. Systeeminen teoria esittää kieliopin systeemien verkkona: merkitysten rakentumisen nähdään alkavan systeemisistä valinnoista eikä esimerkiksi lauserakenteiden valinnasta. Rakenteet ovat oleellinen osa teoriaa, mutta ne nähdään systeemisten valintojen tuloksena eikä kieltä määrittelevänä piirteenä. Kieli on merkitysten rakentamisen resurssi, ja merkitykset rakentuvat systeemisten valintojen kautta. (Halliday 2014: 23.) Lauranto (2015: 14) tiivistää systeemis-funktionaalisen teorian perusajatuksiksi sen, että samalla kun kieli mahdollistaa ihmisten keskeisen kommunikaation tietystä ympäristössä, sama ympäristö ja ihmisen tarpeet kussakin ympäristössä muovaavat kielisysteemistöä tietynlaiseksi. Systeemistö ja kielenkäyttö ovat siis interaktiivisessa suhteessa ja vaikuttavat toisiinsa. (Mp.)

Jokainen systeeminen valinta vaikuttaa siis rakenteen muodostumiseen. Valintoja ei kuitenkaan pidä käsittää tietoisina: niitä eritellään, jotta voidaan analysoida vaihe vaiheelta tietyn kieliopillisen rakenteen muodostumista. Tekstiä analysoitaessa näytetään rakenteen funktionaalinen järjestymisen eli se, millaisia merkityksellisiä valintoja on tehty. Jokaista valintaa tarkastellaan kontekstin avulla selittämällä, mitä on voitu tarkoittaa ja mitä ei. (Halli-

day 2014: 24.) Näitä merkityksiä analysoin erityisesti interpersonaalista metafunktiota hyödyntäen.

Erilaisia kielen funktioita määrittämään Halliday on kehittänyt metafunktiot, jotka kuvaavat kielellisiä tekoja kielen systeemin tasolla. Niiden tarkoituksena on kielisysteemin jäsentyneisyyden selittäminen ja ymmärtäminen kielen funktionaalisten perustehtävien kautta. Eri funktiot ovat jaettavissa ideationaaliseen, interpersonaaliseen ja tekstuaaliseen metafunktiioon. Ideationaalinen metafunktio liittyy maailman hahmottamiseen, interpersonaalinen maailmaan osallistumiseen ja tekstuaalinen tekstin tuottamiseen ja rakentamiseen. (Luukka 2002: 102.) Koska tutkimukseni kohteena on interaktiivinen tekstilaji ja tutkimuskysymyksiäni palvelee vuorovaikutteisuuden keskittyminen, olen valinnut näistä välineekseni interpersonaalisen metafunktion.

Interpersonaalinen metafunktio tarkastelee maailmaan osallistumista vuorovaikutussuhteiden ylläpidon ja mielipiteiden, tunteiden, asenteiden ja arviointien kautta. Kielen tarjoamia mahdollisuuksia ilmaista esimerkiksi asennoitumistaan sanottavaansa (sen totuudellisuuteen, todennäköisyyteen tai toivottavuuteen) voidaan analysoida interpersonaalisen metafunktion välinein. (Luukka 2002: 102–103). Kieli toteuttaa sosiaalisia suhteita ihmisten välillä. Sen avulla esimerkiksi kysytään, pyydetään ja tarjoudutaan; lisäksi eri ilmaukset kertovat, millainen suhtautuminen tekstin tuottajalla on vastaanottajaan tai keskustelun aiheena olevaan asiaan. (Halliday 2014: 30–31). Interpersonaalinen metafunktio liittyy tähän sosiaalisten suhteiden ylläpitoon, esimerkiksi roolien muodostumiseen viestintätilanteessa (Luukka 1992: 7).

Heikkinen (2000: 143) toteaa, että interpersonaalisia merkityksiä analysoimalla voidaan saada kuvaus tekstiin kirjoittuvista viestijän ja vastaanottajan rooleista. Hallidayn osallistujaroolit tarkoittavat vuorovaikutuksessa olevien henkilöiden sosiaalisia suhteita. Ne ovat nimellisiin rooleja, jotka saattavat olla tilanteen kannalta olennaisia. Halliday jakaa osallistujaroolit kahteen tasoon: kielestä riippumattomat sosiaaliset roolit, kuten myyjä ja asiakas, ja kielelliset ja vuorovaikutukselliset roolit, jotka tuotetaan ainoastaan kielellisesti, kuten puhuja, kuulija, kysyjä tai vaatija (Luukka 2002: 102). Kielestä riippumattomia rooleja ovat aineistosani ainakin bloggaaja ja lukija, ja vuorovaikutuksellisia rooleja rakentuu kielellisesti useita sekä bloggaajalle että lukijoille. Sosiaaliin rooleihin liittyvät erilaiset muuttujat, esimerkiksi ensitapaaminen tai pidempi suhde osallistujien välillä (Shore 2012b: 160). Metafunktionaalisen hypoteesin mukaan osallistujaroolien vaihtelu korreloi ennen muuta kielen modaalisesta aineksen ja modaalisesta lausetyyppien kanssa. Tarkasteltaessa tekstiä interpersonaalista kannalta systeemisen-funktionaalisen teorian on yleensä kiinnitetty huomiota suhtautumi-

seen liittyviin sananvalintoihin, persoonaan, modaalisiin lausetyyppeihin ja muihin modaalilaineiksi. (Shore 2012b: 177; Shore & Mäntynen 2006: 20.)

Heikkinen (2000) on analysoinut interpersonaalisia vuorovaikutusrooleja aineistonaan opetustoimen johtosääntö. Hän (2000: 144) esittää, että tietynlaiset kuvaukset eli se, miten todellisuus esitetään asioiden välisinä suhteina, ja tietynlaisten tekstuaalisten resurssien valinta ovat kytköksissä tietynlaisiin interpersonaalisiin rooleihin. Esimerkiksi Heikkisen tutkimisessa johtosäännöissä tekstiin kirjoittuu viestijäksi asioiden tietäjä, suhteuttaja, kuvaaja, hallitsija ja ohjaaja sekä sääntöjärjestelmän luonnollistaja. Samalla vastaanottajaksi kirjoittuu tiedon saaja, opastettava, hallittava ja luonnollistamisen hyväksyvä lukija tai lukija, jonka ei tarkoitettu huomaavan luonnollistamista tai ei välitä siitä. Samalla tavoin bloggaajan rooleja rakentavat sekä bloggaajan oma teksti että hänen tekstejään kommentoivat lukijat.

2.2.1 Suhtautumisen teoria

Käytän teoreettisena työkalunani interpersonaalisen metafunktion lisäksi suhtautumisen teoriaa, jota esittelen tässä aluvuossa tutkimukseni kannalta relevantein osin. Suhtautumisen teoria (*appraisal theory*) on Hallidayn oppilaiden Martinin ja Whiten (2005) interpersonaaliselle metafunktiolle kehittämä jatkumo. Suhtautumisen teoria on työkalu kirjoittajan ja lukijan väliseen suhteeseen liittyvien piirteiden tarkasteluun ja kirjoittajan läsnäolon analysointiin teksteissä. Sen avulla voidaan osoittaa tekstistä, miten kirjoittaja ilmaisee hyväksyntää tai paheksuntaa, innostusta tai vastenmielisyyttä, kehuu tai moittii. Teoria tarjoaa välineet myös sen tarkastelemiseen, miten kirjoittaja asemoi itsensä suhteessa lukijoihinsa eli millaisia rooleja hän ottaa sekä millaista tarkoitettua tai ideaalista yleisöä hän tekstissään rakentaa. (Martin & White 2005: 1; Koskinen 2015: 134.)

Käytän Katajamäen (2006) suomennoksia suhtautumisen teorian termeistä. Teoriaa ovat käyttäneet suomeksi muiden muassa Juvonen (2007), Mikkonen (2010) ja Koskinen (2015). Suhtautumisen teoria on kiinnostunut erityisesti kokonaisen tekstin esiin tulevasta retorisesta vaikutuksesta. Se tarjoaa tapoja tarkastella, millaisin kielellisin resurssein kielenkäytössä ilmaistaan tunteita, makua ja arvioita. Toinen kiinnostuksen kohde on se, miten lukija kutsutaan olemaan kirjoittajan kanssa samaa mieltä. Kirjoittajaroolin lisäksi suhtautumisen teorian avulla voidaan analysoida myös tekstiin rakentuvaa ideaalia lukijaa. (Juvonen 2007: 431.)

Suhtautumisen teoria jakautuu kolmeen alasysteemiin: asennoituminen, sitoutuminen ja asteittaisuus, joista sitoutumisesta on eroteltavissa vielä modaalisuus ja asennoitumisesta af-

fektisuus. Tässä tutkimuksessa olennaisia ovat etenkin sitoutumisen ja asennoitumisen systeemit. Sitoutumisen systeemi (*engagement*) kuvaa tekstin dialogisia ja intertekstuaalisia suhteita ja erittelee tekstin ääniä ja kirjoittajan suhtautumista niihin (Mikkonen 2010: 70), esimerkiksi tarkastellen kielen keinoja ilmaista saman- tai erimielisyyttä. Sitoutumisen systeemin avulla voidaan tarkastella myös sitä, miten kirjoittaja ottaa lukijat huomioon. (Martin & White 2005: 93–93.) Asennoitumisen systeemi (*attitude*) liittyy tunteiden, inhimillisen käytöksen ja erilaisten asioiden ja esineiden arviointiin, ja siinä arvottamista ilmaisevat sananvalinnat ovat keskeisenä analyysin kohteena. Asennoituminen jakautuu kolmeen ryhmään, joista ensimmäinen keskittyy affektiin ja tunteisiin, toinen inhimillisen toiminnan moraaliseen arviointiin ja kolmas ei-inhimillisten asioiden ja esineiden arvottamiseen. (Martin & White 2005: 52–53; Juvonen 2007: 432.) Juvonen (2007: 432) huomauttaa, että asennoitumisen alasysteemissä tarkastellaan affektisuutena myös suoraa tunteen ilmaisemista ja tunteen kuvaamista.

Nämä alasyteemit toimivat erityisesti analyysini välineinä ja pyrin niiden avulla selvittämään, millaista sitoutumista kirjoittajan ja lukijan välillä esiintyy sekä miten kirjoittajan erilaiset roolit näkyvät näissä suhtautumisen keinoissa. Juvosen (2007: 431) mukaan suhtautumisen teorian mukaisessa analyysissä on keskeistä erottaa toisistaan evaluoiva merkitys sekä sen kohde ja lähde. Välittyneen asenteen intensiivisyyttä tarkastellaan myös erikseen. Itse tarkastelen suhtautumisen teorian antamin välinein affektisuutta ja modaalisuutta aineistostani, ja analysoin sitä, miten se vaikuttaa vuorovaikutusrooleihin. Keskityn analyysissäni siihen, miten suhtautumisen teorian työkalulla saadaan esiin rooleja, joten olen jättänyt osia teoriasta, kuten asteittaisuuden, analyysini ulkopuolelle. Tutkimuksessani olen hyödyntänyt suhtautumisen teoriaa aineistolähtöisesti, ja pyrinkin käsittelemään viitekehystä vain niiden piirteiden osalta, jotka nousevat aineistosta esiin.

Interpersonaalisten suhteiden näkökulmasta on kiinnostavaa, miten tekstiin konstruoidaan niin kirjoittajaa, lukijaa kuin muitakin henkilöitä (ks. Martin & White 2005: luku 3). Vuorovaikutteisuuden esiintuomiseksi on kiinnostavaa tarkastella myös blogikirjoituksiin tulleita kommentteja, sillä nekin rakentavat bloggaajan rooleja.

2.2.2 Affektisuus ja modaalisuus

Affektisuus ja modaalisuus ovat analyysissäni tärkeimpiä tarkastelun kohteita suhtautumisen teorian mukaisesti. Koskisen (2015: 135) mukaan suhtautumisen teoriassa huomion keskipisteenä on yleensä se, millä tavoin välitetään ja viestitetään affekteja (ks. myös Martin & White 2005: 2). Egginsin (2004: 101) mukaan affektisuutta sisältävän kielen käyttö ilmentää läheistä

vuorovaikutussuhdetta ja on siten keskeinen vuorovaikutusroolien rakentajana. Affektisuudella ilmaistaan asennoitumista, joka on suhtautumisen teorian osa. Se on tekstin tuottajan keino arvioida positiivisesti tai negatiivisesti niitä kokonaisuuksia, tapahtumia tai tilanteita, joita hänen tekstinsä koskee (Martin & White 2005: 2). Puhuja tai kirjoittaja voi tuoda tekstissään ilmi affektiivisiä suhtautumistapoja esittämiinsä asioihin. Hän voi osoittaa, kuinka hyvänä, huonona, mielenkiintoisena, tärkeänä jne. hän ideoitaan pitää. (Luukka 1992: 123.) Isossa suomen kieliosuudessa (ISK) affektiset ilmaukset määritellään sellaisiksi konventionaalistuneiksi konstruktioiksi ja muiksi kielenaineiksi, joilla puhuja voi osoittaa suhtautumistaan tai asennoitumistaan puheenalaisen asiaan tai puhekumppaniinsa (VISK, määritelmät, s.v. *affektinen ilmaus*).

Puhetoimintoja, joissa affektisia ilmauksia herkästi esiintyy, ovat esimerkiksi vastaanottajalle kohdistetut pyynnöt ja kehotukset eli direktiivit sekä hellittelyt ja kiusoittelet (VISK § 1707.) Affektisuutta voi siis ilmetä sekä sananvalinnoissa että modaaliaineuksessa. Affektisiksi katsottavat keinot tuovat lauseisiin ja lausumiin lisämerkityksiä ja implikaatioita, joita voidaan kutsua ekspressiivisiksi, sosiaalisiksi ja interpersonaaliksi merkityksiksi. Tämä kiinnittää huomion vuorovaikutuksen osapuolten suhteeseen ja rooleihin. Affekti ei kuitenkaan ilmene ainoastaan implikaatioina, vaan se on myös leksikaalistunut esimerkiksi voimasanoihin, interjektioihin eli huudahdussanoihin ja affektisiin johdoksiin. (VISK § 1707.) Kun jokin signaali on saanut vakiintuneen fonologisen asun, se katsotaan interjektioiksi (VISK § 1709.) Slangi- ja deskriptiivisanoihinkin voidaan usein sanoa leksikaalistuneen affektisia sävyjä. (VISK § 1707.) Penttilä (2015: 6–7) muistuttaa, että eri teorioissa ja kielissä suhtautumiseen liittyvät käsitteet eivät ole täysin vertailukelpoisia, vaan niitä määritellään osittain ristiin. Esimerkiksi affekti on suhtautumisen teoriassa alakäsite, joka ilmaisee semanttista resurssia, jolla ilmaistaan tunteita. Affektisuus käsitetään ISK:ssa (VISK § 1707) suhtautumista ilmaisevaksi kattavaksi yläkäsitteeksi. Näiden välinen ero on tärkeää ottaa huomioon. (Penttilä 2015: 6–7.) Käytän tässä tutkimuksessa sekä affektisuuden että affektin käsitteitä.

Martinin ja Whiten (2005: 2) mukaan affektiset ilmaukset eivät ole kiinnostavia ainoastaan siksi, että ne paljastavat kirjoittajan tai puhujan tunteita ja arvoja, vaan myös koska tunteiden ja arvojen ilmaisusta voidaan eritellä tekstin rakentama kirjoittajan status ja auktoriteetti. Ne myös toimivat retorisesti konstruoiden näihin arvoihin ja asenteisiin mukautuvan lukijan. Suhtautumisen teoria ei tarkastele ainoastaan kirjoittajan omaa asennoitumista ilmaisevia keinoja, vaan myös epäsuoria keinoja, joilla tämä voi aktivoida lukijoiden arvioivia asenteita. (Mp.)

Affektisessa tehtävässä käytettäviä keinoja on kielen kaikilla tasoilla. Vuorovaikutuksen tasolla toimivat prosodian keinot, samoin kuin muut ei-kielelliset keinot, kuten eleet ja ilmeet, hymy ja nauru. Puheessa voi minkä tahansa ilmauksen sävyttää affektiseksi prosodian, etenkin äänensävyyn, avulla. (VISK § 1709.) Kirjoitetussa kielessä tätä tasoa voidaan pyrkiä merkitsemään typografisin keinoin esimerkiksi isoilla kirjaimilla. Halliday (2014: 166) korostaa intonaation erityistä merkitystä lausuman interpersonaalisisessa tulkinnassa. Intonaatiota voi tietysin varauksin verrata – mutta ei pitää samana – kirjoitetun kielen merkintätapoihin tarkasteltaessa niiden interpersonaalisia vaikutuksia: kursiivilla kirjoittaminen, huudahdusten osoittaminen huutomerkien ja interjektioiden lukutapa toimivat interpersonaalisisissa merkityksissä (mp.). Puhutussa kielessä prosodiset keinot vaikuttavat affektisuuteen ja modaalisuuteen, ja kirjoitetussa kielessä niitä imitoidaan typografisin keinoin, välimerkein ja tietokonevälitteisesti myös tunneikonein (Vauras 2006: 32). Halliday (1989: 49) toteaa, että myös modaalisuuden systeemiä on mahdotonta kuvata ottamatta huomioon intonaatiota.

Modaalisuus on toinen aineistoni kannalta oleellinen suhtautumisen näkökulmasta tarkasteltava ilmiö. ISK:n määritelmässä modaalisuuden laajassa semanttisessa alueessa on kyse asiointilan todenmukaisuutta ja toteutumismahdollisuuksia koskevista arvioista. Modaalisilla kielenaineiksilla voidaan ilmaista, miten varma, välttämätön, todennäköinen, mahdollinen, epävarma tai mahdoton, pakollinen tai luvallinen, toivottava tai epätoivottava sekä ulkoisista tai sisäisistä edellytyksistä riippuvainen asiointila on tekstin tuottajan näkökulmasta tai yleisesti ottaen. Modaalisiin kielenaineisiin lukeutuvat modukset, modaaliverbit (esim. *voida, täytyy*), konstruktiot kuten *on tehtävä, on tehtävissä* sekä monet adjektiivit (*mahdollinen, välttämätön*), adverbit ja partikkelit (*luultavasti, ehkä, varmasti*). (VISK, määritelmät, s.v. *modaalisuus*; VISK § 1551.)

Etenkin episteeminen modaalisuus kiinnostaa Martinia ja Whitea (2005: 2) suhtautumisen ilmaisijana. Episteemisen modaalisuuden alaisia ovat evidentialisuutta ilmaisevat rakenteet, joissa hallitsevana verbinä on esimerkiksi jokin vaikutelmaverbi kuten (*minusta*) *näyttää, tuntuu, vaikuttaa (joltakin)*. Myös tietämistä, ajattelemista ja muistamista ilmaiseva verbi kuten (*minä*) *luulen* tai *uskon*, sekä verbikantaiset adverbit kuten *muistaakseni* ja *tietääkseni* ilmaisevat evidentialisuutta. (VISK § 1551.)

Episteeminen modaalisuus tuo tekstin tuottajan vahvasti esiin, ja se on tärkeä läsnäolon tapa ja asenteiden ilmaisija tekstissä. Sillä myös luodaan interpersonaalisisia suhteita ja rooleja otettaessa kantaa nimenomaan tekstin tuottajan näkökulmasta. Varmuuden ja epävarmuuden asteittaisilla osoittimilla ja affektisten asenteiden osoittimilla on katsottu olevan yhteisiä piirteitä (Luukka 1992: 123). Affektisuus sekä modaaliset keinot toimivatkin samassa interperso-

naalisessa funktiossa: sekä affektisuus että modaalisuus nähdään kirjoittajan resurssina sijoittaa itsensä suhteessa lukijaan. Modaalisiin keinoin kirjoittaja voi näyttäytyä vuorovaikutuksen toisen osapuolen asenteiden ja arvojen jakajana, vastustajana tai haastajana. Samoin hän voi myös ottaa asiantuntijan tai tasa-arvoa korostavan roolin. (Martin & White 2005: 2.)

Modaalinen lausetyyppi perustuu lauseiden luokitteluun paitsi rakenteen myös keskeisten puhefunktioiden kannalta. Niitä ovat deklaratiiivi-, interrogatiivi-, imperatiivi- ja eksklamatiiivilause. (VISK, määritelmät, s.v. *lausetyyppi*.) Näistä imperatiivilla ilmaistaan direktiivisyyttä. Direktiivisyys ei kuitenkaan ole pelkästään tässä verbin taipumusmuodossa esiintyvä ilmiö, vaan laajempi ja kontekstisidonnaisempi modaalisuuden muoto. Direktiivit kuuluvat puhuteltavaan suuntautuvaan modaalisuuteen (VISK § 1645). Fennistiikassa on ollut tapana määrittellä direktiivisyys ISK:n määritelmän mukaan: 'Direktiivi on nimitys ohjailevassa tehtävässä käytettävälle lausumalle, jolla voidaan käskää, kehottaa, pyytää tai neuvoa puhuteltavaa toimimaan tai olemaan toimimatta tietyllä tavalla.' Vaikka direktiivin prototyypinen ilmaisutapa onkin imperatiivi- eli käskylause, esim. *Kävele nyt vähän reippaammin*, direktiivisessä merkityksessä esiintyvät myös mm. muut verbialkuiset lauseet, esim. passiivi- (*Lähdetään jo!*) ja konditionaalimuodon sisältävät lauseet (*Nukkuisit jo!*). (VISK, määritelmät, s.v. *direktiivi*.)

Honkasen (2012: 27) mukaan ISK:n määritelmä keskittyy nimenomaan direktiivisyyden konventionaalistuneisiin ja kiteytyneisiin ilmaustapoihin, jotka osittain määrittellään niiden erityispiirteiden, osittain kontekstin kautta. Vaikka ISK:ssa määrittelläänkin useita erityyppisiä direktiivisyyden kielellisiä keinoja, ne eivät kuitenkaan täysin riitä määrittelemään kaikkea direktiivisyyttä ja näin ISK:n mukaan direktiivisyys ilmeneekin loppujen lopuksi kontekstista. Direktiivien konventionaalistuneisuus määrittellään siis ISK:ssa pikemminkin kontekstuaalisin kuin kielellisin ehdoin. Honkasen mukaan ISK:n määritelmä käsittää konventionaalistuneiksi myös kontekstin kautta direktiiveinä ymmärrettävät rakenteet. (Mts. 27–28.) Lauranto (2015: 4) toteaaakin, että direktiivisyyden rajat riippuvat viime kädessä rajaajasta.

Kiteytyneisyyden kontekstilähtöinen määrittely johtaa Honkasen (2012: 27–28) mukaan rajausongelmiin, kun tarkasteltavan tekstilajin ominaispiirre on ohjailevuus, ja ohjailevuutta rakentavat hyvin erityyppiset virkkeet yhteistoiminnassa. Hän määritteleekin kiteytyneisyyden tukeutuen muun muassa Hallidayn kielioppiesitykseen: ensinnäkin prototyypinen kiteytynyt direktiivi koodaa toivotun tekemisen vastuulliseksi tekijäksi lausuman vastaanottajan. Toiseksi se ilmaisee, että tekijän vastuulle asetetun teon toteutuminen on ohjailijan tahdon mukaista. Honkasen kolmas kiteytyneisyyden kriteeri on, että lauseessa on käytössä jokin

sellainen kielellinen keino, jolla lauseessa ilmaistun toiminnan osoitetaan sijoittuvan joko meneillään olevaan tai puhehetkeä myöhempään aikaan. (Mts. 36.)

Lauranto (2015: 4) toteaa yhden rajan jakavan direktiivisyyden kieliopillistuneeseen, vakiintuneen muotohahmon saaneeseen sekä tilanteiseen direktiivisyyteen. Bahtinin (1986 [1953]: 60) mukaan lausumia määriteltäessä on keskeistä hahmottaa, millaisia toiminnallisia kokonaisuuksia niistä muodostuu, sillä lausuman olosuhteet ja päämäärät tulevat esiin etenkin siinä, millainen lausuman kokonaisrakenne on. Myös Heikkinen (2000: 144–146) viittaa kokonaisuuteen nojautumiseen direktiiviksi määrittelemisessä esittäessään implisiittisten ohjeiden olevan tulkittavissa ohjaileviksi tekstilajikonventioiden perusteella. Se, millaista tehtävää teksti tai tekstilaji kokonaisuutena sen avulla kommunikoivien osapuolten välillä palvelee, ohjaa tulkitsemaan implisiittisiäkin ohjeita direktiiveiksi (mp.). Käytän tässä tutkimuksessa direktiivisyyden käsitettä ISK:n tavoin kontekstuaalisesti ja otan huomioon myös Heikkisen (2000: 144–146) ajatuksen direktiivisyyden tekstilajilähtöisyydestä.

2.3 Dialogisuus ja roolit

Tekstin dialogisuus rakentuu lähtökohtaisesti kirjoittajan valintojen pohjalta. Blogikontekstissa lukijatkin voivat osallistua aktiivisesti roolien muodostamiseen. Digitaalinen vuorovaikutus on osallistujien yhteistä kielellistä toimintaa, jossa osallistujien vuorot rakentavat merkityksiä (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 12–13). Vuorovaikutuksen kuvaamisessa on sosiologiassa ja myös kielentutkimuksessa käytetty Goffmanin (1981) osallistumiskehikkoa, jota hyödynnän analyysissäni tulkittessani aineistoni erityisen puheenomaisia osuuksia. Goffmanin osallistumiskehikkoa voi soveltaa kirjoitetun kielen vuorovaikutuksen piirteiden analyysiin, vaikka se onkin suunniteltu sosiologian tarpeisiin; erityisesti kuitenkin kielelliseen, puhuttuun ja kasvokkaiseen vuorovaikutukseen. Myös Hallidayn osallistujaroolit on alun perin luotu kuvaamaan puhuttua keskustelua, mutta ne ovat sovellettavissa tekstintutkimukseen blogigenressä. Blogit ovat lähtökohtaisesti myös kommentointiominaisuutensa ansiosta dialogisia, ja etenkin kommenttiosuuksissa esiintyy eri kommentoijien välistä keskustelua. Hyödynnän työssäni osallistumiskehikkoa roolien kuvaamisessa ja linkitän sen suhtautumisen käsitteeseen (Martin & White 2005).

Luukan (2003: 19) mukaan lehdet (täten myös blogit) rakentavat kielen avulla itselleen oletetun lukijakunnan tarjoten samalla lukijoille tietynlaisia lukijapositioneja. Yleisö on taho, jota kirjoittaja vähintäänkin implisiittisesti puhuttelee (Makkonen-Craig 2005: 33), sillä teks-

tiin kutoutuu aina viitteitä lukijasta. Teksteihin rakentuu ideaalilukija, ja tälle lukijalle annetaan mahdollisuus synteettiseen vuorovaikutukseen tekstin kanssa. Tietyt roolit ovat lukijalle tarjolla: esimerkiksi kysyjän, opastettavan, viihtyjän, kuvattavan tai samastujan roolit. Samalla tavoin teksti luo rooleja kirjoittajalle: kielellisten valintojen kautta kirjoittaja voi asettaa esimerkiksi tietäjän tai asiantuntijan rooliin sekä tasa-arvoisen keskustelukumppanin rooliin. (Luukka 2003: 19–20.) Nämä kirjoittajan ja lukijan kielellisesti konstruoidut ja vaihtelevat roolit ovat siten suhteessa toisiinsa. Kun kirjoittaja asettuu johonkin tiettyyn rooliin, lukijalle tarjotaan sille sopivaa vastaparia: esimerkiksi ohjeistajan roolin vastapari on ohjeiden noudattaja.

Bahtinin (1986 [1953]) mukaan kieli toteutuu inhimillisen toiminnan eri alueilla konkreettisina kirjoitettuna tai puhuttuna lausumina, joiden sisältö, tyyli ja jäsentely heijastavat alueen ominaisia olosuhteita ja päämääriä. Raevaaran ja Sorjosen (2012: 523) mukaan lausuman rajaksi määritellään puhujan vaihdos, joten lausuma voi käsittää laajan kokonaisen tekstin tai vain yhden sanan mittaisen puheenvuoron. Lausumien merkitykset ovat sosiaalisia, ja ne syntyvät puhujan ja kuulijan välisessä vuorovaikutuksessa (Lähtenmäki 2002: 198). Bahtin (1986 [1953]: 68–69) esittää, että kun kuulija vastaanottaa puhujan lausuman merkityksen, hän samanaikaisesti ottaa aktiivisen ja reagoivan asenteen sanottua kohtaan. Kuulija joko myötäilee tai vastustaa – täysin tai osittain – sanotun merkitystä. Passiivinen vastaanottaminen ja sanotun ymmärtäminen on vain abstrakti osa aktiivisen ja reagoivan vastaanottamisen kokonaisuudesta. Vastaanottajan reaktio ei toki aina ilmene verbaalisena vastauksena, vaan se voi toteutua toimintana (esimerkiksi käskyn toteuttamisena) tai hiljaisena ymmärryksenä, jolloin reaktio sanottuun viivästyy, mutta toteutuu myöhemmin. (Mp.) Bahtin (1986 [1953]: 92) myös korostaa, että lausumaa ei voida tyhjentävästi ymmärtää, jos otetaan huomioon pelkästään sen temaattinen sisältö. Lausuma on aina reaktio edellisiin samasta aiheesta lausuttuihin seikkoihin, ja ilmaisee puhujan asennoitumista niitä kohtaan, ei pelkästään sanottua asiaa kohtaan. (Mp.)

Myös Makkonen-Craig esittää ajatuksia lausumien dialogisuudesta. Hän toteaa kaikkien lausumien olevan lähtökohtaisesti sosiaalisia, sillä puhuja on sosiaalinen olento ja lausuma on aina suunnattu jollekulle toiselle. Puhuja tai kirjoittaja ottaa huomioon lukijan ja hänen mahdollisen reaktionsa sekä sen, millainen tämä on. (Makkonen-Craig 2005: 28.) Toisin sanoin lausuma viittaa aina edeltävään diskurssiin ja on samalla suuntautunut vastaanottajaan ja tämän mahdolliseen reaktioon (Bahtin 1986 [1953]: 94; Lähtenmäki 2002: 196). Vastaanottajien oletetut tiedot, asema, sosiaaliset roolit ja läheisyys tekstin tuottajaan vaikuttavat paljon siihen, millaista tyyliä ja asennetta lausuma ilmaisee. Lausumien perustavanlaatuisen määri-

telmään kuuluu, että ne osoitetaan tietyille vastaanottajalle, ja tuotetaan aina pitäen mielessä vastaanottajan oletettu reaktio. Vastaanottajan ennakoitu saman- tai erimielisyys, tuttuus, asema suhteessa tekstin tuottajaan ja vastaanottajien joukon heterogeenisuus vaikuttavat kaikki osaltaan tekstin muodostumiseen: sananvalintoihin, asennoitumiseen ja sisältöön. (Bahtin 1986 [1953]: 94–95.) Nämä alkuoletukset ovat nähtävissä tekstissä.

Goffman (1981) on tarkastellut kuulijan roolia esittelemällä osallistumiskehikon, jota on sovellettu myös kirjoitetun tekstin lukijan rooliin. Jokaisella tilanteessa läsnä olevalla on jokin osallistumisrooli suhteessa kulloinkin esitettävään lausumaan (Goffman 1981: 3). Kahdenkeskinen keskustelutilanne, jossa toisella on puhujan ja toisella kuulijan rooli, on ollut tavanomainen esitys keskustelun osallistujista kielitieteessä. Seppäsen (1998: 30) mukaan Goffman oli ensimmäinen, joka nosti tämän asetelman kriittiseen tarkasteluun. Puhuja ja kuulija ovat käsitteinä riittävät, jos tarkastellaan keskustelutilannetta, jossa on läsnä vain kaksi osallistujaa. Tämä on kuitenkin melko harvoin keskustelun asetelma: kun keskustelutilanteessa on läsnä enemmän kuin kaksi osallistujaa, tarvitaan useampia käsitteitä osallistujia määrittelemään. Goffmanin (1981: 3) mukaan on otettava tarkasteluun useampi rooli, jotta voidaan tutkia keskustelua sellaisena, kuin se todellisuudessa esiintyy. Osallistumiskehikko ottaa huomioon erilaiset roolit, joissa kuulija voi olla. Usein vuorovaikutustilanteisiin kuuluu useampia osallistujia, eivätkä roolit ole niin yksiselitteisiä. Siksi kuulijan käsitteen tilalle parempi vaihtoehto on moninaisempi osallistumiskehikko. Kuulijoita on erilaisia: esimerkiksi puhuteltava ja sivustakuulija. Puhuteltavina voi myös olla useampi osallistuja yhtäaikaaisesti. (Mts. 3, 131–134; ks. myös Seppänen 1998: 30.)

Kuulijoiden ja lukijoiden roolien tunnistaminen valottaa tekstissä myös kirjoittajan rooleja, kun vuorovaikutuksen toisen osapuolen roolin kuvaaminen kertoo aina molempien osapuolten rooleista suhteessa toisiinsa. Lisäksi lukijoiden kommentit asettavat bloggaajan vuorostaan lukijan rooliin, usein ratifioiduksi kuulijaksi muiden lukijoiden saadessa sivustakuulijan roolin. Osallistumiskehikon kautta Goffman (1981: 132) erottaa keskustelun ratifioidut kuulijat sivustakuulijoista. Sivustakuulijoiden tai sivustaseuraajien olemassaolo tulisi ajatella sääntönä, ei poikkeuksena. Puhuteltaessa yhtä keskustelun osallistujaa muut kuulijat ovat edelleen osallisina, mutta puhutellun rooli keskustelun osallistujina on olennaisempi kuin sivustakuulijan. (Mp.) Seppänen (1998: 30) toteaa, että sanotun sisältöä ei silti ole välttämättä tarkoitettu pelkästään puhutelluille, vaan muidenkin kuulijoiden (tai blogikontekstissa lukijoiden) joukossa voi olla kohteita erilaisille viesteille. Goffman (1981: 132) huomauttaa, että kun useamman osallistujan keskustelussa kaksi alkaa puhua vain toisilleen, muiden kuulijoiden

osallisuus keskusteluun alkaa häivyttää. Toinen vaihtoehto on, että kahdenvälistä keskustelua seurataan vierestä kiinnostuneena. (Mp.)

Goffman (1981: 137–138) erottaa keskustelun osallistujaroolit puhujan ja yleisön välistä suhteesta. Yleisön tapa kuulla eroaa kanssakeskustelijan tavasta. Yleisön rooli on arvostaa puhujan sanomaa eikä kommentoida tai reagoida siihen suoraan. Näkökulma on mielenkiintoinen blogikontekstissa, sillä bloggaajalla on blogimerkintää kirjoittaessaan goffmanilaisessa mielessä yleisö. Yleisöllä ei ole mahdollisuutta kommentoida kesken bloggaajan vuoron, vaan vasta sen päätyttyä. Blogikirjoitusten vuorovaikutus, kuten Goffmanin mukaan myös esimerkiksi radiossa esitettävä puhe, on kohdennettu kuvitellulle yleisölle, ja jopa usein esitetään ikään kuin puhuttaisiin yhdelle kuulijalle. Blogikirjoitus saattaa sisältää puhuttelua ja muuta keskustelunomaista vuorovaikutusta, mutta yleisölle esitetty puhe ainoastaan simuloi keskustelua. (Goffman 1981: 138.)

Kirjoittaja voi myös esittää dialogisesti omaa asennoitumistaan tekstiinsä. Kirjoitetussa tekstissä tekstin tuottajan omia huomioita tekstistään kutsutaan metadiskurssiksi (Luukka 1992: 1). Luukka (1992: 2) määrittelee metadiskurssin tekstiin sisältyviksi eksplisiittisiksi ilmauksiksi, joiden funktio on tekstuaalinen, interpersonaalinen ja/tai kontekstuaalinen. Metadiskurssin avulla ohjataan tulkintoja ja huomioita, pidetään yllä vuorovaikutusta ja kommentoidaan tekstin tuottamista. Tekstin virallisuusasteella on luonnollisesti vaikutuksensa metadiskurssiin. (Mp.) Metadiskurssit ovat tekstien ilmauksia, jotka strukturoivat tekstiä, osoittavat tekstin tuottajan asenteita esittämiään asioita kohtaan, pitävät yllä vuorovaikutusta ja ohjailevat tilannetta. Kaikkia metadiskurssin funktioita yhdistää interaktionaalisuus. (Mts. 26.)

Goffman kuvaa samaa asiaa puhujan näkökulmasta. Puhuja voi myös esittää metadiskurssissa vastauksen itselleen. Joskus puhuja vastaa itse suoraan omaan juuri lausuttuun kysymykseensä tai toteamukseensa. Lisäksi kaikenlaiset esiintyjät saattavat kokea useista erilaisista syistä epäkäytännölliseksi ryhtyä keskustelemaan (*engage in actual repartee*) yleisön kanssa, ja tämän korvikkeena esittävät itselleen oletuksiaan yleisön kommentteista ja vastaavat itse niihin. (Goffman 1981: 45.)

Goffmanin (1981: 45–46) mukaan yleisesti esiintyvä metadiskurssin muoto on niin kutsuttu reaktiotauko (oma suomennokseni Goffmanin termistä *reflexive frame break*), jossa puhuja vastaa ikään kuin oman puheenvuoronsa ulkopuolelta juuri esittämänsä lausuman johonkin osaan. Tällöin kuulijan on mahdollista ymmärtää kommentti väärin, kuuluvaksi muuhun sisältöön eikä erillisenä kommenttina. Puhuja voi tällaisen välikommentin lausuttuaan naurahattaa alleviivatakseen oman kommenttinsa erottamiseksi muusta puheestaan. Jotta puhujan oma välikommentti ei keskeyttäisi varsinaista kerrontaa, puhuja voi kommenttinsa jälkeen jatkaa

puhumista tavalliseen tyyliinsä, hetken päästä naurahtaen ja luoden samalla kuulijalle tulkinan kepeästä ja hyvin ajoitetusta välikommentista puheen välissä, ilman että se haittaa puheen rytmiä ja kerronnan virtaa. (Goffman 1981: 45–46.) Vastaavaa toimintaa voidaan kirjoitetussa tekstissä imitoida välimerkein, kuten esimerkiksi asettamalla välikommentin sulkeisiin.

Tekstin tuottaja voi Luukan (1992: 136) mukaan tehdä tyyllillisen valinnan siinä, haluaako hän korostaa tai häivyttää asiantuntija-asemaansa, vaikka tekstin tuottajalla on tavallisesti enemmän tietoa esittämästään asiasta kuin vastaanottajalla. Eggins (2004: 99–103) toteaa, että virallisille vuorovaikutustilanteille on tyypillistä, että omaa asennetta ei tuoda selvästi esille ja jos tuodaan, niin pyritään käyttämään mahdollisimman objektiivisia ilmauksia. Tekstin tuottaja tekee valintoja myös sen suhteen, miten paljon hän tuo itseään esiin tekstissään. Tekstin persoonattomuus tai persoonallisuus ilmentää kirjoittajan omaa sitoutumisen astetta ja samalla myös sitä, miten paljon hän sitouttaa vastaanottajankin tekstiinsä. (Luukka 1992: 135.) Chafe (1985: 117) mainitsee esimerkkinä tekstin vastaanottajaan sitoutumisesta tälle esitetyt kysymykset. Kirjoittaja voi myös sitouttaa lukijaa puhuttelujen ja imperatiivien avulla (Luukka 1992: 136).

Eggins (2004: 99–100) tarkastelee vuorovaikutusta kolmen jatkumon kautta: valta, kontakti ja sitoutuminen. Käytetystä kielestä voidaan päätellä kussakin kielenkäyttötilanteessa voimassa olevat roolit, eli ovatko vuorovaikutuksen osapuolet toisilleen läheisiä vai etäisiä, onko heidän suhteensa tasa-arvoinen vai onko valta jommallakummalla osapuolella sekä onko heidän tapaamisensa satunnaista vai usein tapahtuvaa (mts. 101). Esimerkiksi työnantajan ja työntekijän välisessä vuorovaikutuksessa valtaa on enemmän työnantajalla, kun taas ystävien keskeisessä suhteessa valta on jakautunut tasaisesti kummallekin. Kontakti kuvaa osapuolten tapaamisten ja vuorovaikutuksessa olon tiheyttä. Jatkumon toinen ääripää on useasti tapahtuva kontakti ja toinen satunnainen kohtaaminen. Kontaktin useus vaikuttaa roolisuhteisiin omalta osaltaan ja näkyy myös vuorovaikutuksessa. Sitoutumisen jatkumo korkean ja matalan sitoutumisen välillä kuvaa paitsi tilanteeseen sitoutumisen tasoa, myös affektiivista osallistumista. Affektiivinen sitoutuminen kuvaa vuorovaikutuksen osapuolten läheisyyttä ja emotionaalista sitoutumista. Näille jatkumoille sijoittumista ja sitä kautta osapuolten rooleja voidaan analysoida kielellisestä vuorovaikutuksesta.

Läheisten ystävien kanssa käytetty sanasto ilmentää puhujan omaa suhtautumista puheen kohteeseen suorasanaisesti ja sisältää affektista ainesta, kun taas etäisessä vuorovaikutussuhteessa omat asenteet pidetään tyypillisesti piilossa tai niihin viitataan hienotunteisesti (Eggins 2004: 101). Luukan (1992: 137) mukaan epämuodollisuus yhdistyy solidaarisuuteen, johon kuuluvat keskustelunomaisuus, epämuodolliset sananvalinnat, tietty epätäs-

mällisyys, spontaanius ja huolittelemattomuus. Myös Eggins (2004: 101) toteaa, että epävirallisissa yhteyksissä käytetään usein slangia ja lyhenteitä, kun virallisessa vuorovaikutuksessa sanat ovat standardinomaisia sanakirjasanoja ja ne kirjoitetaan kokonaan. Muodollisissa teksteissä käytetään usein runsaasti kohteliaisuusilmauksia, joita ei esiinny arkisessa, epämuodollisessa vuorovaikutuksessa yhtä taajaan. Samoin kiro sanat loistavat poissaolollaan muodollisissa teksteissä, kun epävirallisissa yhteyksissä ne ovat varsin yleisiä. (Eggins 2004: 101.) Luukan (1992: 136) mukaan tekstin tuottaja voi osoittaa solidaarisuutta lukijalle käyttämällä yhteisesti tunnettua slangia ja huumoria. Me-pronominin avulla ja yhteisiä taustatietoja ennakkoimalla kirjoittaja voi luoda yhteisöllisyyttä. Näiden kielellisten keinojen avulla kirjoittaja voi osoittaa, että hän ja lukija kuuluvat samaan ryhmään: heillä on samanlaiset taustatiedot asioista ja he ymmärtävät samaa slangia ja huumoria. (Luukka 1992: 136.)

2.4 Suorat ja epäsuorat persoonaviittaukset

Suomalaisten puhuttelutavat ovat muuttuneet paljon viimeisen sadan vuoden aikana (ks. esim. Paunonen 2010: 325; Lappalainen 2015: 72). Edelleen ne ovat vakiintumattomia ja riippuvat monista eri seikoista, muun muassa puhujan ja puhuteltavan iästä, arvosta ja sosiaalisesta asemasta, tuttuudesta tai vieraudesta sekä puhetilanteen luonteesta. Tavallisimmat puhuttelutavat ovat sinuttelu, teitittely ja yksikön kolmannen persoonan käyttö. Puhuttelussa voidaan käyttää myös puhutteluilmauksia tai -lisäyksiä, usein puhuteltavan nimeä, arvonimeä tai persoonapronominia, esimerkiksi: *Ota sinä tämä viimeinen omena. / Kuulkaapa ystävät tämä!* (Paunonen 2010: 325.) Puhutteluksi sanotaan paitsi puhuttelulisäyksiä myös puhuteltavaan viittaavaa toisen tai kolmannen persoonan pronominia, joka toimii lauseenjäsenenä. Pragmaattisesti kummassakin tapauksessa tarkoituksena on tarkentaa kuulijoiden joukosta, kenelle puhuttelu on osoitettu. (VISK § 1078.)

Bloggaajan puhutellaessa lukijoitaan on kyseessä kirjoitettu teksti, jonka puhuttelut saattavat vastata esimerkiksi kirjeen tekstilajin puhutteluja, mutteivät ole verrattavissa puhutun keskustelun puhuttelukäytänteisiin. Blogikirjoituksen kommenttiosiossa bloggaaja saattaa kohdistaa sanansa jollekulle tietylle lukijalle, samoin lukijat voivat kohdistaa kommenttinsa joko bloggaajalle tai toisille lukijoille. Puhuttelutavan valinta muokkaa vuorovaikutussuhdetta ja rakentaa rooleja. Nuolijärvi ja Tiittula (2001: 580) toteavat, että koska kielenkäyttö on aina dialogista, puheesta voi aina nähdä sen, miten puhuja asemoi itsensä suhteessa toiseen. Tämä

pätee myös kirjoitetussa kielessä, ja konkreettisesti asemoinnin voi huomata puhutteluja tarkastelemalla.

Nuolijärven ja Tiittulan (2001: 581) mukaan erityisen herkästi muodollisen ja epämuodollisen vuorovaikutuksen erottaa vokatiivien eli puhuttelusanojen valinta. Vokatiivit ovat sanoja, joilla puhutellaan toista osapuolta esimerkiksi huomion saamiseksi. Puhuttelun tehtävä on puhuteltavan huomion kiinnittäminen tai ylläpitäminen, mutta puhuttelu ilmentää aina myös puhujien välisiä suhteita (Nuolijärvi & Tiittula 2001: 581). Puhuttelusanat eivät ole suomessa yhtä yleisiä kuin muissa eurooppalaisissa kielissä, eivätkä suomalaisen kulttuurin kohteliaisuussäännötkään edellytä esimerkiksi etu- tai arvonimen käyttöä. Puhuttelusanoina esiintyy niin virallisia ja epävirallisia erisnimiä kuin yleisnimiäkin. Epämuodollisessa tilanteessa käytetään epävirallisia nimiä: etunimiä, lempinimiä ja jopa yleisnimiin lukeutuvia hellittelynimiä, joilla ilmaistaan esimerkiksi tunnepitoista suhdetta. Muodollisessa kielessä taas pysytellään etunimissä ja jopa titteleissä. Yleisnimiä eli appellatiiveja käytetään myös ilmaisemaan sukulaisuutta, tehtävää tai arvoa. (Lappalainen 2015: 84–85.) Jos osapuolet ovat kontaktissa keskenään usein, saatetaan käyttää lempinimiä, kun taas jos kohtaamiset ovat satunnaisia tai kohtaaminen on ainutkertainen, ei usein käytetä puhuttelusanoja ollenkaan. Affektisen sitoutumisen ollessa korkea voidaan valita vokatiiveista epämuodollisimpia, hellittelynimiä ja deminutiiveja. Kun sitoutumisaste on matala, käytetään virallisia nimiä. (Eggins 2004: 101.)

Paunosen (2010: 326) mukaan puhuttelutavat ovat jaettavissa symmetrisiin ja epäsymmetrisiin. Kun osapuolet puhuttelevat toisiaan samalla tavoin, eli yleensä sinutellen tai teititellen toisiaan, on kyse symmetrisestä puhuttelusta. Jos taas esimerkiksi toinen sinuttelee ja toinen teitittelee toista, puhutaan epäsymmetrisistä puhuttelutavoista. Yhteenkuuluvuus tukee symmetrisiä puhuttelutapoja. Eurooppalaisten puhuttelutapojen valinnassa epäsymmetria puhuttelussa vastaavasti viittaa valtasuhteisiin. Jos toisella osapuolella on selkeästi enemmän valtaa, tämä saattaa käyttää epämuodollisempaa vokatiivia kuin alemmassa asemassa oleva osapuoli. (Mp.; Eggins 2004: 101.)

Blogin voi nähdä lainaavan joitakin käytänteitä esimerkiksi henkilökohtaisista kirjeistä. Kirjeisiin liitettävät tervehdykset, erilaiset puhuttelut, kiitokset ja lopputoivotukset ovat esimerkkejä rituaalisista ja toistuvista toiminnoista. ISK:n mukaan tällaiset kiteytyneet lausumatyypit eivät useinkaan ole lauseita ja niissä on merkitykseltään haalistuneita ilmauksia. Niissä on yksinkertainen rakenne: joko vain yksi NP tai AP tai tällaisen lausekkeen edessä tai jäljessä jokin interjektio tai muu partikkeli, esim. *hei kaikki, no selvä, isä kuulu*. (VISK § 1021.)

Se, miten suorasti tai epäsuorasti blogiteksteissä viitataan lukijoihin ja kommenttiosiossa keskustelijat viittaavat toisiinsa, liittyy läheisyyteen (Eggins 2004: 101). Suorat puhuttelut ovat suomen kielessä sinutteluja tai teitittelyjä, ja niitä ilmaistaan sekä 2. persoonan pronomineilla että verbintaivutuksella. Etenkin sinuttelussa on havaittavissa eri asteita. Tuttavallisuuden vaikutelmaa voidaan säädellä varioimalla pronominia (vrt. *sinä* ~ *sä* ~ *sie*) tai jättämällä se kokonaan pois (vrt. *tuletko sä* ~ *tuletsä* ~ *tuletko*) sekä muuten lisäämällä tai vähentämällä ilmauksen puhekielisyyden astetta. Pronominin muoto voi toimia eräänlaisena kompromissimuotona teitittelyn ja pronominillisen sinuttelun välillä, koska pronominiton sinuttelu on huomaamattomampaa kuin pronominillinen. (Lappalainen 2015: 82.)

Suomen kielessä on myös useita kiteytyneitä rakennetyyppejä, joita käytettäessä ei puhutella suoraan. Epäsuorat puhuttelutavat toimivat tapoina kiertää valinta sinuttelun ja teitittelyn välillä. Pyrkimys välttää valintaa suorien puhuttelutapojen välillä ei kuitenkaan ole välttämättä aina taustalla epäsuoran puhuttelun käytössä, sillä niillä on myös muita funktioita. Lappalainen (2015: 82) toteaa epäsuoria puhuttelumuoja käytettävän yleisesti rinnakkain suorien puhuttelutapojen kanssa. Ei ole edes epätavallista, että samassa tilanteessa sekä sinutellaan, teititellään että puhutellaan epäsuorasti. (Mp.) Esimerkkejä epäsuorasta puhuttelusta ovat toiminnan yhteiseksi määrittelevät monikon 1. persoona ja passiivimuoto. Myös fokuoimalla puhuteltavan paikkaan (*Mitäs sinne saisi olla?*) voidaan kiertää suora puhuteltavaan viittaaminen. (Lappalainen 2015: 83.)

Dialoginen passiivilause on journalistisissa teksteissä interpersonaalinen ja yhteiseen toimintaan kutsuva piirre (Makkonen-Craig 2005: 29). Dialoginen passiivilause on Makkonen-Craigin tutkimuksessaan hahmottama ilmiö (mts. 43). Dialogiset passiivilauseet ovat kielipiillisesti passiivin muodossa, mutta niillä on erityinen tehtävä kirjoittajan ja lukijan välisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Läsnaolon piirteeseen sisältyy sekä komponentti 'läsnä tai mukana oleva' että 'mukaan kutsuva tai tempaava'. Makkonen-Craig (2005: 31) muistuttaa, että toisin kuin useissa indoeurooppalaisissa kielissä, suomen kielessä yksipersonainen passiivi voi indikoida läsnäoloa, koska se on nimenomaan henkilöviitteinen. Muiden kielten pragmaattisissa tutkimuksissa passiivin on todettu ilmentävän juuri etäisyyttä, läsnäolon vastakohtaa (esim. Chafe 1982), kun dialoginen passiivilause suomessa voi päinvastoin luoda läheisyyttä. (Makkonen-Craig 2005: 31.)

Epäsuora puhuttelu esiintyy usein myös nollapersonan sisältävänä ilmauksena. Laitisen (1995: 339) mukaan nollapersona on kielipiillisesti kolmannen persoonan muotoinen, mutta kolmaspersoonaisesta subjektista nollan erottaa se, ettei sillä ole lauseessa NP-muotoista edustajaa. Nollapersonaksi kutsutaan 'ilmipanamattoman lauseenjäsenen tulkintaa

silloin, kun tarkoitetaan ketä hyvänsä ihmistä, usein myös tai nimenomaan puhujaa itseään, esim. *Jos myöhästyä viimeisestä junasta, joutuu seuraavaa odottamaan aamuun asti.* (VISK, määritelmät s.v. *nollapersoonana*.) Tietyissä käyttöyhteyksissä nollapersoonalla tarkoitetaan taas nimenomaan puhuteltavaa. ISK:n mukaan nollapersoonatulkinta on tavallisin subjektittomissa lauseissa, joiden verbi on yksikön 3. persoonassa. Kuitenkin myös objekti voi jäädä ilmipanamatta, esim. *Kun [_] on nälkä niin kaikki ärsyttää [_]*. (VISK, määritelmät s.v. *nollapersoonana*; VISK § 1347; Laitinen 1995.)

Nollapersoonaa käyttämällä yksityistä ihmistä koskeva yksittäinen tapahtumakin voidaan esittää ketä tahansa koskevana (VISK § 1348), eli se toimii samastumispuheen rakentajana ja yhteenkuuluvuuden osoittimena. Laitinen (1995: 355) toteaaakin, että nolla avaa puhe-tapahtuman osallistujille yhteisen kokemuksen, jaettavan tietoisuuden paikan: persoonan paikan tunnistettavaksi ja samastuttavaksi. Bloggaajalle, joka haluaa luoda yhteistä kokemusta lukijoiden kanssa, nollapersoonan käyttö on oiva keino liittää lukijat tunnistettavaan kokemuspiiriin. Laitisen (1995: 338) sanoin nollarakenteiden tehtävä on pikemminkin persoonan välittäminen kuin persoonan välttäminen. Nuolijärvi ja Tiittula (2001: 583) kokevat siksi persoonan kieliopin vuorovaikutuksen analyysin kannalta erityisen kiinnostavana.

3 BLOGI GENRENÄ

3.1 Genre

Pietikäisen ja Mäntysen (2009: 81) mukaan genret kuvaavat systemaattisia tapoja jäsentää sosiaalista toimintaa kielenkäytön näkökulmasta, mikä tekee niistä kiinnostavia vuorovaikutuksen tutkimuksen kannalta. Genren avulla teksteistä paljastuu se, mikä kussakin sosiaalisessa toiminnassa on keskeisintä ja millaisia vuorovaikutussuhteita eri tilanteissa tyypillisesti rakentuu. Genre siis auttaa tuomaan esiin sosiaalisen toiminnan ytimiä. (Mp.) Ne vuorovaikutukselliset roolit, jotka toistuvat blogigenressä, ovat sosiaalisesti tärkeitä genren käyttäjille, ja siksi arvokkaita itsessään ja myös tutkimuskohteena. Genret ovat tilannesidonnaisempia kuin diskurssit – ne liittyvät tilanteille tyypilliseen diskursiiviseen toimintaan, kun taas diskurssit kiinnittyvät ideologioihin ja erilaisiin tietokäsityksiin (Pietikäinen & Mäntynen 2009: 81). Helasvuo, Johansson ja Tanskanen (2015: 15) toteavat yhden keskeisen lähestymistavan digitaaliseen viestintään olevan nimenomaan genrejen tarkastelu. Myös he määrittelevät genren viestinnällisenä toimintatyyppinä, joka on tilanteinen, aikaan ja paikkaan sijoittuva sosiaalisen toiminnan muoto, esimerkiksi blogi tai verkkokeskustelu. Genre rajautuu yleensä tavoitteiden mukaan. Genre on jäsentynyt tietyllä tavalla, ja se voi sisältää erilaisia toimintajaksoja. Digitaalisessa mediassa välineen teknologian mahdollistamat tekniset ominaisuudet eli affordanssit vaikuttavat genreihin: esimerkiksi se, miten käyttäjä voi tietyssä palvelussa osallistua vuorovaikutukseen, määräytyy käytetyn teknologian mukaan. (Mp.)

Mäntynen ja Shore (2014: 739) esittävät, että lingvistisestä näkökulmasta genre on tekstiluokka tai tekstin tyyppi. Pietikäisen ja Mäntysen (2009: 80) mukaan diskurssitutkimuksessa genrellä tarkoitetaan kielellisen ja sosiaalisen toiminnan jokseenkin vakiintunutta yhteenliittymää, jonka käyttäjät tunnistavat. Myersin (2009: 15) mukaan genret ovat tekstejä, jotka jakavat tietyt piirteet siitä syystä, että niiden käyttäjät jakavat samat tarkoitusperät. Esimerkiksi blogi on siis genrenä muotoutunut palvelemaan bloggaajien ja myös lukijoiden tarpeita. Giltrow ja Stein (2009: 1) toteavat, että genren käsitettä käytetään tekstintutkimuksen lisäksi muun muassa kriittisessä diskurssinanalyysissä ja funktionaalisessa kielentutkimuksessa. Tässä tutkielmassa hyödynnän genren käsitettä tekstintutkimuksessa ja perustelen blogigenren piirteillä, miksi keskityn vuorovaikutukseen ja rooleihin.

Hallidayn systeemifunktionaalisessa teoriassa ja siitä ponnistaneessa Sydneyn koulukunnan genre- ja rekisteriteoriassa on analysoitu erilaisille sosiaalisille tilanteille tyypillistä

kielenkäyttöä. Shoren (2012a: 131) mukaan lajiin liittyvien ilmiöiden teoriointi on ollut keskeisessä asemassa alusta alkaen. Termiä genre alettiin kuitenkin käyttää yleisesti kielitieteessä vasta 1980-luvulla. M. A. K. Hallidayn ja hänen oppilaansa James Martinin sekä tämän oppilaiden – Sydneyn koulukunnan – käsityksessä genrestä on eroja (Shore & Mäntynen 2006: 16, 21). Sydneyn koulukunnan edustajien Martinin ja Whiten (2005: 33) mukaan funktionaalisesa kielitieteessä vallan ja solidaarisuuden osoittamisen analyysi on keskittynyt narratiiveihin, ja he laajentavat tarkastelua painetun median genreihin. Martin ja White ovat interpersonaalista näkökulmasta kiinnostuneita etenkin tekstin retorisesta järjestymisestä genren rakenteessa. Analyysin alla ovat kysymykset genren välineistä ilmaistaessa valtaa ja solidaarisuutta lukijoita kohtaan – sekä se, miten analyysissa havaittavat suhtautumisen osoittimet vaikuttavat niihin. (Mp.)

Solinin (2006: 73–75) mukaan genremäärittely liittyy vahvasti intertekstuaalisuuteen. Genret muodostuvat kokemuksistamme toisista teksteistä, joten tiettyyn genreen kuuluvaa tekstiä tuottaessa nojataan aina jossain määrin saman genren aiempiin teksteihin ja konventioihin. Genrejärjestelmät eivät kuitenkaan ole suljettuja järjestelmiä, vaan konventioiden lainaamista ja päällekkäisyyttä tapahtuu yhteisöjen välillä. Intertekstuaaliset suhteet toimivat paitsi yhteisöjen sisällä, myös niiden välillä. Samalla ne tekevät tekstilajien rajoja epämääräisemmiksi, kun samaa genrenimeä saatetaan käyttää eri tavoin eri yhteisöissä. Tekstilajien rajoja voi olla vaikea hahmottaa, koska ne ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa muiden tekstilajien kanssa. Yhteisölliset genresysteemit ovat aina osittain liikkeessä, ja yksittäiset tekstilajit reagoivat näihin muutoksiin. Täten tekstilajien tarkka määrittely tai rajaus on mahdotonta – ne eivät pysy tismalleen samanlaisina tarpeeksi pitkään. (Solin 2006: 75–76.) Blogi on tekstilajina erityinen tässä suhteessa: Puschmann (2009: 49) toteaa sen olevan sekä nuoruutensa että hybridiytensä tähden edelleen epävakaa genre. Solinin (2006: 75–76) mukaan tekstilajit tulisi nähdä dynaamisina tietyn sosiaalisen ja historiallisen kontekstin tuotteina. Mäntynen (2006: 51) huomauttaa, että eri yhteisöjen samannimiset tekstilajit voivat myös poiketa toisistaan tai ne voivat olla hybridejä useista eri genreistä. Solinin (2006: 89) mukaan genre tutkimuksessa on tavanomaisempaa jäsentää aineistoja monifunktioisina ja heterogeenisinä pikemmin kuin yksiäänisinä. On olennaista huomioida, että genrejen sekoittuminen on intertekstuaalinen prosessi, koska tekstin nähdään yhdistävän erilaisia elementtejä eri lähteistä. (Mp.) Mäntynen ja Shore (2014) ovat tutkineet genrejen hybridisoitumista. He määrittelevät hybridisoitumiselle erilaisia tapoja, kuten upottaminen (*embedding*) ja sekoittuminen (*blending*) (mt.). Itse näen blogigenren hybridinä siinä mielessä, että se on lainannut olemukseensa sekä henkilökohtaisista tekstilajeista että useasta eri journalistisesta tekstilajista. Toisaalta

myös blogin erilaiset alagenret ja niiden tyypilliset konventiot ovat hybridiyden ilmentymiä. Blogia genrenä käsittelen tarkemmin luvussa 3.2.

Vaikka genret sekoittuvat ja omaksuvat toistensa piirteitä, toisaalta ne kuitenkin usein ovat melko vakaita. Siksi niitä voi tarkastella myös yksilöä rajoittavina konventioina. Genret siis paitsi mahdollistavat ilmaisun, myös osaltaan rajoittavat sitä. (Solin 2006: 75, 77.) Etenkin tietokonevälitteisen genren rajoitteisiin lukeutuvat myös teknologiset affordanssit. Genren näkökulmasta perehdyn siihen, miten aineistoni bloggaajat ottavat lukijansa huomioon ja millaisia vuorovaikutussuhteita aineistoni blogeissa tyypillisesti esiintyy. Luvussa 3.2 erittelen aineistoni genren eli blogin piirteitä, joilla perustelen nimenomaan vuorovaikutusrooleihin keskittymisen.

3.2 Blogi

Tässä luvussa esittelen blogin tekstilajia ja määrittelen siihen kuuluvia ominaisuuksia aiemman tutkimuksen pohjalta. Salmen (2015a: 180) mukaan internetin kehittyessä entistä vuorovaikutuksellisemmaksi siitä alettiin käyttää versionimitystä web 2.0, joka sisältää merkityksen uudeltaisesta interaktiivisuuden mahdollisuudesta. Alkuperäiset, 1990-luvulla kehitetyt, eli web 1.0:n aikaiset www-sivut mahdollistivat vain yhdensuuntaisen viestinnän sivujen laatioilta niiden lukijoille, mutta siirryttäessä teknologiaan, jossa myös lukijat (tai käyttäjät) saattoivat muokata niiden sisältöä, www:stä tuli käyttöön selkeästi aiemmasta eroava, uusi ”ohjelmaversio”. Verkkoloki eli blogi on genrenä web 2.0 -natiivi.

Vuorovaikutteiseen teknologiaan liittyy tiiviisti sosiaalisuuden tai yhteisöllisyyden käsite (Salmi 2015a: 181). Web 2.0:aa kutsutaan myös sosiaalseksi mediaksi (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 10). Sosiaalinen media (SM s.v. *sosiaalinen media*) on tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävä viestinnän muoto, jossa käsitellään vuorovaikutteisesti ja käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä ja luodaan ja ylläpidetään ihmisten välisiä suhteita. Sosiaalisen median piiriin kuuluvaa toimintaa ovat esimerkiksi kollektiivinen sisällöntuotanto, avoin avainsanoitus, blogien kirjoittaminen ja lukeminen, hyödykkeiden ja niiden hintojen käyttäjälähtöinen ja vuorovaikutteinen arviointi ja vertailu tietoverkossa. Sosiaalinen media voidaan määritellä myös vuorovaikutteisuuden ja käyttäjälähtöisyyteen perustuviksi viestintävälineiksi, viestintäkanavaksi tai -ympäristöksi. (SM: 14). Koskisen (2015: 129) mukaan web 2.0:n ytimessä on luovuus, leikkisyys, sosiaalinen verkostoituminen ja virtuaalinen yhteisöllisyys, käyttäjien itse tuottaman sisällön jakaminen, samoin kuin interaktiivinen yhteistyö ja sisällön

tuottaminen yhdessä. Blogi on tässä uudessa internetissä syntynyt genre ja siinä yhdistyvät edellä mainitut piirteet. (Mas. 129–130.) Genren perustaan kuuluvat kronologisuus, ajantasaisuus, mahdollisuus vuorovaikutukseen lukijoiden kanssa ja potentiaalinen maailmanlaajisuus (mas. 132). Web 2.0 käynnisti sosiaalisen median aikakauden, joka muuttaa niin osallistujien rooleja, viestinnän pelisääntöjä ja valtasuhteita kuin ajan ja paikan merkitystäkin. Sosiaalisen median luonne on myös perustavanlaatuisesti vahvasti affektiivinen. (Mas. 129–130.)

Blogia on pidetty esimerkkinä genrejen hybridisoitumisesta eli siitä, että genret sekoittuvat uusiksi kokonaisuuksiksi. Digitaalisessa mediassa tämä on hyvin tavanomainen ilmiö. (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 16.) Millerin ja Shepherdin (2009: 263) mukaan blogi on jatkuvassa ja nopeassa muutoksessaan hyvin kuvaava esimerkki sähköisen median luonteesta. Blogin katsotaan syntyneen vuonna 1996 (Rettberg 2014: 7–8), eli sen voi sanoa olevan nuori tekstilaji. Vaikka blogi on tekstilajina hybridi, nykyään sitä voi kutsua jo omaksi tekstilajikseen sen aseman mediassa vakiinnuttua ja tekstilajin löydettyä omat tämänhetkiset norminsa (Myers 2009: 15; ks. myös Koskinen 2015: 131). Blogia hybridinä tutkineet Herring, Scheidt, Bonus ja Wright (2004: 2) havaitsivat analyysissään, että blogi ei ole perustavanlaatuisesti uusi tai ainutlaatuinen, mutta kuten muutkin interaktiivisen teknologian esiin nostamat genret, se puolustaa asemaansa internetin genrejen joukossa.

Blogeille läheisiksi lajityypeiksi voidaan Sirkkusen (2006: 148) mukaan lukea kotisivut, keskusteluryhmät, verkkoyhteisöt ja verkkojulkaisut. Kuitenkin blogien aikatila ja sosiaalinen verkosto ovat uudenlaiset verrattuna edeltäjiinsä. Blogeissa on linkkejä toisiin blogeihin ja esimerkiksi uutisiin sekä muille verkkosivuille, mikä tekee niistä hyvin toimivan ajankohtaisten ilmiöiden kommentointipohjan. Ominaista genrelle on etenkin se, että siinä on päivämäärin merkittyjä lyhyehköjä kirjoituksia, päivityksiä, joita kutsutaan arkikielessä myös postauksiksi (engl. *blog post*, SM s.v. *blogi*). Koskinen (2015: 130) määrittelee blogin jatkuvasti päivitettäväksi kotisivuksi, joka asettaa bloggaajan säännöllisesti tuottaman sisällön käänteiseen kronologiseen järjestykseen ja josta on nähtävillä kunkin kirjoituksen julkaisuajankohta. Sisältö voi tekstin ohella olla kuvaa, ääntä ja linkkejä muualle internetiin. (Mp.)

Blogisivun alunäkymässä on siis ylimpänä uusin blogikirjoitus ja sivulla alempana vanhemmat kirjoitukset aikajärjestyksessä siten, että vanhin kirjoitus on alimmaisena. Jokainen blogikirjoitus saa oman verkko-osoitteensa, joten yksittäisiä kirjoituksia voi jakaa eteenpäin. Herringin (1996: 1) mukaan tietokonevälitteinen kommunikaatio jakautuu kahteen ryhmään: synkroniseen eli samanaikaiseen ja asynkroniseen eli eriaikaiseen viestintään, ja blogeissa on sekä synkronisia että asynkronisia ominaisuuksia. Kommenttiosion keskustelu voi

tapahtua synkronisesti, mutta kuitenkin kaikki blogitekstit ja kommentit ovat luettavissa myös asynkronisesti.

Blogit käsittelevät usein jotakin tiettyä aihetta, ja nykypäivänä Suomessa muotiblogit, lifestyle-blogit ja äitiysblogit ovat olleet suosittuja. Toki eri blogigenrejen piirteitä saattaa olla muissakin blogeissa, eli ne ovat ainakin osin limittäisiä. Solin (2006: 78–81) toteaaakin olemassa olevan vakausasteeltaan erilaisia genrejä: toisissa genreissä variaatiota on enemmän. Blogien voi nähdä sisältävän alagenrejä: eri tekstilajeja voi esiintyä yhdessä blogissa, ja niiden vaihtelu on hyvinkin yleistä. Blogien yleisiin sisäisiin tekstilajeihin kuuluvat muun muassa menovinkit, tuotteiden esittelyt, reseptit sekä tutoriaalit (engl. *tutorial*) eli esimerkiksi opastusvideot ja -kuvasarjat. Oman määritelmäni mukaan tutoriaali on tapa opettaa jokin asia interaktiivisesti ja esimerkin kautta, usein yhdistäen joko videota ja tekstiä tai vaihe vaiheelta otettuja kuvia ja niihin liitettyjä ohjeita tekstin muodossa. Tutoriaali on hyvä esimerkki genrestä genren sisällä (ks. esim. Koskinen 2015: 131).

Blogi lainaa päiväkirjasta, arvosteluista, muotijutuista ja aikakauslehtien sekä naistenlehtien ihmissuhteita käsittelevistä juttutyypeistä, uutisista ja ajankohtaisista keskusteluista. Koskinen (2015: 131) mukaan blogigenressä on tunnistettavia piirteitä toisaalta yksityisestä (päiväkirja), toisaalta printtimedian julkisesta kolumniperinteestä ja pamflettikirjallisuudesta. Henkilökohtaiset, eli yksityisen henkilön pitämät blogit, kommentoivat esimerkiksi uutisia tai tapahtumia ja muita bloggaajan valitsemia aiheita sisältäen henkilökohtaisia ajatuksia sekä mielipiteitä, kokemuksia ja tunteita. Päiväkirjamaiset piirteet ovat tulleet keskeisiksi bloggaamisessa jo sen varhaisissa vaiheissa. (Puschmann 2009: 54.) Kuten englanninkielisestä nimestä *weblog* eli *verkkoloki* ilmenee, genre on saanut vaikutteita myös lokikirjoista. Blogin kronologisuus, säännönmukainen päivittäminen ja ajankohtaisuus ovat lokikirjasta tuttuja piirteitä. (Koskinen 2015: 130–131.)

Bloggaaja voi olla yksityishenkilö tai ammattinsa puolesta bloggaava (esimerkiksi poliitikko tai tietyn järjestön edustaja). Suositut yksityishenkilönäkin esiintyvät bloggaajat ovat mielipidejohtajia – he ovat vertaisia, mutta saavuttaneet tietyn auktoriteettiaseman eli vaikutusvaltaa (KS s.v. *auktoriteetti*) lukijoidensa keskuudessa. Aina, kun jollakulla on paljon näkyvyyttä, hänellä on myös valtaa. Blogeilla on oma sosiaalinen hierarkiansa, jossa blogilistojen parhaat valikoituvat esimerkiksi pysyvien linkitysten tai merkintäkohtaisten linkkien lukumäärän mukaan. Suosituista blogeista tulee solmukohtia. (Sirkkunen 2006: 149.) Lilyyhteisössä, josta poimin aineistoni, suositut blogit valikoidaan toimituksessa, ja ne saavat suosittelumerkinnän etusivulleen. Bloggaajan autenttisuus antaa blogille sen auktoriteetin, aivan kuten puhuja on arvioinnin kohteena, kun keskitytään puhuttuun diskurssiin. Tämä ei johdu

siitä, että tilannekonteksti olisi sama, sillä bloggaus tapahtuu (pääasiassa) asynkronisesti ja on suunniteltua, kun taas puhuminen on synkronista ja spontaania. Blogin auktoriteetti perustuu mielikuvaan bloggaajasta siksi, että kuten keskustelussakin, yksilöt ovat vuorovaikutuksessa keskenään blogien kautta. Blogit ovat kirjoittajiensa virtuaalisia jatkeita, ja niitä muokkaavat yhtä paljon – elleivät enemmänkin – kirjoittajiensa mieltymykset kuin esimerkiksi genren tekstien konventiot. (Puschmann 2009: 80.)

Blogi on tietokonevälitteinen tekstilaji, ja siksi sitä määrittävät ja rajaavat blogipohjan affordanssit eli teknologian mahdollistamat tekniset ominaisuudet. Miller ja Shepherd (2009: 281) painottavatkin juuri tietokonevälitteisyyden ja internet-natiiviuden olevan blogia määrittävä tekijä, sillä ilman internetiä blogi ei sellaisenaan voisi olla edes olemassa. Teknologisten affordanssien lisäksi kaikissa blogeissa on kuitenkin myös muita yhteisiä piirteitä, jotka eivät ole tekniikkälähtöisiä. Giltrow ja Stein (2009: 8) korostavat internetin genrejen muutosta ja epävakautta tekstilajeina. Miller ja Shepherd (2009: 283) puolestaan argumentoivat blogilla tarkoitettavan pikemminkin käytettyä teknologiaa, median lajia, tiettyjen affordanssien rajoissa toteutettua tuotosta – eikä genreä. He näkevät blogin välineenä, eivät omana tekstilajinaan. Tässä tutkimuksessa käsitelen blogia omana genrenään, joskin varioivana sellaisena.

Riippumattomat, tavallisten ihmisten julkaisemat blogit kuuluvat vertaismediaan, joka pohjautuu vapaaehtoisuuteen ja sosiaalisiin verkostoihin. Sirkkunen (2006: 138–139) esittää vertaismedian olevan sisältöjä, jotka syntyvät vapaaehtoisesti, tekijän omista tai yhteisön yhdessä sopimista intresseistä lähtien. Keskeisiin tunnuspiirteisiin lukeutuu se, etteivät kirjoittajat yleensä saa työstään rahallista korvausta, vaan saatu hyöty perustuu muunlaiseen palkkioon. (Mp.) Blogit eivät pyri ainakaan pääasiallisesti tuottamaan taloudellista hyötyä tekijälleen, vaan tekijät kartuttavat omaa osaamistaan sekä kasvattavat sosiaalista verkostoaan (mts. 144).

Tutkin erilaisia ja eri aihepiireihin keskittyviä blogeja. Aineistoni blogien voi nähdä muistuttavan naistenlehtiä, sillä vastaavia aiheita, kuten ihmissuhteet, kodinhoito ja kauneus ja muoti, esiintyy usein naistenlehdissä. Koskinen (2015: 138–139) toteaa, että blogin edeltäjäksi hahmotettua päiväkirjaa on myös pidetty feminiinisenä genrenä. Erilaiset blogit ovat nousseet naistenlehtien rinnalle ns. vertaisten kirjoittamina, ei-toimitettuna sisältönä. Käsitellen naistenlehtien ja erityisesti Lilyn blogien yhteyttä tarkemmin luvussa 4.2. Mainostajienkin ala on laajentunut naistenlehtien sivuilta blogien marginaaleihin, ja mainokset ja yhteistyökampanjat ovat osa blogimaailmaa. Kun blogi kasvaa suureksi suosioltaan, se houkuttelee blogin kohderyhmästä kiinnostuneita mainostajia. Mainostajat maksavat bloggaajalle korvausta siitä, että suositulla sivulla on heidän mainoksensa. Yhteistyökampanjat eri yritysten ja

palveluntarjoajien kanssa voivat olla esimerkiksi arvontoja tai muita kilpailuja, joihin lukijat voivat halutessaan osallistua. Niissä palkintona on usein jokin tuote tai palvelu, mikä motivoi lukijoita osallistumaan ja auttaa samalla palvelun tarjoajaa saamaan näkyvyyttä. Blogin kautta jaettavat alennuskoodit ovat myös yleisiä yhteistyön muotoja, samoin tuote- ja palvelutesaukset.

Kotisivujen henkilökohtaisuus, verkkoyhteisöjen sosiaalisuus sekä keskusteluryhmien ajankohtaisuus ja nopeus yhdistyvät blogissa (Sirkkunen 2006: 148). Se sallii genrenä monenlaisia tapoja kirjoittaa. Rettbergin (2014: 97–98) mukaan blogi on kuitenkin aina subjektiivinen ja asennoituu maailmaan kirjoittajan näkökulmasta. Johanssonin (2015: 154) mukaan subjektiivinen asennoituminen viittaa kirjoittajan ilmaisemiin arvoihin, uskomuksiin ja muihin käsityksiin, jotka ovat kirjoittajan omia. Subjektiivinen asennoituminen voi olla avoimesti ilmaistu tai se tulee epäsuorasti ilmi esimerkiksi arvottavasta kielenkäytöstä tai tavasta argumentoida. (Mp.) Blogikirjoitusten aiheet vaihtelevat yhteiskunnallisista henkilökohtaisiin ja kepeistä tai pinnallisistakin syväluotaaviin. Kirjoitukset saattavat muistuttaa ystävän jutustelua toiselle – mikä tekee niistä erityisen vuorovaikutteisia. Kuitenkin osa blogikirjoituksista, etenkin yhteistyökampanjoiden pohjalta kirjoitetut, muistuttavat tyyliltään aikakauslehden tai naistenlehden juttuja ohjeistavine tai arvioivine kirjoitusotteineen. Kirjoittajan rooli on blogille keskeinen piirre, samoin kuin hänen suhteensa yleisöön. Säännellessään henkilökohtaisuutta ja hallitessaan rooleja bloggaja tekee affektiivista työtä. (Koskinen 2015: 132.) Vuorovaikutteisuus ja sosiaalisen median asema nykyisessä viestinnän kentässä nostavat keskeiseksi tarkastelun kohteeksi myös affektiivisuuden, sillä sosiaalisen median ytimessä on juuri tunteiden ja tuntemusten samoin kuin mielialojen ja mieltymysten jakaminen ja herättäminen (Mas. 142).

Blogigenrellä on siis juuret toisaalta yksityisissä ja toisaalta julkisissa tekstilajeissa, ja leikkauspinnat henkilökohtaiseen ja julkiseen ovat ominaisia piirteitä tekstilajille. Tämä on tärkeää pitää mielessä analysoitaessa blogia genrenä, sillä genrepiirteiden liiallinen yksinkertaistaminen voi olla harhaanjohtavaa. (Koskinen 2015: 131.)

Koska blogi on usean tekstilajin risteymä, se myös tarjoaa ilmiänsukanavan monenlaisiin viestintätarpeisiin. Koskisen (2015: 142) mukaan tietokonevälitteisen viestinnän toimintaedellytykset yhdistävät genreä, mutta sosiaalisesti erot genren sisällä ovat suuret. Kun tavalliselle ihmiselle blogi näyttäytyy välineenä saada teoriassa rajaamaton lukijakunta ja väylä julkisuuteen, julkisuudessa jo tutuksi tulleelle henkilölle sama genre tarjoaa keinoja läheisempään vuorovaikutukseen ja henkilökohtaiseen sisällöntuotantoon. Molemmille blogi toimii itseilmaisun välineenä. Koskinen (mp.) muistuttaa, että blogin kirjoittamisessa on aina

kyse identiteetin rakentamisesta ja kirjoittajan ja lukijan välisestä affektiivisestä suhdetyöstä, ja tekstissä rakennetaan kuvaa niin kirjoittajasta kuin lukijastakin.

3.3 Kirjoitetun ja puhutun kielen erot

Kielenkäyttöä verkossa ei voida suoraan verrata spontaaniin puhekieleen eikä perinteiseen painettuun mediaankaan. Puhutun ja kirjoitetun kielen ero on ollut aina häilyvä, mutta entisestään se on epämääräistynyt sosiaalisen median myötä. Isosävi ja Lappalainen (2015: 16) kysyvätkin, syntykö uusien medioiden (internet, Facebook jne.) myötä uudenlaista kielenkäyttöä. He myös toteavat, ettei verkossa käytyä keskustelua voida suoraan verrata spontaaniin puhuttuun kieleen tai perinteiseen painettuun mediaan. Myös Giltrow ja Stein (2009: 9) pohivat sitä, onko internetin genreillä systemaattisesti joitakin sellaisia ominaisuuksia, joita perinteisillä puhutuilla ja kirjoitetuilla genreillä ei ole.

Luukka (1992: 133–134) muistuttaa, että kirjoitetun ja puhutun kielen traditiot ovat erilaiset: kirjoitetussa kielessä on perinteisesti ollut etäisempi suhde vastaanottajaan kuin puhutussa. Kielenkäytön suullisessa traditiossa puhuja ja puheen sisältö ovat olleet keskeisiä, ja tulkintaan on vaikuttanut osaltaan kuulijan ja puhujan välinen suhde. Tämä on korostanut tekstien interpersonaalista luonnetta. Kirjoitettujen tekstien tullessa keskeisemmäksi kommunikation muodoksi tekstejä on alettu pitää autonomisina yksiköinä, eikä kirjoittajan ja lukijan välinen vuorovaikutus ole niissä enää niin keskeisessä asemassa. (Mp.)

Tekstin kohdentamisessa vastaanottajalle puhuja ja kirjoittaja ovat erilaisessa asemassa. Kuulijoiden ollessa puhetilanteessa läsnä kohdentaminen on helpompaa, kun taas kirjoittajan on nojaututtava oletuksiinsa lukijoistaan. Kirjoittajan on siis kuviteltava roolinsa lukijoiden suhteen. (Luukka 1992: 134.) Luukan (mp.) mukaan kirjoittajan suhde lukijoihinsa on yleensä etäisempi kuin puhujan suhde kuulijoihinsa. Chafe (1982; 1985) on tutkinut eroja nimenomaan muodollisen kirjoitetun tekstin ja informaalimman puhutun tekstin välillä. Mielenkiintoista on tarkastella jyrkkää eroa, jonka Chafe sanoo olevan perustavanlaatuinen kasvokkai- sessa kommunikaatiossa ja kirjoitetun kielen tuottamisessa: puhujat vuorovaikuttavat yleisöjensä kanssa, kirjoittajat eivät (Chafe 1982: 45). Chafen (mp.) mukaan etäisyys (*detachment*) on kirjoitetun kielen ominaispiirre ja läsnäolo (*involvement*) nimenomaan puhutun kielen. Se, mitä Chafe kutsuu kirjoitetun kielen piirteiksi, voidaan Tannenin (1985: 124–125) mukaan määritellä keskittymiseksi välitettävään informaatioon, ja Chafen mainitsevat puhutun kielen piirteet taas ovat tyypillisiä piirteitä vuorovaikutukseen keskittyvälle kielelle. Makkonen-

Craig (2005: 30) toteaa, että Chafen tutkimus keskittyi tarkastelemaan keskenään mahdollisimman erilaisia puhutun ja kirjoitetun kielen tapauksia, joten sitä on kritisoitu vääränlaisista yleistyksistä. Tutkimustulokset kuvaavatkin siis pikemminkin tutkittujen tilanteiden erilaisuutta kuin kirjoitetun ja puhutun kielen eroja. (Mp.) Myös Halliday selittää kirjoitetussa ja puhutussa kielessä havaittavat erot niiden erilaisilla asemilla sosiaalisissa yhteisöissä. Puheella ja kirjoituksella on siis eri funktio, ja ne hyödyntävät erilaisia keinoja kielen systeemistä. (Luukka 2002: 100.) Kiinnostavaa ja tutkimukseni kannalta erityisen relevanttia Chafen tuloksissa on läsnäolon ja sitoutumisen ilmaiseminen.

Chafe (1985: 116–117) erittelee puhutun kielen läsnäolon keinoista kolme näkökulmaa: puhujan sitoutuminen itseensä, kuulijoihin ja esitettävään asiaan. Itseensä sitoutuminen näkyy ensimmäisen persoonan käytössä, kun kuulijoihin sitoutuminen ilmenee toisen persoonan käyttönä – kuulijoihin sitoudutaan myös käyttämällä retorisia kysymyksiä ja tarkistuskysymyksiä sekä huolehtimalla vuorovaikutuksen dynamiikasta. Myös kuulijoiden kysymyksiin vastaaminen on tällaista vuorovaikutuksellista sitoutumista. Puhuja sitoutuu asiaan osoittamalla innostusta ja kiinnostusta esimerkiksi intensiteettiadverbein. Kirjoitetulle kielelle on Chafen mukaan tyypillistä välttää näitä läsnäolon keinoja. (Mas. 117; ks. myös Luukka 1992: 134–135.)

Chafen (1985: 117) mukaan kirjoittaja on automaattisesti vähemmän sitoutunut ja kosketuksissa yleisönsä kuin puhuja. Kirjoitettu kieli on irrallisempaa ja sitoutumattomampaa kuin puhuttu, eikä kirjoittaja ei ole yhtä kiinnostunut egon ilmaisemisesta eikä suorasta vuorovaikutuksesta lukijan kanssa kuin puhuja on kuulijan kanssa. Kirjoittaja osallistaa lukijaa tekstissään vähemmän kuin puhuja, samoin kuin on itse vähemmän osallinen tekstissään. Chafen mukaan kirjoittajan etäisyyttä kielessä kuvaa passiivien ja abstraktien subjektien käyttö. Puhujat ovat tyypillisesti kiinnittyneet puhetilanteeseen ja puheenaiheeseensa. Kirjoittajat, vaikka olisivat kuinka sitoutuneita ja omistautuneita, eivät yleensä pidä yllä samanlaista osallistamista. (Mp.)

Autonomisuutta ja eksplisiittisyyttä on pidetty nimenomaan kirjoitettujen tekstien ominaisuutena, ja se on erotettu puhuttujen tekstien kontekstisidonnaisuudesta ja fragmentoitavuudesta. Kirjoitetutkaan tekstit eivät kuitenkaan ole autonomisia, vaan kirjoitetun ja puhutun tekstin kommunikatiivinen luonne on vain erilainen. (Luukka 1992: 85) Luukan (mp.) mukaan ero liittyy pikemminkin siihen, että kirjoituksen kommunikatiivisuus on viivästettyä: kirjoitettu teksti tuotetaan ja tulkitaan eri aikaan (erotuksena synkroninen kirjoitettu keskustelu), puhuttu taas tuotetaan ja tulkitaan yleensä samassa tilanteessa.

Tiittula (1992: 19) muistuttaa myös tuottamisen ja suunnittelun välisen ajan olevan puhutussa kielessä hyvin lyhyt tai jopa olematon, kun taas kirjoittaja saattaa käyttää huomattavastikin aikaa suunniteluun. Lauseita on mahdollista muotoilla kompleksisiksikin kokonaisuuksiksi, koska kirjoittaessa on aikaa suunnitella ilmaisuaan. Puheessa myös korjaukset, kuten uudet aloitukset, jäävät näkyviin, sillä niitä ei voi pyyhkiä pois. Kirjoitetun tekstin tuottaminen on aina hitaampaa kuin puheen tuottaminen, ja suunnittelu voi olla hyvinkin pitkäkestoisista ja tarkkaa sekä käsittää laajoja tekstikokonaisuuksia. Lisäksi kirjoitettuun kieleen ei jää jälkiä tästä suunnitteluprosessista, eikä siitä, miten paljon korjauksia tuottaessa on tehty. Laajalle yleisölle kirjoitettu teksti myös laaditaan huolellisemmin kuin henkilökohtainen viesti, jonka on tarkoitus hävitä heti vastaanottajansa saavutettuaan. (Mts. 19–20.)

Luukan (1992: 135) mukaan kirjoittajan ja lukijan väliset suhteet ovat tärkeä osa tekstin kuvausta. Kirjoittaja voi tietoisesti pyrkiä vaikuttamaan sekä suhteiden syntymiseen että ylläpitoon ja sitä kautta siihen, millaisia vaikutelmia lukijat saavat tekstistä (Luukka 1992: 135). Puhujan ensimmäisen persoonan viittaukset itseensä sekä omaan mentaaliseen prosessiinsa ovat Chafen (1982: 46; 1985: 117) mukaan yleisiä puhutussa kielessä, mutta kirjoitetussa tekstissä niitä esiintyy hyvin harvoin. Puhutulle kielelle on tyypillistä käyttää metadiskurssia tai välikommentteja, joilla tarkistetaan kuulijan pysyvän mukana tarinan kulussa. Niillä vahvistetaan ymmärrysyhteyttä kuulijan ja puhujan välillä. (Chafe 1982: 47.) Ihmiset kuitenkin käyttävät viestiessään sekä puhutun että kirjoitetun kielen traditioihin perustuvia tekstin tuottamis- ja tulkitsemiskeinoja (Tannen 1982: 14). Esimerkiksi luonteeltaan sosiaalisissa ja spontaaneissa viestintätilanteissa suullisen tradition säännöt ovat relevantteja. Kirjallisen tradition piirteet taas korostuvat sitä enemmän, mitä virallisempi viestintätilanne on. (Luukka 1992: 134.) Tannenin (1985: 137) mukaan mielikuvitukseksella kirjoitetulla kielellä on enemmän yhteistä puhutun spontaanin keskustelun kanssa kuin tyypillisen kirjoitetun kielen genren eli proosan kanssa.

Innokasta sitoutumista keskusteluun ilmaisevat affektisuutta ilmentävät partikkelit, kuten *vain (just)* ja *tosi (really)* ovat Chafen (1985: 117) mukaan yleisiä puhutussa kielessä, mutta puuttuvat lähes kokonaan kirjoitetusta kielestä. Samoin epämääräiset ilmaukset, kuten ei-tarkat määreet ja määrittelyt, sanat kuten *suunnilleen* ja *tavallaan* ovat tyypillisiä puhutulle kielelle. Näitä kutsutaan ISK:n mukaan myös varauksiksi, ja niitä on arveltu käytettävän kohdellaisuussyistä, lieventämään tai pehmentämään kategorisen lausuman jyrkkyyttä. Tämä käyttö selittyy pyrkimyksellä joustavuuteen vuorovaikutuksessa. (VISK § 862.) Tarkastelen Chafen havaitsemia eroja puhutussa ja kirjoitetussa kielessä etenkin läheisyyden näkökulmasta omassa aineistossani.

Blogi poikkeaa perinteisestä kirjoitetusta kielestä vuorovaikutteisuutensa ja puheenomaisuutensa tähden. Rettbergin (2014: 38) mukaan jotkin blogin ulottuvuudet ovat erityisen samankaltaisia puhutun kulttuurin kanssa: blogit ovat keskustelunomaisia ja sosiaalisia, ne ovat jatkuvassa muutoksessa ja niiden sävy on usein epävirallisempi ja lähempänä arkipuhetta kuin perinteisen painetun kirjoituksen sävy. Platonin (360eaa.) kuuluisan vertauksen mukaan kirjoitettu teksti on orpolapsi ilman puolustajaa, kun taas puhutulla sanalla on aina selittäjänsä. Kun teksti on kirjoitettu, se pysyy samana, vaikka se kyseenalaistettaisiin. Puhuja taas voi vastata tarkentaviin kysymyksiin tai muuttaa sanomaansa (Platon 360eaa.). Rettberg (2014: 38) toteaa kuitenkin, että blogien kohdalla tämä ei ole enää totta: useissa blogeissa olevan kommentointimahdollisuuden ansiosta kirjoitetulta blogitekstilä voi kysyä tarkennuksia ja se myös todennäköisesti vastaa – eli bloggaaaja vastaa. Perinteisen kirjoitetun tekstin rajoitukset eivät päde siinäkään, että blogimerkintöjä voidaan muokata niiden alkuperäisen julkaisemisen jälkeen. Kysymyksiin ja kommentteihin voi myös vastata toinen kommentoija merkinnän jälkeisessä kommenttiosiossa tai esimerkiksi omassa blogikirjoituksessaan. Tässä mielessä blogit vaikuttavat olevan lähempänä puhutun kielen vastavuoroisuutta kuin kirjoitetun kielen staattisuutta. (Mp.) Internetin genreille yhteisiä yleispiirteitä vaikuttavat olevan vakiintumattomuus ja pragmaattinen avoimuus (Giltrow & Stein 2009: 9).

Halliday (1989: 36–37) toteaa, että kirjoitettua kieltä voidaan ajatella puhutun kielen prosodian ja sävyn kautta tai kieliopillisesti. Prosodisten ja kieliopillisten yksiköiden välillä on aina yhteys, vaikka ne eroavatkin toisistaan perustavanlaatuisilla tavoilla. Tietty kieliopillinen lause liittyy tiettyyn fonologiseen yksikköön, jolla on sille ominainen intonaatio. Kirjoitusasusta voidaan siis lukea tietty prosodia, jos kirjoittaja on kirjoittaessaan ajatellut tuottamansa kielen puhuttuna (*composing with his ear*). (Mp.) Kielenulkoisia seikkoja voidaan Vauraan (2006: 32) mukaan ilmaista kirjoitetussa tekstissä myös tunneikoneilla, hymiöillä. Tämä piktografinen elementti on tullut tietokonevälitteisen kirjoitetun viestinnän myötä suomen kirjoituksen osaksi. Ikonisia merkkejä on alettu käyttää tietokoneella kirjoitettaessa vanhan symbolisen merkistön rinnalla. Ne ilmaisevat puhutulle viestinnälle tärkeitä para- ja non-verbaalisia ominaisuuksia. Ikoneilla on useita tehtäviä: ne voivat muun muassa korvata leksemejä, toimia välimerkkeinä ja minimipalautteina. Merkkijärjestelmä on avoin: ikoneita voidaan kehittää rajattomasti. (Vauras 2006: 32.)

Tunneikonien merkityskokonaisuudet muodostuvat niiden verrattain pysyvistä ja universaalista semantiikasta sekä vaihtelevasta kielenkäyttötilanteen pragmatiikasta (Vauras 2006: 68). Esimerkiksi merkkijono :-) on ikoninen merkeistä koottu kuva, joka esittää hymyileviä kasvoja, kun sitä katsoo kääntäen 90 astetta. Hymyilevät kasvot voivat liittyä indeksises-

ti muun muassa myönteiseen sävyyn tai huumoriin. Samalla kuvamerkki toimii tietokonevä-
litteisessä tekstissä vakiintuneena symbolina, joka merkitsee para- ja nonverbaalisen viestin
tapaan esimerkiksi vitsiä tai pehmentää ongelmakohtaa. (Vauras 2006: 8.) Sama tunneikoni
voi ilmaista kontekstista riippuen muun muassa huumoria, leikkimielisyyttä, sarkasmia, hyvää
mieltä, kohteliaisuutta, ystävällisyyttä ja myönteistä suhtautumista (mts. 68).

Vauras (2006: 33) vertaa tunneikoneita ilmiönä välimerkkeihin. Erityisesti huutomer-
ki, kysymysmerkki ja epävarmuutta tai keskeneräisyyttä osoittavat kolme pistettä ovat verrat-
tavissa tunneikoneihin. Kirjoitetusta kielestä puuttuvat para- ja nonverbaaliset tekijät, joten
niitä korvataan tarvittaessa välimerkeillä ja typografisilla keinoilla (ks. Tiittula 1992: 16, 25).
Samassa tehtävässä toimivat kirjoitetussa keskustelukielessä myös tunneikonit (Vauras 2006:
33).

Blogikirjoituksissa sekä niiden kommenttiosioissa esiintyy vuoroja ja puhujan vaihdok-
sia hieman samaan tapaan kuin puhutussa keskustelussakin. Tietenkään blogien vuorovaiku-
tuksellisuutta ei voi suoraan verrata puhuttuun keskusteluun, sillä kirjoitetun ja puhutun kielen
perustavanlaatuiset erot tekevät myös puheenomaisen kirjoitetun tekstin luonteeltaan puhuttua
kieltä jäykemmäksi. Edes blogin vuorovaikutuksellisimmassa osiossa, kommentteissa, eri
osallistujilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua vuoronvaihtoon ja keskusteluun af-
fordanssien rajoitusten vuoksi. Puhutussa keskustelussa osanottajat pystyvät ottamaan oman
puheenvuoronsa huomattavasti vapaammin kuin kirjoitetussa, jossa vuorot ovat sidoksissa
blogin tekstilajin ja käytetyn blogipohjan mahdollistamiin puitteisiin. Blogeissa eri puhujien
asemat eivät myöskään ole lähtökohtaisesti tasa-arvoisia, sillä bloggaajalla on bloginsa kent-
tään tietynlainen omistussuhde: hän kirjoittaa sisällön, lukijat kommentoivat. Bloggaajalla on
aina aloitusvuoro sekä jo välineen tarjoamat laajemmat mahdollisuudet ilmaisuun (mm. kuvat
ja muu multimodaalisuus, pidemmät vuorot, kommenttien seulonta). Kirjoitetussa tekstissä,
toisin kuin puhutussa, jokainen osallistuja saa pitää vuoronsa loppuun, sillä keskeyttäminen ei
ole mahdollista. Sekä bloggaaja että kommentoivat lukijat päättävät itse, miten pitkän pu-
heenvuoron tarvitsevat esittääkseen asiansa, mikä ei ole puhutussa keskustelussa mahdollista.
Keskustelun virta on blogikontekstissa myös katkonaisempaa ja välineen affordanssien mää-
räämää.

4 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tutkielmani tavoitteena on selvittää, millaista vuorovaikutusta bloggaajan ja lukijoiden välillä on suosituissa blogeissa, sekä millaisia rooleja bloggaajalle rakentuu siltä osin, mikä on tekstianalyysin keinoin selvitettävissä. Tutkin sitä, millaisin kielellisin keinoin nämä roolit rakentuvat, ohjenuoranani seuraavat tutkimuskysymykset.

1. Millaisia rooleja bloggaajan ja lukijoiden välisessä vuorovaikutuksessa syntyy bloggaajalle?
2. Millaiset kielelliset keinot rakentavat näitä rooleja?

Valitsin aineistoni Lily-yhteisössä toimituksen suosittelumme-maininnan saaneista blogeista. Lily on ilmainen blogien julkaisupohja, jolla on oma toimitus, joka nostaa blogeja esiin suosittelumme-maininnalla. Toimituksen suositus viittaa siihen, että blogeilla on paljon lukijoita ja ne ovat lukijoiden keskuudessa suosittuja. Paljon lukijoita tavoittavalla blogilla on myös vaikutusvaltaa, sillä suositut bloggaajat vaikuttavat lukijoiden mielipiteisiin (Sirkkunen 2006: 149). Tämä onkin yksi perusteistani tutkia suosittujen blogien bloggaajien rooleja. Tarkastelun alla ovat nimenomaan bloggaajan eivätkä lukijoiden roolit, sillä blogin päähenkilö ja pääasiallinen sisällöntuottaja on bloggaaja, joka on mielipidevaikuttajan asemassa (Sirkkunen 2006: 149). Lilyllä on vahva yhteys naistenlehti Trendiin: se on Trendi-lehden sisarmedia, joka kuvaa itseään seuraavasti: ”Lily on Trendin verkkoyhteisö. Se on avoin alusta, johon kuka tahansa voi perustaa blogin. Lilyn sisällön tekevät bloggarit, yhteisö ja toimitus yhdessä. Lilyssä voi myös osallistua Trendi-lehden juttujen tekemiseen.” (www.lily.fi/info, viitattu 14.6.2016.)

Valikoin tarkemman tutustumisen jälkeen toimituksen suosituksen saaneista blogeista viisi blogikirjoitusta, joissa sekä bloggaaja että lukijat käyttävät erilaisia kielellisiä vuorovaikutuskeinoja: lukijat osoittavat suhtautumistaan bloggaajan teksteihin sekä rakentavat bloggaajan rooleja kommentissaan ja bloggaaja suuntautuu tekstissään lukijoihin. Lukijoihin suuntautumisen käsitän laajasti kattamaan esimerkiksi sekä suorat että epäsuorat viittaukset, kysymykset ja lukijalle kohdistetut direktiivit. Valitsin tekstit sillä perusteella, että ne ovat toimituksen suosittelimia ja erityisiä bloggaajan ja lukijan vuorovaikutuksen kannalta. Valintaani vaikutti myös blogimerkintöjen keskinäinen erilaisuus: erilaisia blogeja analysoimalla

saadaan kattavampi tutkimustulos. Lisäksi niihin sisältyy useita erilaisia kielellisiä vuorovaikutuskeinoja.

Aineistonani on viisi eri blogikirjoitusta kommentteineen. Kirjoitukset ovat blogeista nimeltä Asikaine, Isyyspakkaus, Laura loves ja Nude. Kaksi aineistoni kirjoituksista on Asikaine-blogista. Aineistoni ei ole kovin laaja, ja siksi se sopii tarkoitukseeni tutkia kielellisiä vuorovaikutuskeinoja pyrkien tarkkaan kuvaukseen nimenomaan valitusta aineistosta. Aineiston koko kilotavuina on 70 kt ja sen sanamäärä on 4294. Aineistossa on 20 A4-kokoista sivua poistettuani blogimerkintöihin liitetyt kuvat. Valitsemani blogit edustavat arvioni mukaan tyypillisiä blogin vuorovaikutuskeinoja, joihin kuuluvat esimerkiksi ohjeistaminen, yhteistyökirjoitukset ja tuotetestaukset sekä päiväkirjamainen kerronta (ks. Puschmann 2009: 54; Rettberg 2014: 121). En puutu tarkemmin esimerkiksi siihen, millaiset ohjeet yhteistyöhön bloggaaja saa testauskirjoituksen kirjoittamiseen, tai yhteistyön laatuun muutenkaan. Aineistoni blogikirjoituksista neljä on naisten kirjoittamia ja yksi miehen kirjoittama. Henkilökohtaisia aiheita käsittelevien blogien kirjoittajien enemmistö onkin naisia. Naiset bloggaavat usein henkilökohtaisilla blogisivuilla ja omakohtaisemmista aihepiireistä. (Koskinen 2015: 132, 138.) Seuraavaksi kuvailen aineistoni neljää eri blogia omin sanoin ja liitän mukaan myös blogien etusivuilta poimimani bloggaajan oman kuvauksen blogistaan.

Asikaine on perheblogi äidin näkökulmasta. Blogissa on usein päiväkirjamaisia tarinoita arjesta ja bloggaajan omia ajatuksia. Jotkin blogimerkinnät koostuvat esimerkiksi pelkästään dialogista, jonka bloggaaja on käynyt lapsensa kanssa. Bloggaajan oma kuvaus blogistaan on seuraavanlainen: ”Tervetuloa vaaleanpunaiseen taloon, jossa vallitsee jatkuva kaaos ja remonttipöly. Hippit teloo remppahommissa ja puutarhassa kokoontuvat Nekalan muijat kotiviineineen. Minä kirjoittelen ja koitan saada feng shuit kohdilleen. Ovesta ravaa mummua, kummia, tyyppiä ja putkaria. Kaikki tervetuloa.” (<http://www.lily.fi/blogit/asikaine>, viitattu 18.3.2016.)

Isyyspakkaus on perheblogi isän näkökulmasta. Blogissa on usein ruoka-aiheisia merkintöjä ja perheen pienen lapsen arjesta kertovia lyhyitä ja hauskoja kirjoituksia, jotka usein sisältävät esimerkiksi tapahtumavinkkejä ja konkreettisia aiheita. Bloggaaja kuvaa blogiaan vastaavasti: ”Kolmihenkisen helsinkiläisperheen tavallisen epätavallista perhe-elämää. ”Isi” on keski-ikäistyvä pelituottaja ja wanna-be-rocktähti, jolla on aina liian monta rautaa tulessa ja liian vähän aikaa urheilla. ”Rouva” on sitruunamehun ja yrttien tuoksuinen äiti ja ruokafanaatikko, joka postaa annoksiaan Instagramiin aina, kun silmä välttää. ”Tyttö” on pian 4-vuotias tanssijatar, joka rakastaa mekkoja, hiuspinnejä, sinistä ja Frozenia. ”Eppu” on perheen 14-vuotias karvaton koira, joka vihaa lapsia. Aina kun vaan mahdollista, perhe karkaa

lomalle New Yorkiin tai kesämökille Etelä-Savoon - tai vähintään ulos syömään omassa kotikaupungissa.” (<http://www.lily.fi/blogit/isyyspakkaus>, viitattu 18.3.2016.)

Laura loves on oman määritelmäni mukaan tyypillinen lifestyle-blogi, jonka kirjoitukset liittyvät kirjoittajan elämään ja kokemuksiin. Tyyli on usein päiväkirjamainen. Bloggaajalla ei ole bloginsa sivuilla esittelyä itsestään eikä blogistaan. (<http://www.lily.fi/blogit/laura-loves/marraskuun-kruunu>, viitattu 18.3.2016.)

Nude on kauneusblogi, jossa tarjotaan runsaasti vinkkejä ja tavallisesti kuvin visualisoituja tutoriaaleja eli ohjauskirjoituksia, joissa visuaalisesti opetetaan toteuttamaan esimerkiksi jokin meikkityyli tai kampaus. Nude-blogissa käsitellään myös kauneustuotteita, ja bloggaaja on kauneustoimittaja Trendi-lehdessä. Hän siis paitsi pitää toimitukselta suosittelemme-maininnan saanutta blogia Lilyssä, on myös itse Trendin toimituksen jäsen. Nude keskittyy bloggaajan ammatilliseen minään enemmän kuin henkilökohtaiseen. Blogin etusivulla ei ole kuvausta blogista, mutta bloggaaja esittelee itsensä seuraavasti: ”Erika Naakka / kauneusbloggaaja / kauneustoimittaja / espoolaistunut solubiologian opiskelija” (<http://www.lily.fi/blogit/nude>, viitattu 18.3.2016.)

Merkitsen analyysissäni blogikirjoituksia bloggaajan niille asettamin otsikoin, osin lyhennettyinä. Aineistoni on saatavilla avoimesti internetistä ja siksi sitä voi tallentaa julkaistuna materiaalina omaan käyttöön ilman tutkimuseettisiä ongelmia (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 21–23). Kun blogitekstit ja kommentit ovat julkisesti saatavilla, eikä niiden lukeminen vaadi rekisteröitymistä, ei tutkimuskäyttöön liity periaatteellista eettistä ongelmaa.

Perustelen lukijoiden kommenttien mukaan ottamisen blogigenren vuorovaikutuksellisuudella sekä mahdollisuudella tutkia lukijoiden osallistumista bloggaajien roolien rakentamiseen. Helasvuon, Johanssonin ja Tanskanen (2015: 22) mukaan joidenkin blogien olennaiseen sisältöön kuuluu lukijoiden ja bloggaajan välinen kommunikaatio kommenttien kautta, ja mielestäni aineistoni blogeissa näkyy tähän viittaavia piirteitä. Blogigenrelle tyypillisesti vuorovaikutus rakentuu esimerkiksi sen kautta, että bloggaajat voivat vastata lukijoiden kommentteihin ja lukijoiden keskinäistäkin kommentinvaihtoa esiintyy. Bloggaaja voi myös kirjoittaa oman blogimerkintänsä kommenttien varaan. (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 22.) Blogeilla on arvatenkin myös suuri määrä hiljaisia lukijoita, jotka lukevat blogikirjoituksia ahkerasti ja seuraavat keskustelua kommenttiosiossa, mutta eivät itse kommentoi. Rajaana tässä tutkimuksessa tarkasteluni kommentoiviin lukijoihin. Bloggaajan lukijoilleen itse blogikirjoituksessa osoittama huomio on kuitenkin osoitettu kaikille lukijoille, myös kommentoimattomille. Kun kommenttiosiossa bloggaaja kohdentaakin sanansa joskus vain yhdelle lukijalle, muut lukijat ovat sivustakuulijoita (ks. Goffman 1981: 132). Kahden – joko bloggaajan ja

lukijan tai kahden lukijan – toisilleen kohdistamat keskusteluvuorot ovat kuitenkin kaikkien luettavissa, ja kuka tahansa pystyy niitä kommentoimaan ja osallistumaan keskusteluun. Lukijat voivat myös valita keskustelun intensiivisenkin seuraamisen kommentoimatta.

Koskinen (2015: 142) korostaa kommenttien ja verkostoluonteen elimellistä osuutta blogigenressä. Hän toteaa kommenttien ja itse tekstin välisen vuorovaikutteisuuden tai sen puutteen samoin kuin kommenttiosiossa tapahtuvan keskustelun, blogiyhteisön normatiivisten piirteiden ja tyylikeinojen olevan niin tietokonevälitteisen vuorovaikutuksen kuin verkkotekstien kielellisten piirteidenkin tarkastelun kannalta kiinnostavaa aineistoa. (Mp.)

Vaikka Lilyn kohderyhmä on sama kuin Trendi-lehden (Mediakortit 2016), ei välttämättä jokaisen siellä esiintyvän blogin kohderyhmä ole. Jokaisella bloggaajalla on varmasti kohdeyleisönsä mielessään tekstiä kirjoittaessaan, ja alkuoletukset lukijoista ohjaavat tekstiä. Osa kommentoijista on vierailijoita, eli rekisteröitymättömiä lukijoita. Bloggaajilla on myös vakiolukijoita, joista osa on pelkästään lukijan roolissa, mutta joukossa on esimerkiksi Lilyn toisia bloggaajia. Bloggaajalle voi olla tärkeää kommentoida toisten kirjoittamia blogeja, sillä se on keino pitää yhteisöllisyyttä yllä. Nämä vakiolukijoiden tai harvemmin kommentoivien lukijoiden erilaiset suhteet bloggaajaan voisivat olla hedelmällisiä analysoitavia, mutta ne jäävät metodivalintani vuoksi tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Lilyn kuvauksessa kutsutaan Lilyn käyttäjiä nimenomaan yhteisöksi. Toisten kirjoittamien blogien kommentoiminen voi olla bloggaajalle myös keino saada näkyvyyttä omalle blogilleen. En kuitenkaan keskity kuvailemaan bloggaajien näkyvyyttä toistensa blogeissa, vaan analysoin bloggaajan rooleihin vaikuttavaa vuorovaikutusta bloggaajan ja lukijan välillä, olivat lukijat sitten rekisteröityneitä tai rekisteröitymättömiä Lilyn käyttäjiä.

4.1 Metodit

Tutkimukseni on tekstintutkimusta ja sijoittuu vuorovaikutuksen ja suhtautumisen tutkimuksen alalle. Tarkastelen bloggaajan rooleja blogeissa esiintyvän vuorovaikutuksen kautta hyödyntäen systeemis-funktionaalista kieliteoriaa ja tarkemmin interpersonaalista metafunktiota. Tärkeän metodisen viitekehýkseni osan muodostavat Suzanne Egginsin (2004) esittelemät vallan ja sitoutumisen analyysin välineet. Lisäksi Ison suomen kieliopin verkkoversio (2004) on merkittävä lähde analyysissäni erilaisten kielen keinojen tulkinnessa. Analyysi on aineistolähtöistä tekstintutkimusta: metodisia työkalujani sovellan ainoastaan niiltä osin, mikä on relevanttia aineistoni ja etenkin tutkimuskysymysteni kannalta.

Hyödynnän analyttisena työkaluna suhtautumisen teoriaa, joka on kehitetty työkaluksi kielen interpersonaalisten eli kirjoittajan ja lukijan väliseen suhteeseen liittyvien piirteiden tarkasteluun. Sen avulla voidaan tarkastella muun muassa sitä, miten kirjoittaja asemoi itsensä suhteessa lukijoihinsa ja millaista yleisöä hän rakentaa tekstissään, oli se sitten ideaalinen tai tarkoitettu yleisö (Martin & White 2005: 1). Systemis-funktionaalinen kielioppi ja Martinin ja Whiten (2005) suhtautumisen teoria tarjoavat hyvät työkalut tekstianalyysiin. Kuten totesin luvussa 2.2, Shoren (2012b: 177) mukaan tarkasteltaessa tekstiä interpersonaaliselta kannalta systemis-funktionaalisen teorian piirissä on perinteisesti kiinnitetty huomiota suhtautumiseen liittyviin sananvalintoihin, persoonaan, modaalisiin lausetyyppihin ja muihin modaalisiin – tai niiden puuttumiseen. Interpersonaaliseen metafunktionon liittyvät affektisuus ja modaalisuus ovat tärkeitä analyysin välineitä, sillä niillä luodaan vuorovaikutussuhteita. Tarkastelen myös verbien persoonamuotoja mukaan lukien erilaiset passiivit.

Systemis-funktionaalisen kielitieteen ajatus ihmisestä toimijana sosiaalisessa yhteisössä ja kielestä sosiaalisen toiminnan muotona ja yhteisöllisenä resurssina (Luukka 2002: 89) on hyvä lähtökohta blogin analysoinnille. Shoren (2012b: 159) mukaan systemis-funktionaalisen teorian puitteissa ei ole tarkoituksenmukaista perehtyä valittuun tekstiin jokaisesta mahdollisesta tutkimusnäkökulmasta, vaan on valittava yksi, mihin keskittyy. Teksti antaa tämän näkökulman yleensä ns. luonnollisesti. Kun tekstintuottaja olisi voinut tehdä toisenlaisia valintoja, tämäkin tuodaan esille. (Shore 2012b: 158–159.)

Analysoin vuorovaikutusrooleja suoran ja epäsuoran puhuttelun suhteen tukeutuen luvussa 2.4 esittelemiini suomen kielen tutkimuksiin. Metadiskurssin analyysissä käytän luvussa 2.3 esittelemääni Goffmanin (1981) osallistumiskehikon käsitettä. Hyödynnän analyysissäni lisäksi muun muassa Luukan tutkimusta tekstien interpersonaalisista piirteistä (1992).

Halliday käytti tilannekontekstin kuvaamiseen kolmea abstraktia muuttujaa: alaa, osallistujarooleja ja kielen ilmenemismuotoa. Interpersonaaliset valinnat korreloivat metafunktionaalisen hypoteesin mukaan etenkin osallistujaroolien kanssa (Shore 2012b: 179). Omassa tutkimuksessani tarkastelen analyysissäni siis osallistujarooleja, mutta myös kielen ilmenemismuoto on tärkeä huomioida, sillä vaikka aineistoni ilmenemismuoto on kirjoitettu, tarkastelen myös joitakin siinä esiintyviä puhutun kielen piirteitä. Ilmenemismuoto ei tarkoita vain vuorovaikutuksen kanavaa, vaan myös sitä, miten suuri osa kommunikaatiosta tapahtuu kielellisesti ja ei-kielellisesti. Ilmenemismuodolla Halliday viittaa myös siihen, mihin kielellä pyritään eli onko kieli esimerkiksi kuvailevaa vai argumentoivaa. (Halliday 2014: 38).

Tarkastelen blogikirjoituksia pelkän kirjoitetun tekstin osalta, eli olen rajannut tutkimuksestani pois mahdolliset kuvat, joita blogimerkintään liittyy. Aineistoni on siis kokonaan

kirjoitettua kieltä ja analyysini on tekstianalyysia. Analysoin pelkkää tekstiä, koska kuvien ja muun multimodaalisen aineksen mukaan ottaminen tekisi aineistosta turhan laajan. Tärkeä syy kuvien pois rajaamiselle on analyysityökaluni tekstilähtöisyys. Luonnollisesti pelkkää tekstiä tutkimalla analyysi jää suppeammaksi kuin koko julkaisua tarkastelemalla.

Blogi on tekstilajina poikkeava konventionaalista kirjoitetun kielen käsitteestä, kuten yllä esittelin: blogitekstissä on jo genrensä puolesta myös paljon puhutun kielen piirteitä (Rettberg 2014: 38). Peilaan puhutun ja kirjoitetun kielen tutkittuja eroja aineistooni ja tarkastelen sitä, millaista vaikutusta näillä piirteillä on vuorovaikutuksellisuuteen ja bloggaajan rooleihin. Aineiston vuorovaikutuksen luonteella on merkitystä siinä, millaisia metodeja sen tutkimisessa on mahdollista käyttää (Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2015: 22).

Työ on kvalitatiivinen ja aineistolähtöinen tapaustutkimus. Käytän analyysissani teemoittelua erilaisia vuorovaikutuksen keinoja ja vuorovaikutusrooleja määrittelemään. Analyysin alla olevat tekstit eivät koskaan ole täysin yksiselitteisiä, vaan ovat avoimia myös toisensuuntaisille tulkinnoille. Tutkijana tulkiten aineistoani suhteessa aiempiin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen, ja tukeutuen teoriataustaan teen omat päätelmäni omasta näkökulmastani. Muut, hyvinkin erilaiset johtopäätökset ovat siis luultavasti mahdollisia.

Aineisto on liitteinä tutkielmassa. Merkitsen luvussa 5 käsittelemäni aineistoesimerkit lyhentämälläni nimillä, jotka kuvaavat blogikirjoitusten otsikoita. Liitteet olen nimennyt bloggaajan nimellä sekä lyhenteellä blogimerkinnän otsikosta. Olen poistanut liitteistä kuvat ja jättänyt niiden paikat näkyviin merkinnällä *kuva poistettu. Teksti on alkuperäisessä muodossaan. Analyysiin nostamissani aineistoesimerkeissä esiintyvät kursivoinnit, lihavoinnit ja mahdolliset kirjoitusvirheet olen jättänyt alkuperäiseen muotoonsa. En nosta kursivoinnilla käsittelemiäni ilmauksia esiin aineistoesimerkeistä välttääkseni niiden sekoittumista alkuperäisen kirjoittajan tekemiin korostuksiin, joita on joissakin esimerkeissä. Aineistoesimerkit on numeroitu ja sisennetty leipätekstistä erottamiseksi.

4.2 Aineiston konteksti

Kun perinteiseen toimitettuun mediaan kohdistuu vaatimus objektiivisuudesta ja luotettavuudesta, blogit ovat subjektiivisia ja itsenäisiä, eikä niiden kirjoittaja ole vastuussa totuuden kertomisesta (Rettberg 2014: 97–98). Blogitkin silti tavoittelevat totuutta: blogien totuus on kuitenkin vain niiden kirjoittajan totuus, eikä ehdoton arvo. Korkeammat auktoriteetit eivät määrittele sitä, toisin kuin toimitettua mediaa. Yksityisillä bloggaajilla ei ole asemansa puolesta

vaatimusta noudattaa esimerkiksi hyvän journalistisen käytännön ohjeita (ks. JSN 2016), eikä heillä ole taustallaan organisaatiota, jonka maineeseen heidän kirjoitustensa totuudenmukaisuus vaikuttaisi.

Koska olen poiminut aineistoni naistenlehti Trendin ja verkkoyhteisö Lilyn jakamalla sivustolta, linkki naistenlehtien kenttään on aineistossani ilmeinen. Blogit ovat Lilyssä sekä toimittajien että lukijoiden julkaisemia: yksi aineistoni bloggaajista on Trendi-lehden kauneustoimittaja. Lilyssä, kuten useimmissa muissakin blogipohjissa kuka tahansa voi perustaa blogin, mutta aineistoni koostuu Lilyn ja Trendin yhteisen toimituksen esiin nostamista blogeista. Sivuston ja lehden kohderyhmä on Trendin mediakortin mukaan 25–39-vuotias aktiivisesti muotiin ja kauneuteen kuluttava nainen (Mediakortit 2016).

Lilyn sivuilla Trendin ja Lilyn suhdetta kuvataan seuraavasti:

Lily on Trendi-lehden yhteisö verkossa. Yhdessä Lily ja Trendi muodostavat vaikutusvaltaisen naisten yhteisön, jonka ääni kuuluu. Lilyssä voit osallistua myös Trendi-lehden tekemiseen. Seuraa juttuja toimituksen blogissa ja vastaa saitilla näkyviin kyselyihin. Tee Trendiä -sivulta löydät koostetusti kaikki lehden tekemiseen liittyvät jutut. Kun teet omaan blogiisi jutun, jonka toivot toimituksen huomaavan, merkitse se #teetrendia-hashtagilla. Lilyllä ja Trendillä on yhteinen toimitus, joka on aktiivisesti läsnä Lilyssä, ja paljon yhteisiä tekijöitä, jotka bloggaavat Lilyssä ja tekevät juttuja myös lehteen. (Lily 2016.)

Trendiä kustantava A-lehdet kuvaa toimituksen luoneen Lily-yhteisön Trendi-lehden ”sisarmediaksi” ja yhdistäneen lehden ja yhteisön nettisivut. A-lehtien mukaan ”Lily on tyylietöiden ja sanavalmiiden naisten koti, josta löytyvät merkittävimmät lifestyle-, muoti- ja kauneusblogit”, ja nimikkobloggaajien lisäksi Lilyssä on yli 10 000 muuta blogia. (A-lehdet 2016.)

Lily antaa siis sisällöntuotantonsa toimituksen lisäksi bloggaajien käsiin. Toimituksellisen sisällön ja bloggaajien kirjoitusten välisen eron tekee kapeammaksi se, että toimituskin pitää omaa blogia. Toimituksen suositellessa tiettyjä blogeja niiden asema Trendin ja Lilyn yhteisessä mediassa nousee jopa sisällöntuottajiin verrattavaksi. Trendi-lehti ja blogiyhteisö Lily kietoutuvat siis yhteen sekä toimituksen, muiden sisällöntuottajien että lukijoiden osalta. Naistenlehden ja blogialustan jakamalla nettisivustolla on yhteisiä arvoja ja käyttötarkoituksia. Lily onkin tästä syystä verrattavissa naistenlehtiin yleisesti, ja siellä kirjoitettavat – erityisesti toimituksen suosittamat – blogit liittyvät osaksi naistenlehtien areenaa, sillä erotuksella, että lukija saa niiden kirjoittajiin yhteyden saman tien kommentoimalla blogikirjoitusta. Näin Lilyn blogien tutkimus kytkeytyy osittain naistenlehtien tutkimukseen, sillä blogit haastavat naistenlehtiä samoin käyttötarkoituksin: ne sisältävät samantyyppisiä alagenrejä ja toimivat monessa suhteessa uuden sukupolven naistenlehden roolissa. Blogiaineiston kontekstin historiaa voi tarkastella yhdestä näkökulmasta naistenlehden historian kautta vertailevalla otteella.

Naistenlehtiä journalismina ja julkisuutena tutkineet Ruoho ja Saarenmaa (2011: 11) mieltävät suomalaiset naistenlehdet yhteiskunnalliseen keskusteluun kiinnittyviksi journalistiksi tuotteiksi. He toteavat naistenlehtien yhdistelevän näitä yhteiskunnallisia aineksia menestyksekkäästi erilaisten aineiden (esimerkiksi muoti, ruoka, sisustus ja kosmetiikka) kanssa. Heidän haastattelemansa toimittajat myös panevat merkille, että naistenlehdet vaativat paljon lukijoiltaan. Lehdet kehottavat lukijaa olemaan esimerkiksi hyvä ihminen, työntekijä, askartelija, leipoja tai käsitöiden tekijä. Lehdet siis vaativat jatkuvaa ponnistelua, jotta lukija olisi mahdollisimman hyvä kaikissa suhteissa. (Mts. 16.)

Naistenlehtien tutkimuksessa on esitetty lukijoiden erilaisia motiiveja lukea naistenlehtiä. Joke Hermes (1995) on tutkinut naistenlehtien lukemisen syitä ja lukutilanteita sekä lehtien merkitystä lukijoille. Tutkimuksessa selvisi naistenlehtien olevan helppokäyttöisiä ja sopivan arjen velvollisuuksien lomaan. Niiden todettiin antavan lukijalle tunteen oman elämän hallinnasta. Lukijoiden todettiin käyttävän materiaalia eri tavoin, sillä lukijakuntakin on heterogeeninen. Töyryn (2006: 220) mukaan lehtien sanottiin myös tarjoavan roolimalleja ja esikuvia. Samanlaisia käyttötarkoituksia Hermesin tutkimuksessa todettiin olevan myös television ohjelmilla, joten ne lienevät ainakin vertailtavissa myös sittemmin syntyneen blogigenren lukumotiiveihin.

Puustinen ym. (2006: 41) muistuttavat Hermesin tutkimuksen päätuloksiin lukeutuvasta huomiosta: Naistenlehtien lukemisen todettiin olevan usein toissijaista ajanvietettä, eikä välttämättä merkityksellistä ja vaikuttavaa. Motiivit lukea naistenlehtiä ovat hyvin vaihtelevia, ja niihin lukeutuvat muun muassa rentoutuminen, eikä tiedon saaminen tai jonkin tietyn palstan tai artikkelin lukeminen ole aina niin tärkeää. (Hermes 1995: 14–16.) Verrattaessa blogien lukemista naistenlehtien lukemiseen ja puhuttaessa lukukokemuksen vaikutuksesta ja merkityksellisyydestä tämä on otettava huomioon. Toisaalta Ruoho ja Saarenmaa (2011: 37) selvittivät haastattelututkimuksessaan, että naistenlehtien toimittajat kokevat naistenlehdillä olevan vaikutusta lukijoidensa maailmankuvaan ja arkielämän valintoihin.

Blogit ovat haastaneet valtamedian uutisten lähteinä. Bloggaajille mainoksia myyvän yrityksen, Blogadsin, teettämässä kyselyssä blogien lukemisesta vuonna 2004 on käynyt ilmi, että useat lukijat lukivat blogeja nimenomaan siitä syystä, että he kokivat blogit luotettavamiksi kuin valtavirtamedian. 80 prosenttia kyselyn vastaajista kertoi lukevansa blogeja, koska ne tarjoavat uutisia, joita ei löydä muualta. Vastaajista 61 prosentin mielestä blogit ovat valtamediaa rehellisempiä. (Blogads 2004.) Kyselyn tuloksiin tulee kuitenkin suhtautua tietyllä varauksella, kun otetaan huomioon genren muutokset ja yleistymisen yli kymmenen vuotta sitten tehdyn kyselyn jälkeen.

Bloggaajat rakentavat luottamussuhdetta yksilöllisesti. Blogit nojaavat henkilökohtaiseen autenttisuuteen, kun perinteisen journalismin taustalla on instituutio ja sen luotettavuus. Blogien kirjoittajat siis tekevät kirjoitustyötä omalla henkilöydellään ja joko savuttavat luotettavan auktoriteetin aseman tai eivät. Suurilla mediataloilla auktoriteetti on jo instituution puolesta, eikä yksittäisen toimittajan henkilöys ole useinkaan lukijalle kovin merkittävä uskottavuuden näkökulmasta. (Rettberg 2014: 98.)

5 TULOKSET

Aineistoni analyysin perusteella bloggaajalle muodostuu pääasiassa kaksi erilaista roolia, jotka tulevat esiin vuorovaikutuskeinojen ja interpersonaalisen analyysin kautta. Olen nimennyt nämä kaksi aineistosta nousevaa roolia asiantuntijarooliksi ja vertaisrooliksi. Bloggaaja esiintyy ajoittain asiantuntijana, jolloin hän tuo esiin auktoriteettiaan tai muuten toimii esimerkiksi tietäjän ja neuvojan roolissa. Asiantuntijaroolissa bloggaaja esimerkiksi ohjeistaa lukijoita direktiivein sekä suosittelee palveluja ja tuotteita myös kaupallisen yhteistyön kautta. Bloggaaja myös toteuttaa lukijoiden toiveita, mikä korostaa eriarvoisuutta bloggaajan ollessa toteuttajan aktiivisessa roolissa ja lukijoiden passiivisessa toivojan roolissa. Myös kommentoivat lukijat rakentavat bloggaajan asiantuntijuutta esimerkiksi ylistämällä hänen ideoitaan ja esittämällä toiveita tuleviin blogikirjoituksiin liittyen.

Vertaisroolissa bloggaaja esiintyy tasa-arvoisena ja läheisenä erilaisin keinoin, kuten korostamalla dialogisuutta. Vertaisena esiintyvä bloggaaja on tasa-arvoinen ja läheinen, sekä käyttää dialogisia keinoja ottaen lukijat mukaan vuorovaikutukseen. Aineistossani bloggaajat luovat dialogisuutta esimerkiksi metadiskurssilla sekä tuomalla ilmi tekstissään lukijoiden oletetut reaktiot ja vastaamalla niihin. Rungas affektisuus toimii myös läheisyyden ja solidaarisuuden luoja. Vertaisroolinkin rakentajina toimivat osaltaan kommentoivat lukijat.

Aineistoni blogikirjoituksissa esiintyy sekä vertaisrooliin että asiantuntijarooliin asettumista, joskus myös vuorotellen saman kirjoituksen sisällä. Asiantuntijuus ja vertaisuus voivat olla jopa samanaikaisesti läsnä. Bloggaajan kaksi roolia ovat kietoutuneet yhteen, ja ne myös tukevat toisiaan. Ne eivät ole aina täysin eroteltavissa, ja jokin vuorovaikutuksellinen keino saattaa rakentaa yhtäaikaista molempia rooleja. Joitakin esimerkkejä tarkastelen tästä syystä molempien roolien näkökulmasta. Analyysini tulokset eivät ole kattava esitys bloggaajien rooleista, vaan oman aineistoni analyysin perusteella tekemiäni päätelmiä. En myöskään ole kahden pääasiassa nimeämäni roolin olevan ainoat roolit, joiden alle kaikki edes oman aineistoni blogeissa tapahtuva vuorovaikutus asettuisi.

Bloggaajan asiantuntijaroolia tukeviin keinoihin blogien vuorovaikutuksessa lukeutuvat siis kaupallisuus ja suosittelevat, toivekirjoitukset ja direktiivisyys. Vertaisroolia puolestaan korostavat vuorovaikutuksen vastavuoroisuus, affektisuus, lukijan kommenttien olettaminen sekä epäsuora lukijaan viittaaminen. Näistä kutakin esittelen tarkemmin aineistoesimerkkeihin nojautuen omassa alaluvussaan.

5.1 Asiantuntijarooli

Tässä luvussa erittelen eri keinoja, joilla bloggaajan asiantuntijuus rakentuu. Olen analysoinut jokaisen aineistoni bloggaajan teksteistä asiantuntijaroolia rakentavaa kieltä ja vuorovaikutusta. Samoin olen eritellyt bloggaajan asiantuntijuutta indikoivaa vuorovaikutusta lukijoiden kommentteista. Asiantuntijuuteen liittyy auktoriteetti. Kun bloggaajalla on asiantuntijarooli, häntä pidetään tietynlaisena auktoriteettina lukijoiden keskuudessa. Kaikki asiantuntijaroolin osoittimiksi tulkitsemani aineistoesimerkit eivät kuitenkaan ole auktoriteetin ilmaisimia, vaan roolin nimeämiseen asiantuntija- tai tietäjärooliksi riittää se, että tieto esitetään varmana (Shore 2012b: 179). Auktoriteetti ja asiantuntijarooli eroavat siinä, että auktoriteetilla on valtaa, mutta asiantuntijuuteen ei välttämättä liity valtasuhdetta lukijaan.

Kolari (2016: 58) on maisterintutkielmassaan erään Lily-yhteisön blogin hyvinvointirepresentaatioista havainnut myös asiantuntijarooliin asettumisen bloggaajan teksteistä. Hän yhdistää asiantuntijuuden auktoriteettiin todetessaan, että bloggaaja nojaa valta-asemaansa esiintyen asiantuntijana, joka voi esittää tietoa faktoina viittaamatta sen lähteeseen. Kolari arvelee asiantuntijarooliin asettumisen voivan olla yksi uusi blogigenreen liitettävä piirre. (Mp.)

Bloggaajan tietty asiantuntijuus tulee aineistossani esiin väitelausein otetun tietäjäroolin kautta ja etenkin ohjeiden antamisessa. ISK:n mukaan väitelauseen prototyypinen tehtävä on ilmaista jokin asiointi, jonka paikkansapitävyyteen sen puhuja on sitoutunut (VISK § 1714). Aineistossani bloggaaja kertoo omista kokemuksistaan ja suosittelee lukijoille joko suoraan sanoen tai peiteltyä tapaa toimia. Pääasiassa bloggaaja ottaa itse diskursiivisilla valinnoillaan tämän roolin, mutta myös lukijoiden käyttämät kielelliset keinot tukevat bloggaajan asiantuntijuutta. Tarkastelen kaupallisuutta ja suosittelun keinoja asiantuntijaroolin rakentajana luvussa 5.1.1. Asiantuntijuutta vahvasti tukevaa toivekirjoitusten alagenreä käsitelen aineistoesimerkkeihin nojaten luvussa 5.1.2. Asiantuntijarooli rakentuu etenkin direktiivisyyden kautta. Luvussa 5.1.3 erittelen erilaisia direktiivisyyden keinoja.

5.1.1 Kaupallisuus ja suosittelu

Tässä luvussa käsittelen sitä, miten bloggaajien kaupallinen yhteistyö ja suosittelun keinot toteuttavat asiantuntijaroolia. Aineistoni bloggaajat tekevät kaupallista yhteistyötä testaten ja arvioiden tuotteita blogimerkinnöissään. Yhteistyöt eivät ole suoraan verrattavissa mainoksiin, mutta niissä esiintyy selvästi mainostamisen genressä tunnettuja piirteitä. Lisäksi bloggaajat kertovat, miten he itse käyttävät tiettyä tuotetta. Omien kokemusten kertominen tietystä palvelusta tai tuotteesta saattaa lisätä mainoksen tehoa, sillä suositut bloggaajat ovat mielipidejohtajia (Sirkkunen 2006: 149). Etenkin jos lukija kokee bloggaajan läheiseksi, tämän sanaa voi olla helpompi uskoa kuin perinteisen mainoksen. Bloggaajat eivät aineistossani ainoastaan arvioi ja mainosta tuotteita, vaan jakavat lukijoidensa kanssa paljon muiltakin elämänalueiltaan. Se, että bloggaaja tuntuu vertaiselta tai on saavuttanut tietyn asiantuntija-aseman, saa luottamuksen kasvamaan ja saattaa myös vaikuttaa niin, että lukijat haluavat kuulla tuotteiden käyttökokemuksia juuri häneltä (vertaisroolia käsittelen tarkemmin luvussa 5.2). Blogien lukijoille tehdyssä kyselyssä 61,4 prosenttia lukijoista kertoi lukevansa blogeja siitä syystä, että niissä on enemmän rehellisyyttä kuin valtavirtamediassa. Myös läpinäkyvä puolueellisuus oli syynä blogien lukemiseen 50,3 prosentilla vastaajista. (Blogads 2004.) Kyselyn tulokset ovat ajalta, jolloin blogeissa oli mainoksia lähinnä banderolleina sivujen laidoilla, mutta bloggaajat saivat mainostuloja myös mainostajien sivuille viittaamalla blogitekstin seassa (Rettberg 2014: 139–144.) Kuluneessa ajassa blogien mainontakäytänteet ovat saattaneet muuttua ja nykyään mainokset myös integroituvat blogitekstiin, mutta blogikirjoitukset olivat tuolloinkin yhtä kaikki subjektiivisia.

Sosiaalisen median aikakausi – web 2.0 – painottaa interaktiivisuutta ja keskustelua: web 2.0:n käyttäjät eivät ole pelkkää yleisöä, vaan myös sisällön tuottajia (Salmi 2015a: 180). Rettberg (2014: 136) esittää, että ajatus internetistä keskusteluna tekee myymisen helpommaksi. Keskustelussa jonkin asian myyminen on eri asia, kuin yrittää myydä jotain passiiviselle yleisölle. Kun ihmiset viettävät enemmän aikaansa internetissä, muun median kulutukseen jää vähemmän aikaa. Tämä tarkoittaa, että edellisten sukupolvien hyväksi havaitut myyntistrategiat, kuten televisiomainonta, eivät enää toimi niin hyvin kuin ennen. Nykyään suuri osa yrityksistä pyrkii aktiiviseen läsnäoloon sosiaalisessa mediassa. (Rettberg 2014: 136–137.) Mainostekstien direktiivisyys ei välttämättä ole eksplikoitavissa tietyissä kiteytyneissä direktiiveissä tai kielenaineiksissa. Lauranto (2015: 3) esittää, että vaikka teksti itsessään on selvästi direktiivinen, siitä ei välttämättä voi nostaa esiin varsinaisia direktiivilmauksia. Mainostekstit lukeutuvat tällaisiin teksteihin: niiden päämäärä on saada kuluttaja

ostamaan mainostettava tuote. Mainosgenressä direktiivisyys on tekstilajilähtöistä ja voidaan ymmärtää yleisenä toimintamerkityksenä. (Mp.)

Julkisen sanan neuvoston julkaisemat journalistin ohjeet velvoittavat journalistit muun muassa torjumaan piilomainontaa. Journalistin ohjeet koskevat kaikkea journalistista työtä. (JSN 2016.) Toimittajuuteen ei tarvita tiettyä tutkintoa tai lisenssiä, vaan toimittajaksi voivat itseään kutsua kaikki toimittajan työtä tekevät. Rettbergin (2014: 91–93) mukaan useimmat bloggaajat eivät kuitenkaan koe olevansa journalisteja, eivätkä myöskään pyri sellaisiksi. Käytännössä elantonsa bloggaamisella tienaaava bloggaaja olisi esimerkiksi ammattikirjoittaja, vaan ei välttämättä toimittaja. Bloggaajat voivat siis omasta valinnastaan joko noudattaa journalistisia käytänteitä tai eivät. Julkisen sanan neuvoston ohjeet kieltävät henkilökohtaisen hyötymisen mahdollistavien aiheiden käsittelyn ja riippumattomuuden vaarantavien etujen vastaanottamisen (JSN 2016). Yritysten ja bloggaajien yhteistyö toimii usein niin, että bloggaajat saavat testattavakseen tuotteita sillä vastineella, että kirjoittavat arvion siitä blogiinsa. Mainostajat saavat näin näkyvyyttä, samoin mahdollisesti myös bloggaaja. Mainostajien ja bloggaajien yhteistyöhön saattaa joskus kuulua myös muu sopimus. Bloggaaja voi esimerkiksi saada palkkioksi muitakin mainostajan tuotteita kuin vain blogissa arvioimansa. Analysoin bloggaajien yhteistyötä kuitenkin vain sen tiedon osalta, mitä voin tekstintutkimuksen keinoin saada blogikirjoituksista.

Bloggaajan mahdollinen auktoriteettiasema on vahva mainostajan etua puoltava tekijä. Bloggaaja ei kuitenkaan välttämättä ainoastaan keskity esittelemänsä tuotteen tai palvelun positiivisiin puoliin, vaan saattaa esittää myös kritiikkiä testaamaansa tuotetta kohtaan. Tämä voi tukea bloggaajan kokemuksiin perustuvan uskottavan tarinan rakentamista. Lähtökohtaisesti testauksesta kirjoittamisen toimivuus mainostajan kannalta nojaa siihen, että lukija on kiinnostunut bloggaajan mielipiteistä. Esimerkiksi lifestyle-bloggaajan kohderyhmä on usein oletettavasti hänen kanssaan samankaltaisessa elämäntilanteessa olevat lukijat. Myös bloggaajan elämäntyöli mahdollisesti vastaa lukijan elämäntyöliä tai tämän ihaillemaa tai tavoittelemaa elämäntyöliä blogin käsittelemän aihepiirin osalta. Lukijoilla voi toki olla monenlaisia muitakin motiiveja lukea tiettyä blogia, mutta yhteistyökumppanit todennäköisesti tavoittelevat bloggaajan kaltaista kohderyhmää blogeissa julkaistavien testausten yleisöksi.

Rehellisyyden ja lahjomattomuuden ilmentämisen konventiot ovat olleet jo kauan vakiintuneet journalismissa, markkinoinnissa ja kasvokkaisessa kommunikaatiossa. Ne ovat kuitenkin vasta vakiintumassa bloggauksen kontekstissa. (Rettberg 2014: 168.) Vaikka bloggaajat eivät olekaan journalisteja sanan perinteisessä merkityksessä, aineistossani he usein ainakin mukailevat hyviä journalistisia käytänteitä. Tekstin perusteella ei voi sanoa, tekevätkö

he niin tietoisesti. Bloggaaja ei ole journalistien tavoin vastuussa esimerkiksi organisaationsa maineesta, sillä itsenäinen bloggaaja esittää omia subjektiivisia näkemyksiään (Rettberg 2014: 97).

Aineistoni blogikirjoituksissa on merkintä esimerkiksi bloggaajan saamasta edusta ja yhteistyöstä esimerkiksi tietyn tuotevalmistajan kanssa. Se lisää läpinäkyvyyttä, jota bloggaajiltakin vaaditaan. Journalistin ohjeiden mukaan yleisön on voitava erottaa tosiasiat mielipiteistä, ja ilmoitusten ja toimituksellisen aineiston raja on pidettävä selvänä (JSN 2016). Bloggaajiinkin joko luotetaan tai ei luoteta sen perusteella, millainen on mielikuva heidän rehellisyydestään (Rettberg 2014: 99). Aineistoesimerkki 1 on ilmoitus kaupallisesta yhteistyöstä. Esimerkki on poimittu Isyyspakkaus-blogin puhtaasta kaupallisesta kirjoituksesta, jossa bloggaaja testaa robotti-imuria ja esittelee sen erilaisia ominaisuuksia kertoen myös oman mielipiteensä (ks. liite 3).

(1) *Kaupallinen yhteistyö: Witt* [Robotti-imuri]

Esimerkin 1 ilmoitus on sijoitettu blogimerkinnän alkuun, heti otsikon jälkeen. Sijainti ennen varsinaisen blogikirjoituksen alkamista takaa sen, ettei lukija ryhdy lukemaan kirjoitusta tietämättä sen lähtökohdista. Huomionarvoisuus ja leipätekstistä erottaminen nostetaan esiin myös typografisesti: ilmoitus on kursivoitu. Lukijalle on alusta asti selvää, että merkintä on toteutettu yhteistyössä mainostajan kanssa. Ilmoitus kaupallisesta yhteistyöstä vastaa aikakauslehdistä tuttua tapaa ilmoittaa sivun ylälaudassa, milloin sivun sisältö on mainos tai ilmoitus. Bloggaaja liittää näin genrepiirteitä mainoksista kirjoitukseensa ja samalla noudattaa journalistin ohjeita piilomainonnan torjumisesta (ks. JSN 2016). Käytäntö on yleistymässä blogeissa – lukijat toivovat bloggaajilta läpinäkyvyyttä – eli se lienee muodostumassa jo blogin genrepiirteeksi. Voi olla myös niin, että mainostaja on velvoittanut bloggaajaa liittämään blogikirjoitukseen yrityksen nimen, mutta tämä ei selviä kirjoituksesta. Bloggaajien kautta mainostettavia tuotteita eivät koske samat säännöt kuin esimerkiksi aikakauslehtien mainontaa, eikä blogeissa vaadita mainintaa mainoksesta tai ilmoituksesta, kuten lehdissä.

Esimerkki 2 on poimittu Nude-blogista. Blogimerkintä on tutoriaali eli opastus pikkujoulumeikkiin, jossa käytetään Urban Decayn Naked Smoky -palettia (ks. liite 5). Tietyn valmistajan paletin käyttö kerrotaan jo otsikossa, mikä nostaa sen merkittäväksi ja koko blogimerkinnän kattavaksi tiedoksi (Martin & White 2005: 19–24).

(2) * *Tuote saatu blogin kautta. Myös Smoky-paletti saatu* [Tutorial]

Esimerkissä 2 tähdellä merkitty maininta on ilmoitus liittyen ilmaistuotteeseen. Ilmoitus on kirjoituksen lopussa viimeisenä, ja se on esimerkin 1 tapaan kursivoitu. Blogikirjoituksen seassa on useissa kohdissa tähtimerkintä, joka johtaa lukemaan kirjoituksen lopussa olevan selityksen (ks. liite 5). Tutoriaali sisältää ohjeistuksen meikin tekoon vaihe vaiheelta, ja jokainen siinä käytetty meikkituote on mainittu nimeltä. Joidenkin tuotteiden yhteydessä on tähtimerkintä, toisten ei. Vaikka siis kaikki tutoriaalissa käytettävät tuotteet on mainittu nimeltä, osaa bloggaaja ei ole saanut blogin kautta. Kuitenkin hän mainostaa myös niitä siitä huolimatta, että ei todennäköisesti saa siitä korvausta. Bloggaaja on siis tehnyt valinnan kertoa myös niistä tuotteista, joiden esittelemisestä hän ei saa palkkiota. Tämä rakentaa vaikutelmaa bloggaajan riippumattomuudesta, sillä se kertoo hänen itse valinneen käyttämänsä tuotteet.

Tuote saatu blogin kautta -ilmaus jättää silti lukijan arvauksen varaan paljon. Yhteistyötä ei mainita, vaan ainoastaan tuotteiden saaminen. *Blogin kautta* viittaa siihen, bloggaaja on saanut tuotteet nimenomaan siksi, että kirjoittaa kauneusaiheista blogia. Tuotteiden lahjoittaja on siis ainakin nähnyt mahdollisuuden saada näkyvyyttä tuotteelleen bloggaajan blogissa. Sen perusteella ei kuitenkaan voida päätellä, onko bloggaaja saanut palkkiota itse blogikirjoituksen tekemisestä, vai onko tuote vain lähetetty ja bloggaaja itse valinnut tehdä kirjoituksen. Bloggaaja ei noudata journalistin ohjeita siitä, että ei saisi hyötyä henkilökohtaisesti tai vastaanottaa riippumattomuuden vaarantavia etuja (ks. JSN 2016). Kuitenkin hän valitsee olla avoin siitä, että on vastaanottanut etuja, ja osoittaa näin rehellisyyttä. Näin ilmoitus tuotteiden saamisesta toisaalta näyttäytyy journalismin läpinäkyvyyden arvoa tukevana ja toisaalta journalistin ohjeiden vastaisen toiminnan julkituomisena. Esimerkkiin 1 verrattaessa esimerkin 2 tapa ilmoittaa sponsorisuhteesta ei vaikuta sponsorin velvoittamalta, vaan voi olla motivoitu pelkästään läpinäkyvyydellä ja halulla olla rehellinen lukijoilleen. Vaikka ilmaus olisikin juuri läpinäkyvyydellä motivoitu, se kuitenkin jättää kertomatta, onko bloggaaja itse valinnut tehdä tutoriaalini vai onko hänellä sopimus siitä tuotteiden lahjoittajan kanssa.

Blogien kaupallisessa yhteistyössä on mielenkiintoista se, millaisia tuotteita kunkin blogin kohderyhmälle suositellaan. Aineistoni viidestä blogitekstistä kolme sisältää jonkin tuotteen tai palvelun esittelyä ja arviointia. Isyyspakkaus-blogin robotti-imurin testausta esittelevässä blogimerkinnässä bloggaaja suosittelee lukijoille robotti-imuria, joka maksaa 799 euroa (ks. liite 3). Tämä indikoi, että hänen alkuoletuksensa lukijoista on se, että lukijoilla on mahdollisuus hankkia tämän hintainen imuri. Luukan (1992: 134) mukaan kirjoittaja joutuu usein toimimaan oletustensa varassa. Teksti kirjoitetaan keskivertolukijalle, eikä kirjoittajalla välttämättä ole todellista tietoa tämän ominaisuuksista (mp.). Robotti-imuria suosittelevassa kir-

joituksessa ei mainita hinnan olevan korkea tai muutenkaan oteta kantaa siihen, että lukijan elämäntilanteessa ei olisi mahdollista hankkia esiteltyä imuria. Keskivertolukijaksi tekstiin kirjoittuu siis esimerkiksi sellainen lukija, jolla on varaa imuriin. Esimerkissä 3 bloggaaja kehuu imuria voimakkaasti, eikä esitä sitä kohtaan kritiikkiä, mikä sulkee tekstistä dialogiset vaihtoehdot (Martin & White 2005: 103).

- (3) Saanko siis esitellä: **iRobot Roomba 880**: ihmisen toiseksi paras ystävä heti astianpesukoneen jälkeen. Väsymätön puurtaja, joka tekee siivoamisesta lähes hauskaa. [Robotti-imuri]

Esimerkin 3 kuvaus *ihmisen toiseksi paras ystävä* esittelee imurin jokaisen tarvitsemana välineenä, jota kohtaan bloggaaja jopa tuntee ystävyyttä. Lukija kirjoitetaan olemaan samaa mieltä bloggaajan kanssa, kun huomioon ei oteta lukijan mahdollista erimielisyyttä. Tunteisiin vetoava ilmaus *ihmisen toiseksi paras ystävä* sisältää oletuksen kenestä tahansa ihmisestä. Jokainen bloggaajan lukijahan on ihminen – imuri on heille kaikille *toiseksi paras ystävä*. Martin ja White (2005: 152–153) esittävät, että kun arvostus esitetään voimakkaana, tekstin tuottajan katsotaan olevan maksimaalisen sitoutunut esittämäänsä arvostukseen, ja näin hän yhtä vahvasti mukauttaa lukijan jakamaan tämän arvostuksen. Bloggaajan esittelemä yksipuolinen näkemys kantaa mukanaan oletuksen siitä, että jokaisella tulisi olla halu hankkia esitelty imuri. Kun bloggaajan tekstiin sisältyvän alkuoletuksen vastaiset tilanteet jätetään huomiotta, tekstiin kirjoitetusta lukijoiden ryhmästä suljetaan pois ne lukijat, joilla ei ole varaa imuriin. Alkuoletus ei siis anna tilaa dialogisuudelle ja on siten monoglossaalinen eli yksiiäninen. Mahdollisuus hankkia imuri esitetään ikään kuin itsestäänselvyysnä tekstissä – suosittelun kautta syntyy oletus, että lukijalla tulisi olla kiinnostus laitteeseen. Useat lukijat aineistossani kuitenkin kommentoivat imurin hintaa liian kalliiksi itselleen. Hintaa kalliina pitäessään tai muuten suositeltua tuotetta arvostellessaan lukija esiintyy bloggaajan alkuoletuksesta poikkeavana ja asettuu bloggaajan rakentamaa mielipidettä vastaan. Samalla hän asettaa bloggaajan auktoriteettiaseman kyseenalaiseksi. On kiinnostavaa, että bloggaaja ei vastaa näihin kommentteihin. Kommentteihin vastaamista tarkastelen tarkemmin luvussa 5.2.1.

Koko robotti-imurista kertova blogikirjoitus toimii selvästi mainoksena imurille. Siinä on monia mainonnan piirteitä: tuotetta kehuaan monin erilaisin tavoin ja sen erilaisia ominaisuuksia esitellään tarkasti. Myös tuotteen käyttökokeilusta kerrotaan innostuneeseen sävyyn ja lukija saa vaikutelman siitä, että imurin testaus oli bloggaajalle upea tilaisuus ja toivottu mahdollisuus, kuten esimerkissä 4.

- (4) "*Jos meillä ei kävisi siivooja, meillä olisi robotti-imuri.*" Näin olen sanonut useasti. Nyt kun sain sellaisen testattavaksi, aloin pohtia, ovatko nämä todella toisensa poissulkevia asioita. [Robotti-imuri]

Esimerkissä 4 bloggaajan lainaus omasta puheesta esitetään aiemmin ajateltuna asiana: hän lainaa omaa aikaisempaa mielipidettään ja sen jälkeen toteaa sen olevan muuttumassa. Modaalinen useuden ilmaisu *useasti* korostaa tätä entistä ajattelun tapaa toistuvana, mikä tekee ajattelun muutoksen merkittävämmäksi. Tämä sopii myös mainonnan diskurssiin, josta ovat tuttuja ennen- ja jälkeen-esitykset. Tuotteen testaus on siis saanut bloggaajan ajattelemaan uudella tavalla, mikä ilmaistaan positiivisena muutoksena. *Saaminen* on yleensä toivottua: Kielitoimiston sanakirjan (KS s.v. *saada*) määritelmän mukaan sitä käytetään mm. 'tapahtumasta jossa jk esine, hyödyke, oikeus tms. siirtyy jkn t. jnk omistukseen, käyttöön, yhteyteen tms. ajateltuna sen kannalta, jonka omistukseen, käyttöön tms. jk tulee'. *Saaminen* nähdään siis bloggaajan kannalta. Shore (2012b: 158–159) muistuttaa, että merkitysten tuottaminen perustuu aina valintoihin, ja kun kirjoittaja olisi voinut tehdä toisenlaisia valintoja, tämänkin voi tuoda esille. Testaussopimuksen olisi voinut ilmaista myös imurin antajan kannalta, jolloin korostuisi vastaanottajan passiivisuus ja antajan aktiivisuus. Korostettaessa vastaanottajan aktiivisuutta tuodaan esille bloggaajan kokemat myönteiset tunteet hänen saadessaan imurin testattavaksi. Subjektiivisuus toki korostuu blogin tekstilajin myötä, johon kuuluu kirjoittajakeskeisyys (Koskinen 2015: 130). Esimerkki 5 on samasta blogimerkinnästä kuin kaksi edellistä esimerkkiä. Se aloittaa imurin testauksesta kertovan osion jälkeen toisen aiheen.

- (5) Nyt voit saada apua arkeen myös keittiön puolelle, sillä saan arpoa kanssanne **Salad-to-go**-salaattileikkurin! [Robotti-imuri]

Esimerkin 5 ilmaus *voit saada* on suora puhuttelu lukijalle. Verbi on yksikössä ja luo siten henkilökohtaisempaa vaikutelmaa bloggaajan ja lukijan suhteesta verrattaessa lukijoiden puhutteluun joukkona. *Voida*-verbi jättää samalla lukijalle vapauden valita, haluaako vastaanottaa apua. Se myös korostaa eteen tullutta tilaisuutta: *nyt voit saada* jotain, mitä et ennen olisi voinut.

Saada-verbi toistuu kahdesti esimerkissä 5. Ensimmäisenä se on lukijan hyväksi tapahtuva asia: Koska *saaminen* on tässä kontekstissa jotain, mikä koetaan positiivisena, mahdollisuus *saada apua arkeen* esiintyy lukijan kannalta toivottuna asiana. Tulkinta on, että lukijoille tarjoutuu odotettu tilaisuus *saada apua arkeen myös keittiön puolelle*. *Apu* on itsessään toivot-

tu asia, ja koska Mäkelän (2012: 17) mukaan *arki* ja sen rutiinit näyttäytyvät usein uuvuttavina ja tylsinä, siihen apu on erityisen tervetullutta. Mäkelä (2012: 16) toteaa arjen olevan sidoksissa velvollisuuksiin ja niiden täyttämiseen. Kun rajalliseksi koettua aikaa jaetaan kaikkien velvoitteiden kesken, vastuun merkitys korostuu (mp.). Avun saaminen on myönteistä tilanteessa, jossa ilman apua jääminen näyttäytyisi negatiivisena. Bloggaaja ottaa näin auttajan roolin ja osoittaa lukijoiden hyötyvän hänestä, ja tekstiin rakentuvat roolit auttaja ja autettava. Apuun liittyvät konnotaatiot ovat affektisia ja vaikuttavat osaltaan siihen, millaisena lukijan ja bloggaajan välinen suhde näyttäytyy. Kaupallisessa yhteistyössä on olennaista luoda positiivisia mielikuvia. Arvottavan salaatileikkurin tuotemerkki on kirjoitettu lihavoidulla kirjasimella, mikä nostaa sen esiin tekstistä ja korostaa kaupallisuutta. Tunteisiin vaikuttaminen ja affektisuus ovat tällöin tärkeässä roolissa (Koskinen 2015: 134).

Toisessa lauseessa *saaminen* tapahtuu bloggaajan hyödyksi ja iloksi. Affektisuutta voidaan jaotella Martinin ja Whiten (2005: 49) mukaan onnellisuuteen eli ilon ja surun tunteisiin, sosiaaliseen varmuuteen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyviin tunteisiin. Bloggaaja on tyytyväinen saadessaan arpoa salaatileikkurin. Kielitoimiston sanakirja määrittelee verbille *saada* myös merkityksen ’jnk oikeuden, mahdollisuuden, etuisuuden tms. tulemisesta jkn osaksi’ (KS s.v. *saada*). Esimerkin 5 toisen lauseen affektisuus liittyy sekä iloon että tavoitteiden saavuttamiseen, sillä salaatileikkurin arpominen näyttäytyy bloggaajalle annettuna mahdollisuutena, jopa etuisuutena. Myös *kanssanne* on merkittävä ilmaus, koska se luo bloggaajasta ja lukijoista yhteisen ryhmän, joka yhdessä arpoo salaatileikkurin. Kirjoittaja tuo solidaarisuutta esiin samaan ryhmään kuulumista korostavilla kielen keinoilla (Luukka 1992: 136, 149–152). Yhteistyö ja arvonta näyttäytyvät siis sekä bloggaajan että lukijan onneksi tapahtuvina asioina. Bloggaajalle tuottaa iloa se, että lukijat saavat myönteisen kokemuksen arvontaan osallistuessaan. Yhteinen ilo nousee tulkinnassa korostetusti esiin. Huutomerkki virkkeen lopussa nostaa iloisuuden vaikutelmaa entisestään.

Robotti-imuri-kirjoituksesta poimittujen kolmen aineistoesimerkin (esimerkit 3, 4 ja 5) sanastopiirteiden tarkastelu osoittaa, että emotiot eli affektit ovat tekstissä hyvin vahvasti esillä. Sanat (*ihmisen toiseksi paras ystävä, voit saada apua arkeen, saan arpoa kanssanne*) välittävät bloggaajan tunnetiloja ja herättävät niitä lukijoissa. Teksti myös värityy tiettyyn suuntaan samankaltaisten elementtien toistumisen myötä, mitä kutsutaan saturoivaksi prosodiaksi. Se tuo tulkintaan emotionaalista latausta. (Ks. Martin & White 2005: 24; Koskinen 2015: 138.)

Robotti-imurin testauksessa kertovassa blogikirjoituksessa on aineistoni muihin kirjoituksiin verraten eniten kommentteja. Se selittyy varmasti enimmäkseen kirjoitukseen liittyväl-

lä salaattileikkurin arvonnalla, johon bloggaaja kehottaa osallistumaan kommentoimalla esimerkiksi kokemuksiaan robotti-imureista. Kommentit saattavat siis olla motivoituja ainoastaan arvontaan osallistumisella, joten niiden sisältö ei ole välttämättä itsestään oleellinen niiden kirjoittajallekaan. Tästä syystä arvontaan osallistuminen muuttaa kommenttiosion sisältöä verrattuna siihen, että jokainen blogimerkintään tuleva kommentti olisi itsessään motivoitu. Arvonnasta on maininta jo blogikirjoituksen otsikossa, vaikka se ei olekaan kirjoituksen pääaihe: *Testissä iRobot Roomba -robotti-imuri (+arvonta)*. Otsikko tavoittaa kuitenkin potentiaalisia lukijoita, joten siinä mainittu arvonta toimii mainoksena. Mahdollista on myös, että otsikko tulkitaan harhaanjohtavasti: arvonnassa ei nimittäin ole robotti-imuri, vaan sitä edullisempi salaattileikkuri. Salaattileikkuria ei mainita otsikossa, joten otsikko on mahdollista tulkita niin, että arvontaan osallistumalla olisi mahdollista saada robotti-imuri. Mahdollisesti juuri tämän harhaanjohtavuuden poistamiseksi bloggaaja on erottanut (+arvonta)-lisäyksen sulkeilla. Lukijoiden kommentit blogikirjoitukseen ovat pääsääntöisesti myönteisiä ja innostuneita.

Arvonnat ovat bloggaajien ja mainostajien yhteistyötä, ja nekin merkitään blogeihin usein *yhteistyö*-merkinnällä. Arvontaan osallistuminen vaatii kommentointia blogikirjoitukseen. Siinä mielessä se pakottaa arvontaan osallistumisesta kiinnostuneet lukijat vuorovaikutukseen, vaikka arvontaan osallistumiseen teoriassa riittäisikin pelkkä kommentti, esimerkiksi ”mukana”. Kuitenkin useat aineistossani esiintyvät lukijat kommentoivat osallistuessaan myös blogimerkinnän sisältöä yleisesti. Lukijoihin kohdistuu ehkä sosiaalinen paine kirjoittaa arvontaosallistumisensa yhteyteen muutakin, sillä he ovat osa yhteisöä, jossa vuorovaikutussuhteista pidetään huolta. Blogin kirjoittajakin kommentoi yleensä tunnollisesti saamiaan kommentteja (tätä erittelen tarkemmin luvussa 5.2.1) ja siksi kohteliaasti kommentoiminen saattaa olla tärkeää myös lukijoille. Pelkkä ”mukana”-ilmoitus voi tuntua tylyltä tai välinpitämättömältä tavalta osallistua. Blogi voi saada arvannon kautta uusia lukijoita, jos blogitekstiä suositellaan ja jaetaan esimerkiksi lähipiirille arvontavoiton toivossa. Bloggaaja myös aktivoi arvonnalla jo vakiintuneita lukijoitaan kommentoimaan.

Suosittelua ja arviointia esiintyy aineistossani myös ilman yhteistyösopimuksia kaupallisten toimijoiden kanssa. Esimerkin 6 tekstikatkelma on Laura loves -blogista, jonka kirjoitus kertoo viikonlopun vietosta ystävien kanssa Hämeenlinnassa (ks. liite 4). Koko blogimerkintä ei ole varsinaisesti arvostelu, mutta sisältää bloggaajan käyttämien palveluiden suosittelua ja arvottamista.

- (6) – – kävimme syömässä keskinkertaista ruokaa Hällässä (nyt on vuosi 2015: älkää laittako glögiin terästeeksi *Malibua!*), kipitimme maistelemaan oluita Birgeriin, Hämeenlinnan parhaaseen baariin. [Marraskuun kruunu]

Esimerkissä 6 bloggaaja kuvailee luettelomaisesti tapahtumien kulkua. Hän kertoo ydinkohdat pysähtymättä kuvailemaan tarkasti. Subjektiiivisesta näkökulmasta hän kuitenkin kertoo mielipiteensä asennetta ilmaisevilla adjektiiveilla *keskinkertainen* ja *paras*. Arvottavat adjektiivit sulautuvat muuhun tekstiin, eikä bloggaaja puolustele mielipiteidensä esittämistä. Martinin ja Whiten (2005: 52–53) mukaan arvottaminen jaetaan inhimillisen toiminnan arvottamiseen ja asia-arvottamiseen. Perustelut *keskinkertaiseksi* arvottamiselle bloggaaja antaa sulkeissa: *älkää laittako glögiin terästeeksi Malibua!* Imperatiivimuotoinen direktiivi kohdistetaan ravintolan henkilökunnalle, ja on näin inhimillisen toiminnan arvottamista (Martin & White 2005: 52–53). Perusteluissa näkyy tuomitseva asennoituminen henkilökuntaa kohtaan. Bloggaajan mielestä ravintolan henkilökunnan tulisi tietää, ettei glögiä teräsetä vuonna 2015 *Malibulla*. Intonaatiota imitoiva kursivointi intensifioi tuomitsemista. Martin ja White (2005: 45) toteavat inhimillisen toiminnan arvottamisen yhteisön sosiaalisten ja kulttuuristen arvojen ilmentymiseksi siinä, miten tulisi käyttäytyä ja miten ei.

Imperatiivimuotoinen kielto *älkää laittako* on suunnattu pois kirjoittajan ja lukijan suhteesta kolmanteen osapuoleen (Martin & White 2005: 119). Kielto kohdistuu käsitykseen, joka kolmannella osapuolella on, ja on ohjeistava. Tällainen kielto esittää kirjoittajan asiantuntijana ja osoittaa hänellä olevan enemmän tietoa aiheesta kuin puhuteltavalla. Se toimii korjaten puhuteltavan osapuolen väärinymmärryksen: sen, että glögiin sopii laittaa terästeeksi *Malibua*. Kielto on siis korjaushakuinen pikemmin kuin konfliktinhakuinen. Kirjoittaja asettuu hienovaraisesti puhuteltavien tiedon tasolle ja pyrkii ohjaamaan heidän viestintäänsä oikeammaksi. (Martin & White 2005: 120.)

Bloggaaja jatkaa seuraavassa lauseessa arvottamista toteamalla *Birgerin* olevan *Hämeenlinnan paras baari*. Martin ja White jakavat asia-arvottamisen reaktioihin, koostumukseen ja arvoon. Reaktiot ovat interpersonaalisen metafunktion alaa ja liittyvät tunteisiin. (Martin & White 2005: 56–58.) *Paras* on superlatiivi eli asteittaisen arvottamisen voimakkain muoto. Laadukkuuden ilmaisu toimii suositteluna ja tätä kautta asettaa bloggaajan asiantuntija-asemaan tämän määritellesä baarin *Hämeenlinnan parhaaksi*. Tapa, jolla bloggaaja kuvaa baariin kulkemista, on myös affektiivinen: *kipittäminen* on keveää kulkemista, mikä saa aikaan myönteisen konnotaation baariin menemisestä.

Bloggaaja ei luultavasti ole tehnyt kaupallista yhteistyötä mainitsemiensa ravintoloiden kanssa, vaan on omasta päätöksestään valinnut kertoa mielipiteensä niistä. Suosittelu voidaan siinä kontekstissa olettaa ehkä vilpittömämmäksi verrattuna kaupallisen yhteistyön puitteissa tapahtuvaan suositteluun.

5.1.2 Toivekirjoitukset

Tämä luku käsittelee blogin tekstilajin tyypillistä ilmiötä, toivekirjoitusta, ja sen implikoimaa asiantuntijaroolia. Lukijat toivovat joskus bloggaajilta blogikirjoitusta tietystä aiheesta. Tämä konventio blogeissa liittyy bloggaajan pitämiseen tietyllä tavalla palvelun tuottajana, jolle voi esittää toivomuksia palveluun liittyen. Bloggaajat tuovat aineistossani toivekirjoituksia kirjoittaessaan esille sen, että vastaavat lukijoiden toiveisiin. Toivekirjoitukset ovatkin lukijaläh- töisiä, ja sitä kautta lähtökohdiltaan edustavat vuorovaikutuksellisuutta kokonaisuudessaan, genrenä blogin genren sisällä. Lukijat tukevat bloggaajan asiantuntijuutta toivomalla juuri tietyltä bloggaajalta kirjoitusta haluamastaan aiheesta. Esimerkki 7 on kauneustoimittajan pitämästä Nude-blogista. Bloggaaja aloittaa kirjoituksen tuomalla esiin sen, että sitä on toivot- tu. Jo kirjoituksen otsikosta tulee ilmi, että kyseessä on tutoriaali eli opastuskirjoitus ja se, mitä meikkipalettia tutoriaalissa käytetään.

- (7) Osa teistä lukijoista on toivonut tutorialia Urban Decayn suursuosion tänä syksynä saavut- taneen Naked Smoky -paletin kanssa. Pikkujouluukauden ollessa kuumimmillaan, päätin to- teuttaa toiveen ja tehdä ohjeet tähän kylmään sumusilmämeikkiin. [Tutorial]

Esimerkin 7 suora puhuttelu *osa teistä lukijoista* kohdentaa viestin etenkin juuri heille, jotka ovat toivoneet tutorialia. Bloggaaja tekee eron itsensä ja lukijoiden välille: hän on blogissaan sisällöntuottaja ja lukijoiden rooli on tietyn sisällön toivominen. Kirjoituksen alku korostaa, että hän on toteuttamassa lukijoiden toiveen. Se, että bloggaajalta *toivotaan* eikä vastaavasti esimerkiksi *pyydetä* saati *vaadita* jotakin, viittaa myös siihen, ettei bloggaajan odoteta välttä- mättä toteuttavan toivetta. Toive ei ole sama kuin tilaus, eli siinä mielessä bloggaajan roolia ei voida kuvata palvelun tuottajana. Bloggaaja kuvaa lukijoiden toimintaa *toivomisena*, ja siten nousee itse auktoriteettiasemaan. Hän myös esiintyy tietäjän roolissa kertoessaan kauneustoi- mittajana *Naked Smoky -paletin saavuttaneen suursuosion tänä syksynä*. Verbivalinta *päätin toteuttaa* muistuttaa lukijaa, että päätös on loppujen lopuksi kuitenkin bloggaajan itsensä, eikä hän toteuta toivekirjoituksia ainoastaan siksi, että lukijat pyytävät. Tämä korostaa bloggaajan

aktiivisuutta päätöksentekijänä ja sitä kautta hänen auktoriteettiasemaansa. Bloggaaja ei näyttyädy lukijoiden sanelun vastaanottajana, vaan omasta valinnastaan lukijoita miellyttävänä itsenäisenä toimijana.

Robotti-imurin testauskirjoituksessa bloggaajan mainitsema siivouspalvelun käyttö tulee keskusteluun kommenttiosiossa, ja siitä pyydetään tehtävän blogikirjoitusta esimerkissä 8. Lukijan kommentti ei liity suoraan blogikirjoituksen aiheeseen, vaan hän kertoo olevansa kiinnostunut siivouspalvelusta.

- (8) Siivouspalvelu kiinnostaisi, ketä käytätte ja paljonko maksaa? Seuraava postaus kaupallisena yhteistyönä keskustan siivouspalveluiden kanssa ja ilmaiset siivoukset teille vuodeksi. Ei nimittäin googlettamalla ole paljoa tietoa löytynyt! [Robotti-imuri]

Esimerkissä 8 kommentoija kysyy varsinaisen merkinnän aiheesta (robotti-imurin testaus ja salaattileikkurin arvonta) poiketen bloggaajan perheen käyttämästä siivouspalvelusta. Se, että lukija olettaa voivansa pyytää tai ehdottaa bloggaajalle seuraavaa blogikirjoitusta haluamastaan aiheesta, viittaa jälleen lukijan oletukseen bloggaajan tuottamasta palvelusta. Lukijan kommentissa on verbitön virke *Seuraava postaus kaupallisena yhteistyönä keskustan siivouspalveluiden kanssa ja ilmaiset siivoukset teille vuodeksi*. Virke on tulkittavissa direktiiviksi sekä kielellisten piirteiden että kontekstinsa perusteella (VISK § 1645; Makkonen-Craig 2005: 165–166). Lukija ehdottaa bloggaajan tekemän blogikirjoituksen *kaupallisena yhteistyönä keskustan siivouspalveluiden kanssa* ja motivoi sitten bloggaajaa ilmaisilla siivouksilla vuoden ajaksi. Lukija ilmoittaa ikään kuin itsestäänselvyytenä, että bloggaaja saisi mainitun kaltaisesta kirjoituksesta palkkioksi vuoden ilmaiset siivoukset. Tämä viittaa siihen, että lukija on yleisesti tietoinen bloggaajien ja yhteistyökumppaneiden konventioista. Tietenkään lukija ei voi taata, että bloggaaja saisi siivouspalveluiden kanssa yhteistyössä tekemästään kirjoituksesta juuri hänen mainitsemansa palkkion. Direktiivisyyttä finiittiverbittömässä virkkeessä ilmaisee myös sen toinen osa *ja ilmaiset siivoukset teille vuodeksi*. Makkonen-Craigin (2005: 169) mukaan verbitöntä lausumaa käytettäessä paikantavan lauseen tapaan mukana on aina tulosijainen adverbiaali. Myös ISK:n mukaan (VISK § 1676) verbittömissä komennoissa ja ohjeissa direktiiveihin liittyy yleensä jokin suuntaisuuden merkki, kuten nominin suuntasija tai suuntaa ilmaiseva adverbi. Esimerkin 8 tulosijainen *teille* viittaa bloggaajan perheelle tarjottavaan siivoukseen.

Toinen oletus, jonka kommentoija esimerkissä 8 tekee, on bloggaajan mahdollisuus ryhtyä toteuttamaan hänen toivettaan saman tien. Ilmaus *seuraava postaus* voi tarkoittaa

vaikkapa seuraavaa siivousaiheista blogikirjoitusta, mutta kirjaimellisesti siinä viitataan seuraavaan bloggaajan kirjoittamaan merkintään, mikä korostaa lukijan pikaista tarvetta. Direktiivisen verbittömän lausuman voi tulkita komentelevaksikin, sillä siinä ei käytetä kohteliaisuussilmauksia.

Esimerkin 8 viimeisen virkkeen *Ei nimittäin googlettamalla ole paljoa tietoa löytynyt!* voi tulkita perusteluksi pyynnölle kirjoittaa siivouspalveluista. Virke voidaan nähdä myös moitteena siivouspalveluiden huonoa näkyvyyttä kohtaan internetissä. Tulkinta moitteena tukee bloggaajaan kohdistuvaa vaatimusta kirjoittaa siivouspalveluista ja huutomerkki kieltoilmauksen lopussa vahvistaa ilmauksen merkitystä direktiivisenä (Makkonen-Craig 2005: 169). Kiellon fokus voi ilmetä tunnusmerkkisestä sanajärjestyksestä tai puheessa painotuksesta (VISK § 1618). Kirjoitetussakin tekstissä voidaan ajatella olevan intonaatio: se luodaan välimerkkien käytöllä ja muilla tekstin segmentoinnin tavoilla (Makkonen-Craig 2005: 169). Intonaatio syntyy esimerkissä 8 virkkeenalkuisella kieltoverbillä ja kiellon fokus painottuu huutomerkillä virkkeenloppuiseen verbiin. Moitteeksi tulkintaa vahvistaa kieltoilmauksen kumoava vaikutus odotuksiin. ISK:n (VISK § 1616) mukaan kieltoilmauksesta herää lauseyhteydessä usein mielikuva, että kielletylle asiointilalle vastakkainen asiointi olisi ollut odotuksenmukainen. Odotuksenmukaisuus perustuu ilmauksen kontekstiin tai laajemminkin yleiseen kulttuuriseen tietämykseen. Lukija siis implikoi, että olisi ollut odotettavissa, että tietoa siivouspalveluista olisi löytynyt. Esimerkissä 8 kieltolause esittää asian uutena, mutta kielto aktivoi myönteisen vaihtoehdon odotuksenmukaisena; odotus kielletään. (VISK § 1616.) Kommentti voi saada kontekstissaan tulkinnan, että internetistä pitäisi löytyä tietoa *googlettamalla*, ja bloggaaja on se, jolle asiasta voi valittaa: bloggaajan tulisi korjata tilanne.

Eggin (2004: 101) toteaa kuitenkin, että mitä läheisempi suhde on, sitä epämuodollisempia pyyntöjä voidaan esittää. Tässäkin ilmiössä siis voidaan nähdä ainakin osittain kaksi puolta: läheinen vuorovaikutussuhde sekä palvelun tuottajan ja kuluttajan välinen asiakkuussuhde. Bloggaaja vaikuttaa tulkitsevan direktiivin läheisen suhteen kautta, sillä hänen vastauksensa lukijalle on affektiivinen ja myönteinen (esimerkki 9). Toisaalta siinäkin on nähtävissä asiantuntijuuteen viittaavaa vuorovaikutusta. Yhtäaikaisessa eri roolien esiintymisessä näkyy hyvin asiantuntijuuden ja vertaissuhteen limittäisyys, jota erittelen myöhemmin luvussa 6.

(9) Voi kuulepas, toiveisiisi vastataan jo heti tuossa vuodenvaihteen jälkeen! :) Voin kyllä joutua nyt kertomaan, että siivousfirmamme on Freska. Hinnaston mukainen hinta 34 €/h. [Robotti-imuri]

Esimerkissä 9 bloggaaja vastaa kommenttiin affektisella ilmauksella *Voi kuulepas*, joka sisältää kaksi kliittistä sävyartikkelia (*-pa* ja *-s*). Näitä esiintyy lähinnä vain imperatiivimuotoissa direktiiveissä, ja partikkeli *-s* liittyy usein vähäisiin, rutiininluonteisiin kehotuksiin ja pyyntöihin. Tällaisen lausuman esittäjällä on joko luontaista tai tilanteista auktoriteettia vastaanottajan suhteen. (VISK § 1672.) Direktiivisen kehotuksen jälkeen bloggaaja jatkaa erittäin myönteisesti värityneellä ilmauksella *toiveisiisi vastataan*. Passiivimuodon käyttö irrottaa tekijän eli bloggaajan toiminnasta ja saa toiveen toteutumisen vaikuttamaan siltä, kuin se tapahtuisi jonkin korkeamman tahon toimesta. Luonnollisesti bloggaaja itse on kuitenkin lukijan toiveeseen vastaava henkilö. Passiivin käyttö lisää toiveen toteuttajan saavuttamattomuutta, ja bloggaaja näyttäytyy etäisenä.

Adverbi *heti* implikoi välitöntä toimintaa, ja siihen liitetty toinen aikaa ilmaiseva adverbi *jo* tuo merkityksen, että toiminta tapahtuu odotettua aiemmin. Yhdessä aikaa ilmaisevien adverbien kanssa toiveisiin vastaamisen ajallisesta läheisyydestä kertoo myös deiktinen adverbi *tuossa*, joka viittaa hetkeen, jolloin lukijan *toiveisiin vastataan*. Adverbi *tuossa* on tarkoitteeltaan tunnistettava: hetki on tilanteessa osoitettavissa (VISK § 1416), siis jo käsillä. Kuitenkin deiktisen kolmijaon mukaan adverbien *tuossa* merkitykseen kuuluu suhteellinen etäisyys tai sijoittuminen huomiopiirin ulkopuolelle (VISK § 722). Olennaista tässäkin on silti se, millaisessa lausumassa sana esiintyy (VISK § 1425). Hymiö virkkeen jälkeen lisää vuorovaikutuksen myönteisyyttä. Yhdessä huutomerkkin kanssa hymiö on tulkittavissa korostetusti iloiseksi, sillä tunneikoneita käytetään välimerkkien jälkeen, kun halutaan yhdistää tunneikonin ja välimerkin ilmaisuvoima (Vauras 2006: 64). Virke olisi ilman hymiötäkin tulkittavissa myönteiseksi, mutta hymiö sen jäljessä korostaa bloggaajan iloisuutta hänen kertoessaan lukijan toiveisiin vastaamisesta. Bloggaaja osoittaa siis olevansa iloinen pystyessään vastaamaan lukijoiden toiveisiin.

Voin kyllä jo nyt kertoa saa tulkinnan, että lukijat odottavat, että bloggaaja kertoisi lisää. Hän antaa pienen myönnytyksen, mutta ei paljasta liikaa. *Voida*-verbin lisääminen ilmaukseen sisältää implikaation siitä, että olisi myös mahdollista, että bloggaaja ei voisi kertoa vielä. Kun bloggaaja kuitenkin lupaa kertoa *jo*, lukijalle implikoidaan, että hän saa nyt jonkinlaista erityiskohtelua tai ainutlaatuisen mahdollisuuden saada tietoa jostakin, mistä ei vielä kuuluisi normaalisti saada tietoa. Varsinaisesti tieto kuuluisi saada vasta suunnitteilla olevasta blogikirjoituksesta. Näin bloggaaja sulkee kommenttionsionsa lukijat heille yhteisen tiedon piiriin, ja luo vaikutelman salaisuuden jakamisesta yhdessä lukijoidensa kanssa.

5.1.3 Direktiivisyys

Tähän lukuun olen poiminut erilaisia esimerkkejä bloggaajan käyttämistä direktiivisyyden keinoista, jotka tukevat asiantuntija- ja auktoriteetti-roolia. Direktiivisyyttä esiintyy jokaisessa aineistoni blogikirjoituksessa. Bloggaajan käyttämät direktiivit voivat olla joko asiantuntijuutta ja auktoriteettia vahvistavia tai vertaisroolia rakentavia. Tässä alaluvussa käsittelem direktiivisiä keinoja, jotka tukevat bloggaajan asiantuntijaroolia, eli erityisesti ohjeita ja kehotuksia, jotka on suunnattu suoraan lukijalle. Niiden avulla bloggaaja näyttäytyy neuvoja antavana auktoriteettina. ISK:n mukaan direktiivit tulkitaan kontekstisidonnaisesti (VISK § 1645), ja myös se, kumpaa roolia niiden katson ensisijaisesti tukevan, riippuu kontekstista.

Asiantuntijaroolia tukeva oman elämäntyylin esimerkkinä toimiminen tarjoaa lukijan rooliin kuuluvaksi ottaa oppia bloggaajan esimerkistä, mikä korostuu Asikaine-blogin kommenttiosiossa bloggaajan kohdistuessa kommentoineelle lukijalle direktiivisen viestin (esimerkki 11). Blogimerkintä, johon kommentti liittyy, kertoo hetkistä, joita bloggaaja ottaa itselleen lapsiperheen arjen keskellä (ks. liite 1). Esimerkissä 10 lukija kuvaa toimineensa pitkään päivittäin verrattuna bloggaajan kirjoituksessaan kuvaamaan tapaan.

(10) Tajusin tällä viikolla, että kun poika nukkuu päiväunia, kannattaa itekin nukkua, jos sattuu olemaan tällainen megamäärän unta tarvitseva yksilö. Poikani on 2v2kk. Että eihän sen tajuamiseen mennytkään kuin reipas pari vuotta! Harmi vaan, että nykyisin niitä koti (lue: päiväuni) päiviä on enää vaan kolme viikossa.. [Nykkun]

Esimerkissä 10 lukija kertoo tajunneensa, että *kun poika nukkuu päiväunia, kannattaa itekin nukkua*, mikä voidaan suurpiirteisesti tulkita tiivistelmäksi bloggaajan kirjoituksessaan esiin tuomasta viestistä. Lukija siis uskoo, että *kannattaa* toimia kuten bloggaaja. Toisaalta lukija kertoo tulleen päätelmään itse (*Tajusin tällä viikolla*), eikä bloggaajan vaikutuksesta. Joka tapauksessa lukija antaa tukensa bloggaajan näkemykselle. Lukija implikoi toimineensa toisin aiemmin: *eihän sen tajuamiseen mennytkään kuin reipas pari vuotta!* Esimerkissä 11 bloggaaja vastaa suoralla toisen persoonan imperatiivilla esimerkin 10 lukijalle.

(11) Mitääh!? Miksei kukaan kertonu sulle? :/

Se on se ykkössääntö, että aina vauvan nukkuessa äippä nukkuu, jos voi ja väsyttää. Koita nyt repiä vielä tilanteesta kaikki irti, mitä vielä jäljellä! [Nykkun]

Esimerkissä 11 bloggaaja ilmaisee ihmettelyä ja tyytymättömyyttä retorisella kysymyksellä *Miksei kukaan kertonu sulle?*. Kysymyksen retoriseksi merkitseviä keinoja ovat arvelun ilmaukset kuten kieltohakuiset modaaliverbit ja kieltoa vahvistavat sanat kuten *kukaan* (VISK § 1705). Retorinen kysymys ja tunneikoni kertovat bloggaajan tyytymättömyydestä lukijan ilmoittamaa asiaa kohtaan. Tunneikoni : / merkitsee Vauraan (2006: 59) mukaan perusmerkitykseltään huonoa mieltä. Kun halutaan yhdistää tunneikonin ja välimerkin ilmaisuvoima, tunneikoni asetetaan välimerkin jälkeen (Vauras 2006: 64). Ihmettelyn ja huonon mielen yhdistetty tulkinta on affektiivinen. Epäuskoa ja ihmetystä korostaa reaktiivinen kysymys *mitääh!?*. Kielitoimiston ohjepankin (2016) mukaan huutomerkkin ja kysymysmerkin yhdistelmä (!? tai ?!) ilmaisee tunnesävytteistä ihmettelyä. Bloggaajan epäuskoinen ja ihmettelevä reaktio siihen, että kommentoija on toiminut toisin kuin bloggaaja esittää kirjoituksessa omaksi tavakseen toimia, kertoo asiantuntijaroolin ottamisesta. Reaktio indikoi bloggaajan olettaen, että hän tietää paremmin, miten tulisi toimia. Koko blogikirjoitus on tulkittavissa direktiiviseksi, ja esimerkin 11 imperatiivi, poiminta kommenttiosiesta, vahvistaa tätä tulkintaa. Bloggaaja esiintyy asiantuntijaroolissa reagoidessaan lukijan kommenttiin siitä, miten tämä nyt toimii samoin kuin bloggaaja, mutta ei aiemmin. Ohjailevuutta tuodaan näin esiin koko blogimerkinnän osalta, kun bloggaajan reaktio ilmenee voimakkaana direktiivinä tämän vastatessa yksittäiselle lukijalle.

Bloggaaja esittää sen, että äiti nukkuu vauvan nukkuessa, asiana, joka jonkun olisi pitänyt *kertoa* – kuten hän nyt tekee itse blogikirjoituksessaan. Hän kommentoi tilannetta omasta auktoriteetin näkökulmastaan, josta käsin hän kertoo ohjeita lukijoille. Affektiivinen suhtautuminen lukijan kommenttiin osoittaa, että bloggaaja kokee kirjoituksessaan kuvaamansa tavan ottaa torkut vauvan nukkuessa ainoaksi oikeaksi tavaksi. Hän jopa laajentaa sen koskemaan kaikkia äitejä toteamalla sen olevan *se ykkössääntö*. Tämä painottaa ohjeen ensisijaista tärkeyttä. Lukijan kommentin verbi *kannattaa* (esimerkki 10) viittaa samaan tarkoitteeseen kuin bloggaajan *ykkössääntö*. Säännön eksplikointiin liittyvä episteemistä modaalisuutta ilmaiseva *aina* painottaa ehdottomuutta: sääntöön ei ole poikkeuksia. Sääntöjen kertojana bloggaaja ottaa auktoriteettiroolin ja ohjeistaa, miten tulee toimia. Bloggaaja ei välttämättä ole itse sääntöjen laatija, sillä artikkelimainen *se*-pronominin käyttö merkitsee tarkoitteen tunnetuksi. ISK:n mukaan artikkelimaista *se*-pronominin käyttöä voi esiintyä puhujan vedotessa keskustelijoiden yhteiseen tietoon, esim. aiemmassa puhetilanteessa käsiteltyihin tarkoituksiin (VISK § 1413). Blogikirjoituksessa tai aiemmassa keskustelussa ei ole mainittu tällaista sääntöä, eli bloggaaja pitää tietoa *ykkössäännöstä* lukijoiden tai ehkäpä kaikkien äitien kollektiivisena tietona.

Bloggaaja kehottaa esimerkissä 11 vielä erikseen kommentoijaa toimimaan hänen ohjeidensa mukaisesti. Bloggaajan ohje *Koita nyt repiä vielä tilanteesta kaikki irti* on erityisen vahva, ja se on suunnattu yhdelle lukijalle. Yksittäiselle lukijalle suunnattu kommentti voi olla sävyiltään voimakkaampi, sillä bloggaajalla on tietoa lukijan tilanteesta tämän itsensä kerrottua siitä kommentissaan. Yleisesti ohjeita antaessaan bloggaajan sävy on hillitympi, mihin voi olla syynä se, että vastaanottajajoukko on oletettavasti paljon heterogeenisempi. Toki bloggaajan vastatessa yhden lukijan kommenttiin hän kirjoittaa samalla myös suuremmalle yleisölle, mutta kohdentaa kommentin ja sen sävyn koskemaan juuri tämän yhden lukijan tilannetta antaen samalla ohjeita muillekin samassa tilanteessa oleville, jotka seuraavat keskustelua. Kun useamman osallistujan keskustelussa kaksi keskustelijaa alkaa keskustella vain toistensa kanssa, Goffmanin (1981: 132) mukaan muutkin voivat seurata keskustelua kiinnostuneena. Kaikki blogimerkinnän kommentteja lukevat voivat asettua kommentoineen lukijan asemaan. Kommentoinut lukija on ikään kuin esimerkkitapaus: samalla tavoin bloggaaja vastaisi luultavasti kenelle tahansa vastaavan kommentin jättävälle lukijalleen.

Esimerkin 11 imperatiivimuotoinen direktiivi *Koita nyt repiä vielä tilanteesta kaikki irti* on suora kehoitus lukijalle. Imperatiivilausetta käytetään toisinaan autoritaarisena käskynä (Lauranto 2015: 3), mutta se voi kuitenkin ilmaista myös läheisyyttä vuorovaikutuksessa. Tässä yhteydessä lauseen voi tulkita käskävän sijaan myös kannustavana. Kuten suhtautumisen teoriassa tavallisesti, modaalisuuteen tulee myös Egginsin (2004: 102) mukaan kiinnittää huomiota roolisuhteiden analyysissä. *Koettaa* on modaalinen apuverbi, ja kielitoimiston sanakirjan (KS s.v. *koettaa*) mukaan sen yksi merkitys on synonyyminen sanalle *yrittää*. Kun bloggaaja kehottaa nimenomaan *koittamaan* repiä kaiken irti, tulkinnasta tulee vähemmän käskävä kuin se olisi ilman apuverbiä. Puhekielinen muoto *koita* indikoi läheisempää vuorovaikutussuhdetta verrattuna yleiskieliseen muotoon *koeta*. Egginsin (2004: 102) mukaan vapaamuotoisessa vuorovaikutustilanteessa voidaan käyttää suoria käskyjä, kun taas virallisemmassa tilanteessa pyynnöt asetetaan kysymyksen muotoon. Bloggaaja ottaa näin säännöistä muistuttajan roolista askeleen lähemmäs lukijaa, kun kehoitus esitetään läheisen vuorovaikutussuhteen tyyliä eli epämuodollisemmin (Eggins 2004: 101).

Kaikki käskyt eivät siis ole tulkittavissa auktoriteettiaseman korostukseksi, vaan kontekstista riippuen ne voiva toimia myös nimenomaan vapaamuotoisen vuorovaikutuksen ja läheisyyden merkkeinä. Kun bloggaaja esimerkissä 11 kehottaa *lukijaa repimään vielä tilanteesta kaikki irti*, etäisyys hänen ja lukijan välillä ei kasva, vaan kutistuu. Esimerkin 11 tulkinta näyttäytyy sen viimeisen virkkeen myötä siis sekä asiantuntija- että vertaisroolin ilmentymänä.

Hienovaraisempaa direktiivisyyttä edustaa Marraskuun kruunu -blogikirjoituksen sulkeissa oleva huomio esimerkissä 12.

(12) – – aloitimme hengailut i-ha-nan **LauNaun** (nyt kuunteluun uusi albumi *Hem. Någonstans!*) keikalla – – [Marraskuun kruunu]

Esimerkissä 12 bloggaaja kommentoi sivuhuomautuksena sulkeissa omaa kertomustaan. *Nyt kuunteluun* voi olla toteamus siitä, että hän itse alkaa nyt kuunnella albumia. Verbitön ilmaus suodattuu kertojan subjektiivisen näkökulman läpi ilman tämän näkökulman eksplikointia (Makkonen-Craig 2005: 172). Verbin voi ajatella jääneen pois lauseesta: vrt. *Nyt otan kuunteluun*. Toinen vaihtoehto, blogikontekstissa ehkä myös todennäköisempi, on ilmauksen tulkitseminen suositteluna lukijoille. Blogi on kontekstina tuttu ympäristö suosittelulle ja lukijalle vinkkaamiselle (ks. esim. Rettberg 2014: 138). *Nyt kuunteluun* on verbitön lausuma, joilla tehdään samoja asioita kuin dialogisilla passiivilauseilla. Se avaa tekstissä paikan yleisölle ilmipanemattoman subjektin kautta. Vaikka ilmauksessa ei ole finiittiverbiä, se ymmärretään silti dynaamiseksi ja toimintaa implikoivaksi. (Makkonen-Craig 2005: 165–166.) Kehotus kuunnella syntyy direktiivisestä tulkinnasta, joka rakentuu kontekstissa. Esimerkissä 12 nomini *kuunteluun* on illatiivimuotoinen eli ilmaisee suuntaisuutta, mikä ISK:n mukaan liittyy yleensä verbittömiin direktiiveihin (VISK § 1676). Suositteluksi tulkintaa tukee artistin arvottaminen laadukkuutta kuvaavalla positiivisella ilmauksella *i-ha-na* (ks. Martin & White 2005: 56). Tavuttamalla simuloidaan prosodiaa: jokaista tavua painottaen luettuna adjektiivin ilmaisuvoima korostuu. Myös se, että albumi on *uusi*, tukee ajatusta suosittelusta. Tässä yhteydessä *uusi* sisältää positiivisen latauksen. Suosittelua tukevana lisähuomiona toimii myös se tekstinulkoinen seikka, että blogikirjoituksessa albumin nimi *Hem. Någonstans* on linkki Spotify-palveluun, jossa albumia voi kuunnella. Lukija voi siis saman tien klikata albumin nimeä ja kuunnella sitä, ja kehotus *nyt kuunteluun* konkretisoituu.

Nyt-partikkeli tukee ohjeen ajankohtaisuutta kiinnittämällä lukijan huomion tällä hetkellä tarjolla olevaan mahdollisuuteen kuunnella uutta albumia. Honkanen (2012: 36) esittää kiteytyneen direktiivin yhdeksi kriteeriksi sellaisen kielellisen keinon, joka ilmaisee toiminnan sijoittuvan joko meneillään olevaan tai puhehetkeä myöhempään aikaan. ISK:n mukaan direktiivien erisävyiset käytöt selittyvät osittain ilmausten kielellisten piirteiden perusteella, mutta viime kädessä ne tulevat tulkituksi kontekstissaan kielellisten ja kontekstipiirteiden yhteispelinä (VISK § 1645).

Direktiivisyydellä on erityinen tehtävä blogien tutoriaaleissa. Yksi aineistoni blogimerkinnöistä on Nude-blogin tutoriaali, jonka otsikko on *Tutorial: pikkujoulumeikki Urban Decay Naked Smoky -paletilla*. *Tutorial*-sanon esiintyminen jo blogimerkinnän otsikossa on merkityksellistä. Koska otsikkoteksti on kirjoitettu leipätekstiä suuremmalla kirjasinkoolla ja otsikko kattaa koko tekstin, se antaa lukuohjeen koko kirjoitukselle. Se määrittää koko tekstiä: sitä, miten lukijan tulee tekstiin suhtautua ja mitä siltä kokonaisuudessaan odottaa. (Martin & White 2005: 19–24) Koko blogimerkintä on siis tarkoitettu lukijaa ohjaavaksi ja neuvoja antavaksi. Lukijaan suuntautuminen ja vuorovaikutus, samoin kuin ohjaava ote, korostuvat otsikon myötä.

Koska tutoriaali on tarkoitettu jo genrensä puolesta ohjaavaksi ja opastavaksi, siinä esiintyy paljon imperatiivimuotoisia direktiivejä. Direktiiveillä ohjailaan jonkun toisen toimintaa (VISK § 1645). Genre on verrattavissa ruokareseptin genreen, johon myös kuuluu ohjeistaminen vaihe vaiheelta selkein imperatiivein. *Tutorial*-merkintään sisältyy paljon numerojärjestyksellä merkittyjä havainnollistavia kuvia, joissa näytetään vaihe vaiheelta pikkujoulumeikin teko. Bloggaaja liittää sanalliset ohjeet jokaiseen kuvaan (esimerkki 13). Pelkän tekstinkin perusteella ohjeet ovat selkeät.

- (13) 1. Pohjusta luomet. Käytin meikkivoiteen päällä MAC Paint Potia sävyssä Soft Ochre.
 2. Puuteri hyvin luomivaon ja kulmakarvojen väliin jäävä alue. Tämä auttaa todella paljon häivytyksen kanssa myöhemmin! Testaa sormella, ettei iho jää mistään kohtaa tahmeaksi. Tässä käytin Oriflame TheOne Loose Powder sävyssä Light* ja MAC 224-sivellintä.
 3. Kiinnitä teippi silmäkulmaasi. Käytä teippi kämmenselän kautta, jotta liimapinta hieman heikkenee. Asettele teippi silmäkulmaasi ylävistöön kohti kulmakarvojen loppuosaa. [Tutorial]

Esimerkissä 13 direktiivit ovat nimenomaan ohjeistavia ja suoria kehotuksia lukijalle, joka oletetusti lukee blogimerkinnän saadakseen ohjeet pikkujoulumeikin tekoon. Esimerkki 13 sisältää kuusi imperatiivia: *pohjusta, puuteri, testaa, kiinnitä, käytä, asettele*. Kohdissa 2 ja 3 bloggaaja tarjoaa myös perustelut toiminnalle: *Tämä auttaa todella paljon häivytyksen kanssa myöhemmin!* ja *jotta liimapinta hieman heikkenee*. Perusteleva tukee bloggaajan asiantuntija-asemaa ja saa aikaan vaikutelman toimivaksi todetuista nikseistä.

Bloggaaja kertoo myös, mitä tuotteita hän käytti kussakin meikinteen vaiheessa, mikä voidaan tulkita tutoriaalissa ohjeistukseksi käyttäen mainittuja tuotteita. Kun maininnat bloggaajan käyttämistä tuotteista on sijoitettu imperatiivimuotoisen ohjeistuksen jälkeen, nekin ovat implisiittisesti tulkittavissa neuvoksi käyttää mainittuja tuotteita. Implisiittisten ohjeiden tulkintaa ohjaileviksi tukevat tekstilajikonventiot – kuten tässä tapauksessa tuto-

riaali – sekä tieto siitä, millaista tehtävää tekstilaji kokonaisuutena vuorovaikutuksessa palvelee (Heikkinen 2000: 144–146).

Esimerkin 13 imperatiivit ovat toisen persoonan muotoja ja niillä viitataan lukijaan. Kuvaukset tiettyjen tuotteiden käytöstä ovat kuitenkin ensimmäisen persoonan muotoja, eli ne viittaavat kirjoittajaan itseensä. Verbin tekijän vaihtuminen erottaa sen, mikä eksplikoidaan lukijalle tehtäväksi erotuksena siitä, mitä bloggaaja tekee. Tuotteiden osalta korostuu bloggaajan aktiivisuus tuotteiden valitsijana ja lukijalle jätetään näin enemmän vapautta valita käyttämänsä tuote. Käytettyjen tuotteiden osalta ohjeistus ei siis ole niin voimakas kuin verbien.

Tutoriaalissa bloggaajan asiantuntijuus on aineistossani korostuneimmillaan. Ohjeita otetaan vastaan auktoriteetilta, johon luotetaan kyseessä olevassa asiassa. Esimerkissä 13 bloggaaja ottaa tämän auktoriteetin roolin ja lukijalle muodostuu rooli noudattaa ohjeita. Asiantuntijuutta meikin teossa lisää Nude-blogin bloggaajan kohdalla myös se, että hän esittäytyy bloginsa etusivulla kauneustoimittajaksi.

Esimerkissä 14 Asikaine-blogin *Ootko sää fiksu?* -kirjoituksen lopun toivotukseen lisätty muistutus on bloggaajan keino pitää asiantuntijuutta yllä. Blogikirjoitus kertoo bloggaajan hermostumisesta lasten kanssa ostoksilla. Bloggaajan lapsi on kyseenalaistanut tämän fiksuuden kysymällä äidiltään, onko tämä fiksu. Bloggaaja kehottaa lukijoitaan muistamaan reiluden, sillä kirjoituksessa kertomansa mukaan hän itse ei ollut muistanut (ks. liite 2).

(14) Fiksua keskiviikkoa! Muistakaa olla reiluja ja kivoja tyyppejä, tontut kattoo! [Ootko sää fiksu?]

Kehotus *Muistakaa olla reiluja ja kivoja tyyppejä, tontut kattoo!* on jälleen esimerkki suorasta puhuttelusta, joka on vuorovaikutuksen kannalta tärkeä osallistava tekijä. Bloggaaja osoittaa muistutuksen suoraan lukijoille. Esimerkin 14 imperatiivimuotoinen direktiivi voidaan tulkita auktoriteettiaseman ilmaisuksi tai kannustavaksi vertaisen tueksi. Kun kehotus tulkitaan auktoriteetin ilmaisuksi, sen painotus on erityisen voimakas blogimerkinnän lopetuslauseena. Se värittää koko blogikirjoituksen sävyn hieman voimakkaammin ohjeistavaksi, vaikka onkin kirjoituksen ainut imperatiivimuotoinen kehotus. Yhdessä toivotuksen *Fiksua keskiviikkoa!* kanssa imperatiivi *Muistakaa* saa myös toivotusmaisena sävyn (vrt. *voikaa hyvin*).

Esimerkki 15 on lopetus Isyyspakkaus-blogin kirjoitukselle robotti-imurin testauksesta ja arvonnasta. Arvontaan osallistumista ohjeistaessaan bloggaaja käyttää imperatiivia:

- (15) Käy jättämässä kommenttikenttään vapaa kommenttisi (vaikkapa kokemuksesi robotti-imureista) **ke 9.12.2015 klo 20:00 mennessä** ja muista jättää myös **sähköpostiosoitteesi**, niin salaattileikkuri voi olla sinun. Paljastan voittajan torstaina 10.12.2015. [Robotti-imuri]

Käy jättämässä luo vaikutelman kommentin jättämisen helppoudesta ja nopeudesta: verbi *käydä* sisältää merkityksen sekä johonkin menemisestä että sieltä pois tulemisesta (KS s.v. *käydä*). Bloggaaja myös ohjeistaa esimerkin avulla, millaisen kommentin arvontaan osallistuja voi jättää. *Muista jättää myös sähköpostiosoitteesi* viittaa siihen bloggaajan oletukseen, että lukija ei ilman tätä muistutusta muistaisi liittää osoitettaan eikä bloggaaja siten voisi ilmoittaa mahdollisesta arvontavoitosta. Näin bloggaaja osoittaa huolehtivansa todellisuudessa lukijoille kuuluvasta tehtävästä ja näin näyttäytyy avuliaana huolehtijana. Verrattuna muotoon *jätä myös sähköpostiosoitteesi* muistuttava muoto kuitenkin ilmaisee luottamusta bloggaajan ja lukijoiden yhteiseen tietoon siitä, että yleensä sähköpostiosoite jätetään osallistuttaessa vastaavaan arvontaan. Koska puhutaan nimenomaan *muistamisesta*, syntyy oletus tutusta käytänteestä tai aiemmin mainitusta asiasta, jonka tulisi olla lukijoiden tiedossa.

Esimerkissä 15 bloggaaja lupaa *paljastaa* voittajan tietynä päivänä. Kielitoimiston sanakirjan määritelmä sanalle *paljastaa* on 'saattaa (jk salainen asia tms.) ilmi, julkisuuteen, päivänvaloon; näyttää, osoittaa, ilmaista' (KS s.v. *paljastaa*). Sen mukaan paljastamisen kohde on salainen asia tai muu sellainen. Sana *paljastaa* implikoi salaisen tai odotetun tiedon saamista. Tietyn paljastamisajankohdan lupaaminen sitouttaa bloggaajan huolehtimaan siitä, että tekee kuten sanoo. Lupaus tietystä ajankohdasta osoittaa, että bloggaajaan voi luottaa asiantuntijana ja tällaisen arvannon järjestäjänä. Tämä tietysti riippuu siitä, toteuttaako hän lupauksensa.

Seuraava esimerkki (esimerkki 16) on lukijan direktiivinen kommentti, joka tukee bloggaajan asiantuntijuutta ja toimii bloggaajan auktoriteettiaseman puolesta. Lukija korostaa auktoriteettiasemaa ylistämällä bloggaajan ideoita ja tekstiä. Aineistoesimerkki 16 on kommentti Asikaine-blogin merkintään, joka kertoo oman ajan ottamisesta lapsiperheen arjen keskellä.

- (16) Tämä teksti pitäis laittaa äitiyspakkaukseen mukaan. [Nykkun]

Esimerkissä 16 ilmaus *tämä teksti* korostaa erottelua tämän ja muiden mahdollisesti äitiyspakkaukseen tarjolla olevien tekstien välillä. Modaalinen apuverbi *pitää* merkitsee velvollisuutta. Tällaisilla nesessiivirakenteilla ilmaistaan deonttista modaalisuutta. Deonttinen velvoite kohdistuu moraalisesti vastuullisen, intentionaalisen toimijan tekoihin, eli esimerkissä 16

äitiyspakkaukseen sisällytettävien asioiden valitsijoiden joukkoon. Deonttiseen modaalitul- kintaan sisältyy puhujan tahtoa tai puheyhteisön normeja ilmaiseva lupa ja velvollisuus. (VISK § 1554.) Konditionaalimuotoisen modaalisen apuverbin *pitäisi* tulkinta on siis direktii- vinen. Kommentoijan mielestä nimenomaan tämä teksti on välttämätöntä laittaa äitiyspak- kaukseen, johon siis liitetään tavallisimmat vauvan kanssa tarvittavat tavarat ja ohjeet. Kom- mentoija antaa näin ymmärtää, että blogikirjoitus on niin hyödyllinen, että jokaisen tulevan vanhemman tulisi lukea se. Esimerkissä 16 direktiivisyys toimii bloggaajan asiantuntijuuden vahvistajana, mutta toisin kuin muissa tämän luvun direktiivisissä esimerkeissä, esimerkissä 16 direktiivin kirjoittaja on lukija. Hän ei anna ohjeita bloggaajalle, vaan velvoite kohdistuu muuhun tahoon. Konditionaalimuotoinen direktiivi ilmaiseekin näin kirjoituksen tärkeyttä, mikä tukee bloggaajan asiantuntijaroolia. Kun teksti lukijan mielestä on hyvinkin tärkeä ja tulisi liittää äitiyspakkaukseen, lukija kohottaa bloggaajan asemaa valtakunnallisesti merkittä- väksi.

Direktiivisyyttä esiintyy aineistossani sekä prototyyppeinä imperatiiveina että ainoas- taan kontekstinsa perusteella ohjeistavina ilmauksina. Vaikka imperatiivin voisi ymmärtää suorana käskynä tai ohjeena korostavan auktoriteettiasemaa ja epätasa-arvoista valta-asemaa, aina ehdottomilla kehotuksilla ei kuitenkaan aineistossani tuoda esiin pelkästään asiantunti- juutta. Egginsin (2004: 102) mukaan pyyntöjen ja kehotusten muodollisuutta ja epämuodolli- suutta voidaan tutkia tarkastelemalla ilmausten modaalisuutta. Epämuodollisessa vuorovaiku- tuksessa kehotukset ovat suurempia ja usein imperatiivissa. Kun halutaan säilyttää kohtelias ja muodollinen sävy, pyyntö saatetaan esittää kysymyksen muodossa. (Mp.)

Suorat direktiivit palvelevat siis kahta tarkoitusta: bloggaaja on oman elämänsä asian- tuntija ja lukijat ovat kiinnostuneita hänen valinnoistaan, joten hän voi sanella ohjeita lukijoi- le koskien sitä, miten hänen kuvaamaansa elämäntyylä toteutetaan. Toisaalta vapaassa vuo- rovaikutuksessa bloggaaja myös asettaa itsensä lukijan vertaiseksi kohtelemalla häntä lähei- sen tavoin, muodollisuuksia välttäen ja pelkäämättä lukijan loukkaantumista suorasta puhe- tyylistä.

5.2 Vertaisrooli

Bloggaajan toinen päärooli aineistossani on vertaiseksi asettuminen. Tämä luku käsittelee erilaisia keinoja, joilla bloggaaja joko itse asettuu vertaisrooliin suhteessa lukijoihin, tai luki- joiden kommentit konstruoivat ja ilmentävät vertaisuutta bloggaajan kanssa. Kuka tahansa

ihminen, jolla on pääsy internetiin, voi teoriassa perustaa blogin ja saada sille lukijoita. Genren saavutettavuus on yksi tekijä, joka lisää lukijoiden tunnetta siitä, että bloggaajat ovat heidän vertaisiaan. Koska mahdollisuus kirjoittaa blogia ei ole vain harvojen oikeus, eikä sitä varten vaadita erityistä koulutusta tai lupaa, lukijat voivat kokea bloggaajien kuuluvan heidän kanssaan samaan viiteryhmään. Sirkkusen (2006: 148) mukaan blogeihin sisältyvä vertaisuuteen pohjautuva sisällöntuotanto on niiden mullistavin piirre verrattuna aiempaan median sisällöntuotantoon. Vertaisrooliin asettuminen on bloggaajan valinta.

Vertaisena esiintyessään bloggaaja vaihtelee osallistujarooliaan ja luo dialogisuutta asettumalla itse välillä kuuntelijan rooliin. Bloggaaja keskustelee esimerkiksi kommenttiosiossa lukijoiden kanssa ja osoittaa mielenkiintoa heidän mielipiteitään kohtaan. Epämuodollinen vuorovaikutus on läsnä myös itse blogimerkinnöissä ja ilmenee käytetyistä kielellisistä keinoista. Vuorovaikutus on epämuodollista esimerkiksi murteellisuuden ja puheenomaisuuden ansiosta. Myös huumori toimii keinona rakentaa solidaarisuutta bloggaajan ja lukijan suhteeseen. Kun syntyy tällaista vuorovaikutusta, sillä on seurauksena että bloggaaja vaikuttaa läheiseltä ja vertaiselta. Lukijoiden kommentteissa vertaisuus näkyy siinä, että he kertovat omia kokemuksiaan ja jakavat myös tunteitaan.

Tarkastelen vastavuoroisuutta vertaisroolin rakentajana luvussa 5.2.1. Vertaisrooli rakentuu etenkin affektisten keinojen kautta. Erittelen niitä luvussa 5.2.2. Luvussa 5.2.3 analysoin aineistoesimerkkejä, joissa bloggaaja luo dialogisuutta ottamalla tekstissään huomioon lukijan mahdollisen reaktion erilaisin keinoin. Luvussa 5.2.4 käsittelen tapoja, joilla bloggaaja viittaa lukijaan epäsuorasti.

5.2.1 Vuorovaikutuksen vastavuoroisuus

Tähän lukuun olen valinnut esimerkkejä bloggaajan ja lukijan välisen vuorovaikutuksen vastavuoroisuudesta. Analysoin näitä esimerkkejä siltä kannalta, miten ne rakentavat tasa-arvoista vertaissuhdetta bloggaajan ja lukijan välille. Vuorovaikutuksen vastavuoroisuus on tärkeää sosiaalisten suhteiden ylläpidossa, ja siitä bloggaajat pitävät huolta ylläpitämällä keskustelua ja vastaamalla lukijoiden kommentteihin. Eggins (2004: 101) näkee kontaktin useuden olevan vaikuttava tekijä affektisen sitoutumisen osoittamisessa. Aineistoni bloggaajat paitsi päivittävät blogiaan tiheään ja viittaavat tiettyyn aikaan merkinnöissään, myös vastailevat kommentteihin pääosin verrattain nopeasti.

Aineistoni blogikirjoituksissa esiintyy aloitustervehdyksiä ja lopun hyvästelyjä, jotka kuuluvat sosiaaliseen kohtaamiseen eli yhteiseen vuorovaikutustilanteeseen. Ne ovat suoria puhutteluja lukijalle ja tyypillisiä rituaaleja keskustelussa. (Goffman 1981: 130.) Tervehdykset toimivat jälleentapaamisen merkinä ja hyvästelyt vastaavasti toivotuksina suuntautuen ajanjaksoon, jolloin vuorovaikutuksen osapuolet eivät ole kontaktissa. Esimerkki 17 on Asikaine-blogin kirjoituksen lopetus.

(17)Hyvää viikonalkua! Ottakaa hetkenne! [Nykkun]

Esimerkin 17 toivotus *Hyvää viikonalkua!* on samantyylinen kuin esimerkiksi kirjeiden tai sähköpostin lopetus. Esimerkiksi toimitetussa materiaalissa ei tyypillisesti ole tällaista lopetusta, vaan se kertoo erityisen vuorovaikutuksellisesta tekstilajista. Tervehdyksiin ja toivotuksiin on tapana vastata. Vuoro siirtyy siis toivotuksen kautta lukijalle: hänen kuuluisi toivottaa takaisin, jotta ei esiinny kulttuuristen normien valossa tylynä. Tällaisenaan vuorovaikutus jää kesken, ja toimintaa odotetaan nimenomaan vuorovaikutuksen toiselta osapuolelta, eli lukijoilta. Blogin kontekstissa, ainakin omassa aineistossani, se kuitenkin voi esiintyä myös itseksseen (ilman, että lukijat toivottavat kommentteissaan vastaavasti), minkä vuoksi sitä voidaan tarkastella myös vuorovaikutusta simuloivana lausumana. Siitä riippumatta, vaatiiko toivotus lukijalta vastausta vai kuuluuko se vain blogien konventionaalistuneisiin kielellisen vuorovaikutuksen keinoihin, toivotus on joka tapauksessa suuntautumista lukijaan ja tasa-arvoisen vuorovaikutuksen luomista. Toivotus sitoo lukijan vuorovaikutukseen myös imperatiivimuotoisella direktiivillä *Ottakaa hetkenne!*. Epämuodollisemmat imperatiivikäskyt tulevat kyseeseen vain läheisissä suhteissa (Eggs 2004: 101). Tämänkin imperatiivin voi kontekstissaan tulkita toivotukseksi.

Esimerkki 18, jota käsittelin direktiivisyyden näkökulmasta luvussa 5.1.3, on Asikaine-blogin toisesta kirjoituksesta. Siinä toivotukseen liittyy edellistä esimerkkiä vahvemmin aika, jolloin blogimerkintä oletetaan luettavan.

(18)Fiksua keskiviikkoa! Muistakaa olla reiluja ja kivoja tyyppejä, tontut kattoo! [Ootko sää fiksu?]

Esimerkissä 18 bloggaaja toivottaa nimenomaan *fiksua keskiviikkoa*, ei esimerkiksi päivänjatkoa. Päivällä on väliä, sillä läheiseen vuorovaikutussuhteeseen tarvitaan myös tiheä kontakti. *Fiksua keskiviikkoa* toivottamalla bloggaaja implikoi vuorovaikutuksen osapuolten seuraavan

kohtaamisen tapahtuvan pian keskiviikon päättymisen jälkeen. Merkintä on siis sidottu vahvasti aikaan, ja bloggaaja olettaa lukijoiden lukevan sen heti hänen julkaistuaan sen, tai ainakin saman päivän kuluessa. Usein – tässä tapauksessa blogin välityksellä – kohtaavat henkilöt käyttävät affektisempaa kieltä, sillä vuorovaikutuksen osapuolet ovat toisilleen tutumpia (Egins 2004: 101). Bloggaaja rakentaa bloginsa lukijoihin tiivistä suhdetta olettamalla lukijoiden lukevan kirjoituksen pian sen julkaisemisen jälkeen.

Vastavuoroisuutta ilmentää myös se, että bloggaajat vastaavat pääasiassa jokaiselle kommentoijalle huolellisesti, eivätkä jätä kommentoimatta mitään esille otettua asiaa. Tämä kertoo vahvasta sitoutumisesta vuorovaikutukseen, ja on tyypillistä aineistoni blogeille. On myös blogeja, joiden kirjoittajat eivät juuri vastaa kommentteihin (ks. esim. Koskinen 2015: 140–141), mutta omassa aineistossani tulee esiin bloggaajien tunnollisuus kommentoinnissa. Bloggaajat ovat lukijoiden kanssa esillä aineistoni kommenttiosioissa ja esimerkiksi kiittävät kehuista tai kommentoivat jutustelunomaisesti lukijoiden kommentteja. Vastavuoroisuus luo kirjoittajan ja lukijan välille tasa-arvoisempaa suhdetta, kuin jos bloggaaja viestisi ainoastaan blogimerkintöjensä kautta. Rettbergin (2014: 41) mukaan menestyvää blogia pitää hoitaa kuten puutarhaa. Vastaamalla tunnollisesti kommentteihin bloggaaja huolehtii lukijoistaan.

Isyyspakkaus-blogin robotti-imurin testauksesta kertovassa blogikirjoituksessa on paljon kommentteja lukijoilta, ja bloggaaja vastaa kommentteihin nopeasti niin, ettei väliin ehdi muiden lukijoiden kommentteja. Blogikirjoitus sisältää videon, jossa näytetään robotti-imurin liikkumista bloggaajan asunnossa koiran ja lapsen seurattessa sitä. Esimerkissä 19 lukija kommentoi videota.

(19) Kätevältä näyttää. Koirakaan ei tainnut sitä hämmästellä.

Esimerkin 19 kommentti ei ole interrogatiivilause, sillä se ei sisällä interrogatiivipronominia. Kommenttia ei siis ole välttämättä tulkittava kysymyksenä, vaan toteamuksena eli deklaratiiivilauseena. Deklaratiivilauseita voidaan kuitenkin tietyillä ehdoin tulkita kysymyksiksi (VISK § 1207). ISK:ssa tällaisia kysymyksenä tulkittavia deklaratiiivilauseita kutsutaan ymmärrystarjokkaiksi. Ymmärrystarjokkaalla vastaanottaja voi tarkistaa, onko tehnyt oikean päätelmän. (VISK § 1207.) Esimerkin 19 kommentti osoittaa kuitenkin kommentoijan olevan kiinnostunut koiran reaktiosta robotti-imuriin, joten se voidaan tulkita ymmärrystarjokkaaksi eli tiedusteluksi koiran mahdollisesta *hämmästelystä*. Bloggaajan vastaus (esimerkki 20) on kirjoitettu pian lukijan kommentin jälkeen. Esimerkistä 20 on pääteltävissä, että bloggaaja on tulkinut lukijan toteamuksen kysymyksenä.

(20) Koiraa jännitti parilla ekalla kerralla, ja se osoitti sen pyörimällä jaloissani kun imuri oli päällä. Parin kerran jälkeen se ei enää kiinnittänyt imuriin mitään huomiota :)

Esimerkissä 20 bloggaaja antaa lisää tietoa koiran reaktiosta ja robotti-imuriin suhtautumisen muutoksesta. Vastaus on tyhjentävä ja tuo esiin myönteisen tapahtumakulun. Bloggaajan kommentti muistuttaa kahden ystävän välistä keskustelua, jossa osapuolet jakavat tietoa. Puhekielinen muoto *ekalla* viestii läheisestä suhteesta osapuolten välillä. Bloggaajan kommentissa on vuoronloppuinen hymiö, jota on käytetty virkkeenloppuisen välimerkin asemesta. Vauraan (2006: 64) mukaan hymiö liittyy kiinteäksi osaksi virkettä esiintyessään loppuvälimerkin paikalla. Hymiöllä bloggaaja viestii iloa ja tyytyväisyyttä. Tyytyväisyys voi liittyä joko siihen, että koira sopeutui imuriin, tai siihen, että bloggaaja saa vastata positiivisesti lukijan huolenaiheeseen koiran reaktiosta. Hymiöllä saatetaan viestiä myös sitä, että vastaaminen lukijan tiedusteluun ei tunnu bloggaajasta epämiellyttävältä.

Robotti-imurin testauksesta kertovan blogikirjoituksen kommentoinnissa on kuitenkin myös kiinnostava poikkeus tunnolliseen kommentointiin. Bloggaaja vastaa kaikille lukijoille, jotka kommentoivat kysymyksen kanssa jotakin positiivista, ja joillekin ilman kysymystä kommentoiville lukijoille, joiden kommentteista muuten tulee ilmi myönteinen suhtautuminen kirjoituksessa arvioitavaan tuotteeseen. Kuitenkin ne kommentoijat, joiden viesti on kriittisempi, jäävät vaille bloggaajan huomiota. Kiinnostavaa on tarkastella myös niitä harvoja kommentteja, joissa lukija ei ole bloggaajan kanssa samaa mieltä esitellystä tuotteesta. Esimerkissä 21 lukija kertoo suhtautumisestaan robotti-imureihin.

(21) En oikein ole innostunut noista robotti-imureista. Jollakin oli kuulema kärehtänyt, en siis ainakaan valvomatta jättäisi. Leikkuri kyllä kiinnostaa! [Robotti-imuri]

Esimerkin 21 kommentin negatiivisuus näkyy suhtautumista ilmentävissä sananvalinnoissa *en ole innostunut* ja *en ainakaan valvomatta jättäisi*. Lukijan oma näkökulma korostuu näissä ilmauksissa Martinin ja Whiten (2005: 104) mukaan tällaiset ilmaukset konstruoivat lukijan, jolla saattaa olla kirjoittajan kanssa erilainen ajattelutapa. Kommentoija mainitsee myös kuulleensa huonon kokemuksen, millä hän perustelee kriittisyytensä. *Ainakaan valvomatta* viittaa myös siihen, ettei hän muutenkaan haluaisi välttämättä käyttää robotti-imuria, mutta jos käyttäisi, ei ilman valvontaa.

Bloggaaja ei kuitenkaan ole vastannut kaikkiin positiivisiin kommentteihin, mahdollisesti sen vuoksi, että kaikissa kommentteissa ei kysytä mitään. Negatiivinen kommentti ei siis eroa sinänsä sen vuoksi, että bloggaaja ei vastaa siihen. Huomion arvoista kuitenkin on, että negatiiviset huomiot ohittamalla bloggaaja luo hyväksytyä järjestystä: vain positiivisella kommentilla voi saada bloggaajalta vastauksen. Toisaalta hän ei ole silti esimerkiksi poistanut kriittisiä kommentteja, vaikka siihenkin olisi mahdollisuus.

Esimerkki 22 on poiminta Asikaine-blogin oman ajan ottamisen tärkeydestä kertovan blogikirjoituksen kommenttiosista. Se on lisäys lukijan omaan edelliseen kommenttiin, jossa hän mainitsee äitiyspakkauksen. Äitiyspakkaus ei ole kirjoituksessa aiheena, vaan keskustelu siitä on alkanut vasta kommenttiosissa.

(22) Miksi se muuten on äitiyspakkaus eikä vanhemmuuspakkaus??? [Nykkun]

Esimerkin 22 kommentoijan kysymys ei oletettavasti ole suunnattu kenellekään erityisesti, vaan se on yleistä laatua. Retorisesti kysymykseksi se olisi kuitenkin poikkeava kolmen kysymysmerkin vuoksi. Kolme kysymysmerkkiä viestin lopussa vahvistaa kysymyksen voimakkuutta, sillä merkin toiston voi tulkita sen tärkeyttä lisääväksi, joten en tulkitse kysymystä retoriseksi. Kolmen kysymysmerkin jono korostaa äitiyspakkauksen nimen aiheuttamaa ihmettelyä, jopa kysymyksen hyökkäävyyttä, mistä aiheutuu tulkinta närkästyksestä. Negatiivinen tunne on kuitenkin kohdistettu äitiyspakkauksen nimeen eikä tekstin vastaanottajalle eli bloggaajalle tai muille lukijoille. Näin negatio ulkoistetaan pois kirjoittajan ja lukijan välisestä suhteesta, jolloin negatio kohdistuu kolmanteen osapuoleen (Martin & White 2005: 118–119).

Harlen (2011: 6) mukaan kirjoitetussa keskustelussa vuorot voivat jatkua lähetettyjen viestien rajojen yli, jolloin toiminnallinen kokonaisuus muodostuu vasta yhdessä seuraavan tai seuraavien viestien kanssa. Kysymys on todennäköisesti tullut kirjoittajalle mieleen hänen kirjoitettuaan edellisen kommenttinsa äitiyspakkaukseen liittyen. Sitä indikoi myös adverbijonon *muuten*, jota käytetään merkityksessä *kesken kaiken, sivumennen sanottuna* (KS s.v. *muuten*), tai kun jokin asia tulee sattumalta tai yllättäen mieleen. Se myös ilmaisee aiheen vaihtuvan toiseen. Esimerkissä 23 toinen lukija vastaa edellisen kysymykseen (esimerkki 22), ja lukijoiden välille syntyy keskustelua.

(23) Tästähän on olemassa joku nimenmuutosaloite: <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/11/02/marja-hintikka-live-aitiyspakkaus...> [Nykkun]

Spontaani aiheenvaihdos kommenttiosiossa indikoi epämuodollista vuorovaikutusta ja kommentoijan kokemusta siitä, että aiheet voivat vaihdella vapaasti kuten ystävien välisessä keskustelussa, eikä esimerkiksi bloggaajan blogimerkinnässään alullepanema aihe ole ainut sallittu kommentoinnin kohde, vaikka keskustelu tapahtuukin tietyn merkinnän kommenttiosiossa. Keskustelu voi siirtyä toiseen aiheeseen sen mukaan, mitä kommentointiin osallistuville tulee mieleen. Esimerkissä 24 bloggaaja osallistuu keskusteluun kommentillaan ja jatkaa lukijoiden aloittamasta aiheesta. Vastaamalla molemmille kommentoijille yhdessä viestissä bloggaaja luo yhteistä keskustelua, johon kuuluu monta osanottajaa. Hän asettuu vertaiseksi myös olemalla samaa mieltä lukijoiden kanssa ja jakamalla heidän kokemuksensa.

(24) Mietin ihan samaa, kun ekan kerran kävin laatikon postista hakemassa ja esittelin sitä himassa (eikä saanut kovin kiinnostunutta vastaanottoa.) Taisin olla aika raivona kaikesta..myös siitä nimestä.. :D
Mutta niin, asia ilmeisesti saattaa muuttua. [Nykkun]

Vaikka toinen lukija onkin jo vastannut ensimmäisen (esimerkki 22) kysymykseen, bloggaaja kommentoi kysymystä todeten saman asian esimerkissä 24. Näin hän osaltaan myös hallitsee kommenttiosionsa keskustelua. Bloggaaja osoittaa kommentissaan huomionsa sekä ensimmäisen kommentoijan (esimerkki 22) kysymykseen että toisen kommentoijan (esimerkki 23) huomioon nimenmuutosaloitteesta. Ensimmäisen kommentoijan kysymykseen bloggaaja ei vastaa, vaan tuo esiin ajatelleensa samoin: *Mietin ihan samaa*. Partikkeli *ihan* toimii vahvistimena lausumalle, ja viestissä korostuu yhdenmielisyys lukijan kanssa. Martin ja White (2005: 122) selittävät samanmielisyyden ilmenevän muodoissa, jotka eksplisiittisesti ilmaisevat kirjoittajan jakavan jonkin mielipiteen tai tiedon dialogisen kumppanin kanssa. Samanmielisyyden erityinen korostaminen luo bloggaajan ja lukijan välille yhdenmukaisuutta ja yhteisöllisyyttä, kun bloggaaja on tulkittavissa samaan viiteryhmään kuuluvaksi mielipiteen jakamisen kautta.

Bloggaaja liittää kommenttiinsa lyhyen narratiivin omasta kokemuksestaan. Hän asettaa myös tällä tavoin itsensä vertaiseksi, mikä tasa-arvoistaa valtasuhteita, ja valta jakautuu tasapuolisesti molemmille vuorovaikutuksen osapuolille (Eggins 2004: 101). Narratiivin sisältämät arvot ja asenteet ohjaavat lukijaa näkemään ja kokemaan kuvatun maailman narratiivin keskeisten henkilöiden kautta. Näin narratiivi kutsuu lukijan asettumaan tarinan keskushenkilön puolelle ja tuntemaan hänen kanssaan yhteyttä. (Martin & White 2005: 217.) Rettbergin (2014: 115) mukaan parhaat blogit kertovat tarinoita eli narratiiveja. Bloggaajan narratiivis-

saan käyttämä kieli viestii välittömästi vuorovaikutuksesta ja läheisestä suhteesta: sanasto, kuten *ekan kerran ja himassa*, on puhekielistä ja siten epämuodollista suhdetta rakentavaa.

Hymiö virkkeen lopussa ilmaisee lausuman olevan vitsi tai ei-vakavasti tulkittava. Hymiötä voidaan käyttää virkkeen tai lausuman lopussa, jolloin se toimii myös loppuvälimerkkinä korvaten perinteisen välimerkin. Hymiön vaikutusalue on tällöin edeltävä virke tai lausuma ja se lasketaan kiinteäksi osaksi virkettä. (Vauras 2006: 63.) Nauruhymiö bloggaajan narratiivin päätteeksi ohjaa siis lukijaa tulkitsemaan lausuman keveämmin. Lausuman tulkinta muuttuisi, jos hymiötä ei olisi (Vauras 2006: 82). Kirjoittajan ilmaus *aika raivona kaikesta* on hyvin affektiivinen, ja se voisi saada hyvin toisenlaisen tulkinnan ilman hymiötä viestin lopussa. Tunneikoni voi olla keskustelijan oma huvittunut reaktio ilmaisemaansa asiaan (Harle 2011: 12). Kun ilmaukseen yhdistyy nauruhymiö, bloggaajan *raivona* oleminen saa uuden sävyn: hän kertoo aiemmasta tunnetilastaan huvittuneena. Tunneikoni voi ilmaista kontekstista riippuen esimerkiksi huumoria ja leikkimielisyyttä (Vauras 2006: 68). Tasa-arvoiset keskustelijat valitsevat samankaltaisia tapoja viestiä (Martin & White 2005: 30), ja bloggaajan ja lukijoiden välinen keskustelu on molemmin puolin epämuodollista ja spontaanin oloista.

Esimerkin 24 viimeinen virke kohdistuu kommentoija 2:n toteamukseen nimenmuutosaloitteesta: *Mutta niin, asia ilmeisesti saattaa muuttua*. Lukijan kommentin asiasisällön referointi ilmaisee samanmielisyyttä lukijan kanssa. Bloggaaja toistaa lukijan (kommentoija esimerkissä 23) kommentissaan mainitseman asian todeten sen toisin sanoin. Kommentti on keskustelevalta, ja sen päätarkoitus on huomioida kommentoijan puheenvuoro. Vastaus ei tuo keskusteluun lisää sisältöä, vaan ainoastaan osoittaa bloggaajan huomioineen kommentin. Kun kirjoittaja ei halua korostaa asemaansa, vaan nimenomaan korostaa tasa-arvoisuuttaan lukijoiden kanssa, hän käyttää pehmentimiä eikä esitä mitään absoluuttisina totuuksina (Luukka 1992: 136). Oman asiantuntijuuden häivyttämisenä toimii pehmentin *ilmeisesti*. Se myös korostaa, että tieto on tullut joltakulta toiselta, ja näin bloggaaja irtisanoutuu tiedon paikkansapitävyyden vakuuttamisesta. Bloggaaja luovuttaa asiantuntijuuden uutisesta kertoneelle lukijalle, ja osoittaa näin vaatimattomuutta sekä korostaa lukijan tietoa.

5.2.2 Affektisuus

Tässä luvussa esittelen aineistossani esiintyviä affektisia vuorovaikutuskeinoja, joita sekä lukijat että bloggaajat käyttävät ja joiden avulla bloggaaja esiintyy vertaisena. Affektisten ilmausten tulkinta riippuu tilanteesta, jonka osana on aina puhujien välinen suhde. Kulloisen-

kin asenteen tai suhtautumisen konventionaalinen ilmaiseminen, kuten liioittelun tai paljokunnan tai toisaalta hellittelyn, leikillisyyden tai vähättelyn, on tulkittava suhteessa kontekstiin. (Ks. VISK § 1707). Analysoimalla affektista ainesta voidaan tuoda tekstistä esiin muun muassa vuorovaikutuksen muodollisuutta ja epämuodollisuutta. Myös tekstiin sitoutumista voidaan tarkastella tekstin tuottajan innostuneisuuden ja kiinnostuksen osoittamisesta. Tämä näkyy esimerkiksi liioittelussa ja intensiteettiadverbien sekä ekspressiivisen sanaston käytössä. (Chafe 1985: 117.) Eggins (2004: 101) listaa epämuodollisen ja affektisen ilmaisun keinoihin puhekielisyyden, murteellisuuden sekä slangin, lyhenteiden ja kiro sanojen käytön. Se, miten affektista käytetty sanasto on, indikoi vuorovaikutuksen osapuolten välistä suhdetta: omia asenteita ja affekteja ilmaistaan enemmän läheisessä ja tasa-arvoisessa vuorovaikutussuhteessa, kuin muodollisessa ja toisilleen vieraampien tuttavien välisessä suhteessa. (Eggins 2004: 101; ks. myös Martin & White 2005: 30–31.)

Asikaine-blogin nimenä on kirjoittajan oma nimi puhekielisessä asussa. Blogin nimi on kohosteisessa asemassa ja siten vaikuttaa koko blogin lukemisen kokemukseen. Kun blogin nimi on puhekielinen versio kirjoittajan oikeasta nimestä, bloggaajasta tulee välittömämpi vaikutelma, kuin jos nimi olisi kirjoitusasultaan virallinen. Epävirallinen vokatiivi saa siis kirjoittajan tuntumaan läheisemmältä, ja koska bloggaajan nimi on myös blogin nimenä, tällä on vaikutus koko blogin antamaan vaikutelmaan. Kirjoittaja kertoo blogissaan paljon läheisistään, erityisesti puolisostaan ja lapsistaan, mutta jättää heidän nimensä pois julkisuudesta. Asikaine nimittää perhettään pseudonyymein, esimerkkinä hänen miehestään käyttämänsä *Hippi*. Egginsin (2004: 101) mukaan lempinimien käyttö puhuttelusanoina eli vokatiiveina ilmaisee läheisyyttä. Lukijan kokemus bloggaajan perheenjäsenistä suodattuu bloggaajan suhteen kautta, ja se, miten bloggaaja puhuttelee heitä ja millaisia nimityksiä heistä käyttää, vaikuttaa lukijan vaikutelmaan perheenjäsenistä, vaikka puhuteltavana ei olisikaan lukija itse. Valitut vokatiivit kertovat epävirallisuudesta, samoin kuin korkeasta affektisesta sitoutumisesta (Eggins 2004: 101). Koska bloggaajan perheenjäsenet esitellään lukijalle lempinimillä, bloggaajan elämä vaikuttaa läheiseltä myös lukijalle. Alkueletuksena lukijasta tekstiin kirjoituu läheinen asema, koska lukijalle esitellään sekä bloggaajan perhe että bloggaaja itse lempinimillä.

Tiettyihin interjektioihin on kiinnittynyt affektinen lataus. Nämä reaktiiviset sanat kuten *huh*, *hui*, ja *äh* osoittavat sitä, miten jokin tapahtuma tai sattumus on vastaanotettu. Interjektiot ovat vakiintuneita kielellisen toiminnan yksiköitä ja niitä voidaan kuvata rituaalistuneiksi keinoiksi osoittaa affekteja johonkin odottamattomaan tapahtumaan tai asioiden käänteeseen. (VISK § 856.) Esimerkki 25 on bloggaajan kuvausta arjestaan. Hän sisällyttää ker-

ronnan lomaan interjektion, joka ilmaisee hänen reaktiotaan kertomaansa asiaan, ja erottaa sen sulkeilla.

(25) Arki pyörii kokolailla kolmevuotiaan ja (kohta jo aaargh!) nelikuusen vauvan ehdoilla
[Nykkun]

Mäkelän (2012: 37) mukaan arkea kuvataan useassa esimerkissä sen onnistunutta eteenpäin menemistä korostavin valinnoin, jolloin arki *toimii, pyörii*. Esimerkissä 25 esiintyvä arjen *pyöriminen* lienee lukijoille tuttua, ja ilmaus tarjoaa sitä kautta lukijoille samastumispintaa bloggaajan elämään. Sulkeisiin kirjoitetut sanat ovat kirjoittajan oman tekstin kommentointia eli metadiskurssia. Affektinen interjektio *aaargh!* ilmaisee bloggaajan reaktiota omaan tekstiinsä. Arjen pyöriminen voi myös merkitä ajan ikään kuin huomaamatta eteenpäin menemistä, sillä metadiskurssissa esiintyvän reaktion voi tulkita ilmaisevan kirjoittajan hämmästyystä vauvan iästä. Hän kommentoi vauvansa iän aiheuttamia tuntemuksia: vauva on *kohta jo* nelikuinen. Metadiskurssi ei keskeytä kerrontaa, vaan on eristetty sulkeilla muusta tekstistä. Se osoittaa kirjoittajan omaa suhtautumista kertomaansa asiaan, mutta tätä suhtautumista ei oteta varsinaisesti käsittelyyn, vaan se jää irralliseksi huomioksi. Kyseessä on yleinen metadiskurssin muoto, jossa puhuja keskeyttää muun kerronnan reagoidakseen ikään kuin puheenvuoronsa ulkopuolelta juuri esittämänsä lausuman osaan (Goffman 1981: 45–46). Lisäämällä kerrontaansa affektisen reaktionsa bloggaaja ilmaisee voimakkaasti tuntemuksiaan. Lukijoille tulee vaikutelma läheisestä suhteesta bloggaajan kanssa, kun bloggaaja uskoutuu heille lapseensa liittyvästä suhtautumisestaan.

Asenteet ja omakohtaiset tuntemukset korostuvat aineistossa. Myös puhekielelle ominaisia murre sanoja ja muita piirteitä, kuten täytesanoja, esiintyy runsaasti aineistossani. Tällaisen affektisen aineksen runsaus luo vuorovaikutussuhteesta läheisen (Martin & White 2005: 30–31). Bloggaaja tuo siis itsensä lukijan lähelle käyttämällä affektisiä ilmauksia. Leikittelevä tyyli toimii tässä samassa funktiossa. Esimerkissä 26 affektisuus ilmenee huumorina. Esimerkki 26 on bloggaajan vastaus lukijan kommenttiin blogikirjoituksessa, joka kertoo oman ajan ottamisesta lapsiperheen arjessa. Bloggaaja vastaa huumorilla lukijan kommenttiin siitä, että blogimerkinnän teksti pitäisi laittaa äitiyspakkaukseen mukaan.

(26) Tai jopa kortsupakettiin!

Sitten tulevaisuudessa juhliit, jos saat mennä suihkuun rauhassa! HAHAHA! [Nykkun]

Esimerkin 26 kommentti on nimenomaan lapsiperheiden vanhempien sisäpiirin vitsi, joka antaa ymmärtää, että lasten hankkimista tulisi harkita oman ajan vähenemisen vuoksi, ja että tästä olisi hyödyllistä antaa tietoa ehkäisyvälineiden mukana. Bloggaaja vitsailee tekstin laittamisesta kondomipakettiin, mikä viittaa siihen, että lapsiarjen kiireisyys olisi niin negatiivinen asia, että se antaisi syyn ehkäistä lasten saantia. Huumori piilee myös kärjistyksessä: rauhassa suihkuun meneminen olisi riittävä syy juhlia. Lioittelu toimii affektisessä merkityksessä (Chafe 1985: 117). Arjen kiireisyyteen liittyvä huumori on sarkastista, eikä ole tarkoitettu ymmärrettäväksi kirjaimellisesti. Sisäpiirin vitsin tarkoitus vuorovaikutuksellisessa mielessä on luoda yhteisöllisyyttä bloggaajan ja lukijoiden välille. Luukan (1992: 136) mukaan yhteinen slangi ja huumori ovat kirjoittajan keinoja osoittaa solidaarisuutta lukijalle. Näin kirjoittaja osoittaa heidän kuuluvan samaan ryhmään.

Naurupartikkeli *HAHAA!* kommentin lopussa ohjaa tulkitsijaa käsittämään kyseessä olevan vitsi. Naurupartikkeli on lisäksi kirjoitettu suuraakkosin, mikä korostaa merkitystä. Suuraakkosen käyttö imitoi voimakasta äänenpainoa, jopa huudoksi korottumista. Harlen (2011: 12) mukaan kirjoitetussa keskustelussa ilmaistaan naurua hymiöiden lisäksi kirjoittamalla viesteihin erilaisia naurupartikkeleita. Harle toteaa verkkokeskustelussa käytettävän naurun kuvaamiseen esimerkiksi partikkeleita *hah*, *heh* ja *hih*, joiden merkityseroja ei ole toistaiseksi tutkittu. (Mp.) Kielitoimiston sanakirjassa mainitaan naurupartikkeleista *heh* ja *hah* (KS s.v. *heh*; s.v. *hah*). ISK:ssa affektisuuteen mainitaan kuuluvan prosodiset keinot, joita esiintyy kaikilla kielen tasoilla. Puheessa minkä tahansa ilmauksen voi sävyttää affektiseksi prosodian avulla. (VISK § 1709.) Hallidayn (2014: 166) mukaan intonaatio vaikuttaa interpersonaaliseen tulkintaan. Tässä intonaation imitointi tulkitaan oman vitsin tulkinnan korostamisena. Bloggaaja haluaa ehkä varmistaa, ettei hänen viestinsä ole tulkittavissa tosissaan kirjoitetuksi, ja siksi kirjoittaa viestin loppuun tämän merkiksi naurupartikkelin erityisen voimakkaana.

Blogeissa esiintyy silloin tällöin keskustelunpätkiä. Niiden avulla lukija otetaan osaksi bloggaajan elämää: lukija saa sivustakuulijan roolin, ikään kuin olisi tilanteessa itse läsnä. Esimerkki 27 on Asikaine-blogista, ja siinä bloggaaja referoi keskusteluaan lapsensa kanssa. Lukija saa seurata bloggaajan lapsensa kanssa käymää keskustelua. Tunteisiin vetoava dialogin kuvaus on voimakas affektinen keino, jonka kautta lukijalle tarjoutuu tilaisuus samastua bloggaajan tunteisiin. Koko blogikirjoitus on motivoitunut esimerkin 27 keskustelusta, sillä kirjoituksen otsikkonakin on *Ootko sää fiksu?*

- (27)- Äiti. Ootko sää..ootko sää fiksu?
 - ...Mitä että?
 - Että ootko sää fiksu? Ja ootko sää kiva?
 - No..tota..hmm..No... [Ootko sää fiksu?]

Esimerkin 27 dialogi liittyy tilanteeseen, jossa bloggaaja on hermostunut vaateostoksilla lasten kanssa ja tiuskaissut lapselleen. Lapsi kommentoi äitinsä käytöstä kysymällä tältä oivalta-
 vasti *Ootko sää fiksu?* Bloggaaja menee tästä hämilleen, mikä on tulkittavissa hänen vastauk-
 sestaan (*No..tota..hmm..No...*). Dialogissa bloggaaja jää kiinni siitä, ettei noudata omia oppe-
 jaan. Kun bloggaaja ei osakaan vastata lapsensa kysymykseen vaan asettaa itsensä blogis-
 saan alttiiksi kritiikille paljastaen epätäydellisyytensä, hän luovuttaa asiantuntijaroolinsa ja
 korostaa erehtyväisyyttään. Virheiden tekijänä näyttäytyvä bloggaaja on helpommin lähestyt-
 tävä kuin auktoriteettiaan korostava bloggaaja. Näin etäisyys hänen ja lukijoiden välillä kape-
 nee ja bloggaaja esiintyy vertaisroolissa.

Kuvaamalla dialogia omasta elämästään bloggaaja tulee lukijan lähelle ja vaikuttaa lä-
 heiseltä. Läheisten ihmisten keskeisen vuorovaikutuksen merkkejä on dialogissa useita, esi-
 merkiksi puhuttelusana *äiti*, murteellisuus ja interjektioden affektisuus. Se, mitä tästä seuraa,
 on illuusio ystävyysuhteesta. Martin ja White (2005: 31) toteavat solidaarisuudesta, että tun-
 teita jaetaan vuorovaikutussuhteessa sitä enemmän, mitä paremmin osapuolet tuntevat toisen-
 sa. Samalla tunteiden jakamiseen tarvitaan entistä vähemmän sanoja. Tunnepitaisuuden li-
 sääntyminen ja väheneminen ovat semioottisia resursseja, joilla neuvotellaan läheisyyttä ja
 etäisyyttä. Suhteet ovat dynaamisia prosesseja, jotka kehittyvät ajan kuluessa. (Mp.)

Keskustelun esittäminen kaunokirjallisuudesta lainatuin keinoin vuoropuheluviivoja
 käyttämällä on kiinnostavaa. Lukija ryhtyy lukemaan dialogia, ja kaunokirjallisuuden konven-
 tioiden kautta hänelle tarjotaan kaunokirjallisuuden lukijan roolia: seurata tarinaa. Keskustelu
 näyttäytyy draamana, joka näytellään hänen edessään. Chafen mukaan puhutulle kielelle ovat
 tyypillisiä todellisiin tilanteisiin osallistumista ilmaisevat suorat lainaukset, joita ilmenee pu-
 hujan kertoessa itse sanoneensa jotakin tai kuvaillessa keskustelua toisten kanssa (Chafe
 1982: 48). Puheenomainen ilmaisutapa viestii välittömästi vuorovaikutuksesta ja osoittaa
 affektista sitoutumista.

Bloggaaja on valinnut jakaa esimerkin 27 keskustelutilanteen lukijoidensa kanssa.
 Oman erehtyväisyyden paljastaminen on intiimi teko, joka kertoo luottamuksesta vastaanotta-
 jaa kohtaan. Ehkä taustalla on ajatus lapsiperheen arjessa sattuneiden tapausten hauskuudesta
 ja tätä kautta viihdyttävyydestä, tai ehkä kirjoituksen tarkoitus on antaa vertaistukea kasvatus-
 tehtävässä samassa tilanteessa joskus olleille lukijoille. Lukijat eivät kaikki ole bloggaajalle

tuttuja, vaan hän on blogin pitäjänä julkisuuden henkilö, jonka kirjoitustaidon ansiosta hänen tarinansa arjestaan ovat useille lukijoille kiinnostavia. Läheisen suhteen vuorovaikutuskeinot voivat siis toimia tuntemattomille lukijoille ikään kuin ystävän tarjoamana samastumispintana. Esimerkki 28 on kommentti edellisessä esimerkissä esiteltyyn blogimerkintään. Se on tuskin kenenkään muuten kuin blogin kautta bloggaajalle tutun lukijan kirjoittama, sillä lukijan on kerrottava taustaksi omasta tilanteestaan.

(28) Tää oli niin ihana teksti, että melkeen tuli itkut. Mullakin on tollanen fiksu viisvuotias, ja toka vauva masussa tulossa ja oon niin kauhuajatellut valmiiks kaikki noi tilanteet, et miten vaikeiks ne voi just mennä sen vauvakaukalon kanssa, mut nyt alko tuntuu, et ehkä ei sittenkään liian vaikeeks. Kiitos tästä :). [Ootko sää fiksu?]

Lukijan kommentti on voimakkaan affektinen, sillä siinä nimenomaan korostetaan tunteita. Esimerkissä 28 kommentoija kiittää bloggaajaa ja kehuu hänen tekstiään *ihanaksi*, joka on laadukkuutta arvottava sekä voimakkaan affektiivinen ja myönteinen sana (Martin & White 2005: 56–58). Tunteet ovat vahvasti läsnä lukijan kommentissa. Positiivinen adjektiivi *ihana* vahvistuu entisestään lukijan viitatessa tunteiden aiheuttamaan fyysiseen reaktioon: *niin ihana teksti, että melkeen tuli itkut*.

Negatiivista affektia välittävät *oon niin kauhuajatellut valmiiks ja miten vaikeiks ne voi just mennä* kuvaavat lukijan pelon tunnetta (Martin & White 2005: 45–51). Kommentoija viittaa eksplisiittisesti omiin tunteisiinsa ennen blogikirjoituksen lukemista ja siihen, miten hänen olonsa on helpottunut hänen luettuaan kirjoituksen: *nyt alko tuntuu, et ehkä ei sittenkään liian vaikeeks*. Lukija on pelännyt tulevia tilanteita, mutta bloggaajan kuvaus omasta arjestaan tuo hänelle toivoa. Bloggaaja näyttäytyy näin lukijan kommentissa toivottuna apuna ja lohduttajana, mikä samanaikaisesti tukee bloggaajan auktoriteettia ja asiantuntijuutta, mutta myös hänen rooliaan vertaistuen antajana. Affektisuus rakentaa lukijan ja bloggaajan suhdetta läheisemmäksi ja tasa-arvoisemmaksi. Läheisessä suhteessa ja sosiaalisten roolien ollessa tasa-arvoiset voidaan puhua melkein mistä tahansa ja tunteita jaetaan enemmän (Martin & White 2005: 30–31). Omien kokemusten jakaminen ja oman elämäntilanteen liittäminen yhteen bloggaajan kuvaaman tilanteen kanssa kaventaa etäisyyttä bloggaajan ja ilmeisesti ennalta tuntemattoman lukijan välillä. Lukija tuo voimakkaasti esiin vertaissuhdetta bloggaajan ja itsensä välillä korostavalla *kin*-liitepartikkelilla sanassa *mullakin*. Hän haluaa jakaa bloggaajan kanssa oman tilanteensa, joka on samankaltainen.

Affektista sitoutumista ilmaisee myös kiittäminen, ja kun kiitoksen yhteyteen liitetään myönteistä affektia ilmaiseva hymiö :), kiitollisuuden tunteen välittyminen ja samalla affekti-

suus vahvistuu. Vauraan (2006: 59) mukaan hymiön :) peruserkitys on hymy. Kontekstissaan hymiö kertoo tyytyväisyydestä ja myönteisyydestä. Hymiö on viestin lopussa, mutta ennen viimeistä loppuvälimerkkiä, mikä liittää sen kiinteäksi osaksi virkettä (mts. 63). Vauraan (mts. 64) mukaan tunneikonin esiintyessä pisteen jälkeen se on tulkittavissa itsenäiseksi lausumaksi, koska piste päättää virkkeen ja ilmaisee pääasiassa taukoa. Tällöin vaikutusalue ei ole niin kiinteästi edellinen virke. Tässä kontekstissa tulkitseen loppuvälimerkkiä ennen sijoitetun hymiön siis erityisen kiinteäksi osaksi virkettä ja siten näen sen korostavan virkkeen affektia ja semanttista merkitystä.

Esimerkki 29 on poimittu samasta blogikirjoituksesta kuin edellisinkin kaksi esimerkkiä. Bloggaaja liittää esimerkissä 27 esitetyn dialogin ydinkysymyksen vielä kirjoituksen loppupuolelle ja yhdistää siihen liudan tunnettuja sanontoja, jotka toimivat blogimerkinnän sanomaa korostavassa funktiossa.

(29) **Sitä saa, mitä tilaa. Practice what you preach. Metsä vastaa. Peiliä käteen, Ootko sää fiksu?** [Ootko sää fiksu?]

Esimerkissä 29 lihavoinnilla korostaminen nostaa toteamukset tärkeiksi ja huomionarvoisiksi. Ne ovat tulkittavissa ikään kuin tarinan opetuksiksi, loppukaneeteiksi, joita tulee noudattaa. *Metsä vastaa* viittaa todennäköisesti vanhaan sanontaan *niin metsä vastaa, kuin sinne huudetaan* (Suomen kansan sananlaskuja: 156). Elliptinen sanonnan lainaus osoittaa bloggaajan oletavan, että sanonta on tarpeeksi tuttu tunnistettavaksi sen osasta. *Practice what you preach* on englanninkielinen yleinen sanonta, joka tarkoittaa vapaasti käännettynä muistutusta toimia itse kuten kehottaa muita toimimaan. Se, että lihavoituna on lueteltu neljä eri tapaa sanoa sama asia, viittaa myös siihen, että nämä asiat olisi jo tullut oppia. Tämän veloitteen voi tulkita koskemaan erityisesti bloggaajaa itseään, sillä hän on hermostunut toiselle lapsistaan ja huomannut toimivansa omien ohjeidensa vastaisesti lapsen kyseenalaistaessa hänen toimintansa (ks. liite 2). Koska sanontojakin on lukuisia, bloggaajan voi tulkita hakeneen ironiaa omaan käytökseensä nähden. Kysymys konstruoi lukijan, jonka oletetaan jakavan saman kokemusmaailman. Bloggaaja haastaa näin samalla lukijat ajattelemaan omaa johdonmukaisuuttaan kasvatuksessaan liittäen oman elämänsä tapahtuman lukijan elämään.

Esimerkki 27 kuvasi dialogin referointia blogikirjoituksessa. Dialogin puheenvuorot ovat joskus tapahtuneita, kahden ihmisen käymän keskustelun vuoroja, jotka on kirjoitettu kerronnallisessa funktiossa lukijoille nähtäväksi. Seuraavissa esimerkeissä (30 ja 31) lukijalle ei esitetä aitoa keskustelua, vaan bloggaajan omia ajatuksia. Aineistoni kirjoitetut ajatukset

ovat dialogiin vertautuvia siinä mielessä, että ne on erotettu muusta tekstistä joko kursivoimalla (esimerkki 30) tai lainausmerkein (esimerkki 31), mikä tekee niistä puheenvuoronomaisia. ISK esittää referoinnille myös käytön dramatisointikeinona, kun kertoja referoi kertomuksen ajankohtaan liittynyttä omaa ajatteluaan samaan tapaan kuin puhetta, ikään kuin se olisi alun perin ollut verbaalista. Näkökulma tällaisessa referoinnissa on pääosin tapahtumahetken mukainen, kuten esimerkissä 30. (VISK § 1490.) Kerronnallinen funktio on läsnä näissäkin esimerkeissä, mutta ääneen lausutusta tasosta siirrytään henkilökohtaisemmalle tasolle, kun bloggaaja kertoo, mitä kuvaamassaan tilanteessa ajatteli. Esimerkki 30 on Asikaine-blogista.

(30) *Mennään nykkun on tilaisuus, ei olla hetkeen käyty!* Mennään vaikka keilaamaan tai leffaan, vaikkei ohjelmistossa pyörisi kuin paskoja jatko-osia. [Nykkun]

Esimerkissä 30 omien ajatusten esittäminen puheenomaisena ja niiden erottaminen muusta tekstistä kursivoimalla luo vaikutelmaa siitä, että lukija olisi itse tilanteessa läsnä. Tällainen lukijan osallistaminen puheena olevaan tilanteeseen sallii lukijan pääsyn kurkistamaan bloggaajan arkeen, ikään kuin bloggaaja kuuluisi lukijan omaan lähipiiriin. Toisaalta kursivoidun virkkeen voi tulkita siinä merkityksessä, että se sopisi myös lukijan sanomaksi. Esimerkki 30 jatkuu samanmuotoisella dialogisella passiivilauseella *Mennään vaikka keilaamaan tai leffaan*, mutta loppuosaa kommentista ei ole kursivoitu. Ero esimerkin ensimmäisen ja toisen virkkeen välillä on intensiteetin muutos voimakkaammasta neutraalimpaan. Kursivoitu ilmaus voi myös olla tiivistelmä koko blogimerkinnän ajatuksesta, sillä sitä voi soveltaa mihin tahansa menemiseen, kun taas toisessa virkkeessä ehdotus on jo spesifimpi. Affektisuus ilmenee esimerkissä 30 intensiteetin ja prosodian imitoimisen kautta sekä murteellisessa tai puhekielissä ilmauksessa. *Nykkun, mennään ja ei olla käyty* ovat ilmausten puhekielisiä asuja. Passiivia käytetään yleisesti puhekielessä monikon ensimmäisen persoonan sijaan (VISK § 1272). Esimerkkiin 30 affektisuutta tuo myös adjektiivina toimiva voimasana ilmauksessa *paskoja jatko-osia*. Egginsin (2004: 101) mukaan kirosanoja esiintyy läheisessä vuorovaikutussuhteessa, ja ne ovat voimakkaan affektiivisia.

Esimerkki 31 on Isyyspakkaus-blogista robotti-imurin testauksesta kertovasta kirjoituksesta. Bloggaaja kuvailee tilannetta ennen robotti-imurin käyttöönsä saamista.

(31) Kynnys ottaa imuri esiin ja imaista nämä pölyt ja roskat pois on silti todella suuri, sillä "siivoojahan tulee taas parin päivän päästä, joten antaa olla". [Robotti-imuri]

Esimerkissä 31 bloggaaja siteeraa ajatuksiaan erottaen sitaatin muusta tekstistä lainausmerkein. Lainausmerkit korostavat bloggaajaa aktiivisena ajattelijana, vaikka koko muukin teksti luonnollisesti on hänen ajatustensa tuotosta. Bloggaajan ajatusten lukeminen luo vaikutelman, että lukija pääsee bloggaajan pään sisälle kuuntelemaan hänen perustelujaan tietyille toiminnalle. Se auttaa lukijaa ymmärtämään tätä kautta bloggaajaa, mikä tasa-arvoistaa lukijan ja bloggaajan välistä suhdetta. Omien päänsisäisten ajatusten jakaminen lukijoiden kanssa päästää lukijat hyvin henkilökohtaiselle tasolle bloggaajan kanssa.

Lainausmerkit viittaavat dialogiin. Dialoginen ajatusten lainaus on siinäkin suhteessa, että sen ajattelijaksi voisi sopia myös bloggaajan kohderyhmä, lukijat. Ajatusten asettaminen lainauksena muun kerronnan sekaan voi saada lukijassa aikaan samastumisen tunteen lukijan tunnistaessa oman ajattelutapansa suorasta sitaatista, koska se on tarjolla hyväksyttäväksi lukijan oman ajattelun osana. Bloggaajan tyylikeino implikoi yhteyttä lukijoiden ajatusmaailman kanssa: hekin tietävät, miltä tuntuu, kun siivooja on tulossa parin päivän päästä, eikä huvita siksi imuroida.

Affektisin keinoin esiin tuotava läheinen suhde saattaa joissain tapauksissa olla todellinenkin, mutta sitä toisin menetelmin tarkemmin tutkimatta ei voida sanoa näin olevan kaikissa aineistoni tapauksissa. Tekstintutkimuksellisesta näkökulmasta bloggaajat luovat läheisyyttä valitessaan affektisia ilmaisutapoja. Martin ja White (2005: 30) kutsuvat tätä affektisuuden runsautta henkilökohtaisuuden illuusioksi. Talbot (1995: 17) esittää aiheesta synteettisen sisaruuden (*synthetic sisterhood*) käsitteen, jolla tarkoitetaan simuloitua ystävyyttä, joka rakennetaan simuloimalla vuorovaikutteisuutta tekstissä. (Ks. myös Koskinen 2015: 139.) Lukijoiden puolelta aito vuorovaikutus ei voi tulla täysin samalle tasolle, sillä kommentoissa ei kerrota yhtä paljon taustaa lukijoiden elämästä. Bloggaaja tulee joka tapauksessa jakamaan omia henkilökohtaisia asioitaan enemmän kuin vastavuoroisesti lukija. Läheisyyden tunne on siis väistämättä ainakin osittain toispuoleinen.

5.2.3 Lukijan kommenttien oletaminen

Tämä luku käsittelee erilaisia kielellisiä keinoja, joilla bloggaaja aineistossani ennakoii lukijoiden reaktioita ja mahdollisia kommentteja tekstiinsä. Lukijan kirjoittaminen tekstiin ja siten dialogisuus on näkyvimmillään lukijan oletettuihin kommentteihin vastaamisessa. Aineistoni bloggaajat kirjoittavat tekstejään mielessään lukijan suhtautuminen kirjoitettuun. Bloggaajalla on tietty oletus lukijan reaktiosta tekstiin. Joskus se näkyy tekstissä ilmi kirjoitettuna metadis-

kurssina, kun bloggaaja asettuu lukijan asemaan ja kommentoi tekstiään välihuomautuksen tavoin tekstin seassa (ks. Goffman 1981: 45–46). Kirjoittaja voi antaa lukijalle mahdollisuuden kritisoida esitettyjä asioita esimerkiksi ennakoimalla vastaväitteitä (Luukka 1992: 136). Tällä tavoin hän ei ota auktoriteettiasemaa, vaan korostaa tasa-arvoisuutta itsensä ja lukijoiden välillä. Kirjoittajan vertaisrooli korostuu. Aineistossani bloggaaja saattaa jopa tarkastella omaa tekstiään odotushorisontissa lukijan tietty kommentti, jonka hän olettaa olevan lukijan spontaani reaktio. Bloggaaja luo kuvitteellisen lukijan keskustelukumppanikseen ja käyttää tätä itsekritiikkinä, heijastaa omia ajatuksiaan omasta tekstistään lukijan sanomaksi ja todistelee niitä. Esimerkissä 32 metadiskurssi on erotettu muusta tekstistä sulkeilla:

(32) Ruuhkavuodet (*kyllä, käytin juuri sanaa ruuhkavuodet, eli tämä nenästäni käytännössä jo valuva veri oli ihan itse anelemaani*) ovat sanelleet – – [Marraskuun kruunu]

Esimerkissä 32 bloggaaja olettaa lukijan reaktioksi kritiikin *ruuhkavuodet*-sanaa kohtaan. Mäkelän (2012: 33) mukaan *ruuhkavuodet*-ilmaus on jo vakiintunut kuvaamaan pienten lasten vanhempien kiireistä elämänvaihetta. Dialogipartikkeli *kyllä* osoittaa myönteistä vastausta lukijan oletettuun kysymykseen, joka voisi olla esimerkiksi *käytitkö juuri sanaa ruuhkavuodet?*, mikä osoittaisi lukijan voimakasta ihmetystä ja epäuskoa bloggaajan sananvalintaa kohtaan. Hän tuo näin tekstiin dialogisuutta ja osoittaa olettavansa lukijan reagoivan epäuskoisesti tai paheksuvasti hänen sananvalintaansa. Hän antaa ymmärtää, että lukijan jopa väkivaltaisenkin reaktio olisi odotettavissa ja oikeutettavissa. Väkivaltainen reaktio on kuitenkin vain symbolista ja tarkoittaa lukijan oletettua voimakasta paheksuntaa bloggaajan sananvalintaa kohtaan. Koska bloggaaja oikeuttaa mainitun reaktion, hän itse todennäköisesti kokee sananvalintansa paheksuttavaksi – tai ainakin liittyy siihen negatiivisen konnotaation – vaikkakin sitten leikillisessä mielessä. *Ruuhkavuodet*-ilmaus voi olla ärsyttävä bloggaajan mielestä, mutta hän ilmeisesti kokee silti sen sopivan kuvaamaan tilannettaan paremman sanan puutteessa. Hän haluaa joka tapauksessa ilmoittaa lukijalle, ettei pidä käyttämästään ilmauksesta tai että se on muuten, ehkä vain lukijoiden mielestä, paheksuttava.

Toisessa esimerkissä (esimerkki 33) samasta blogikirjoituksesta metadiskurssi osoittaa jälleen kirjoittajan olettavan lukijan lukevan hänen tekstiään kriittisesti ja olevan eri mieltä hänen kanssaan.

- (33) Sitten parkkeerasimme sipsipussien ja skumppapullojen kanssa huoneisiimme Hotelli Aulankolla (ok, se on oikeasti kai nimeltään joku Rantasipi Aulanko, mutta tuollainen ketjunimi on tälle klassikkopuljulle pyhäinhäväistys), kävimme syömässä keskinkertaista ruokaa –
– [Marraskuun kruunu]

Esimerkissä 33 lukijan oletettuja kommentteja ei ole kirjoitettu näkyviin, mutta ne tulevat ilmi tavasta, jolla bloggaaja niihin metadiskurssin keinoin vastaa. Sanoilla *oikeasti kai* (tulkitseen tässä muodon *oikeasit* näppäilyvirheeksi ja oletan tarkoitetun muodon olevan *oikeasti*) bloggaaja viittaa hotellin varsinaiseen nimeen samalla asettaen nimen kyseenalaiseksi partikkelilla *kai* ja etäännyttäen näin itsensä tästä kannasta. Dialogipartikkelilla *ok* hän osoittaa jakavansa lukijan kanssa – ei näkemystä hotellin nimestä, vaan tiedon siitä, että on useita, jotka pitävät hotellin nimenä *Rantasipi Aulankoa*. Tällaisia myönnytyksiä esitetään usein vastakkaisen näkemyksen yhteydessä (Martin & White 2005: 155). Kirjoittaja esittelee dialogisen vaihtoehdon tuodakseen esiin oman vastakkaisen mielipiteensä. *Oikeasti* voidaan lukea myöntymisenä siihen, että on totta, että hotellin nimi on *Rantasipi Aulanko*. Kuittaus dialogipartikkelilla *ok* on myönnytys lukijan oletettuun vastaväitteeseen, mutta sen jälkeen seuraa kuitenkin perustelu sille, miksi bloggaaja ei käytä hotellista sen oikeaa nimeä. Konjunktioilla *mutta* hän tuokin esiin vastakkaisen näkemyksen, ja osoittaa näin oman mielipiteensä hotellin nimestä olevan odotusten vastainen (Martin & White 2005: 156). Näin hän tekee dialogista tilaa niille, joiden mielestä hotelliä tulisi kutsua sen oikealla nimellä. Metadiskurssissa bloggaaja osoittaa tietävänsä, mikä hotellin nimi on *oikeasti*, mutta ilmaisee haluavansa kutsua sitä toisella nimellä, sillä *tuollainen ketjunimi on tälle klassikkopuljulle pyhäinhäväistys*. Hän osoittaa ymmärtävänsä asian todellisen laidan, mutta perustelee oman siitä poikkeavan mielipiteensä. Näin esittelemällä vastakkaiset näkemykset bloggaaja luo heteroglossista eli moniäänistä taustaa ja huomioi lukijan mahdollisen vastakkaisen kannan hotellin nimestä (Martin & White 2005: 93). Hän olettaa näin, että ainakin osa lukijoista on eri mieltä hänen kanssaan. Pronomini *joku* etuliitteenä hotellin todelliselle nimelle on vähättelevä ja tuo esiin bloggaajan arvostuksen vähyyden tuota nimeä kohtaan. (Ks. mts. 155–156, 124–125.)

Kuittauslauseella kirjoittaja ilmaisee suhtautumistaan ja asennettaan sekä esittää kannanottonsa johonkin edellä sanottuun (Makkonen-Craig 2005: 86–87). Esimerkin 33 sulkeissa olevan metadiskurssin aloittaa kommentoiva *ok*, joka voidaan tulkita vastauksena lukijalle tarjottavaan kommenttiin: olla eri mieltä mainitun hotellin nimestä. Kuittauslauseella voidaan Makkonen-Craigin (2005: 87) mukaan konstruoida edelle lukija-yleisön vuoro. Kertojan äänen ja asenteen merkitsimenä voi toimia dialogipartikkeli (Makkonen-Craig 2005: 87). Puhutussa keskustelussa dialogipartikkeli nojautuu edellisen puhujan vuoroon ja esittää siitä tul-

kinnan. Se viittaa siihen, mitä puhujan mielessä on tapahtunut hänen kuultuaan edellisen vuoron. (VISK § 1044.) Myös kirjoitetussa tekstissä *ok* voidaan laskea dialogipartikkeliksi, sillä esimerkissä se simuloi keskustelua lukijan kanssa. ISK:n mukaan keskustelun dialogipartikkelit jakautuvat kahteen ryhmään: kuuntelua osoittaviin ja uutisen vastaanottamisen partikkeleihin (VISK § 1044). *Ok* on kontekstissaan luettavissa uutisen vastaanottamisen partikkeliksi ja reaktioksi kuvitellun lukijan vastaväitteeseen hotellin nimestä. Dialogipartikkelin käyttö blogimerkinnässä luo tekstiin sekä dialogisuutta että puheenomaisuutta. Kuittauslause mahdollistaa vähäeleisen suhtautumisen ilmauksen (Makkonen-Craig 2005: 96). Koska dialogipartikkelien käyttö on tavallista puhutussa keskustelussa, niin sellaisen esiintyminen kirjoitetussa keskustelussa, saati ei-keskusteluksi laskettavassa kirjoitetussa tekstissä korostaa erityisellä tavalla kirjoittajan ja lukijan välistä keskusteluyhteyttä ja vuorovaikutusta. Luukan (1992: 136) mukaan puhutun tekstin tapoihin kuuluu myös tasa-arvoisuuden osoittaminen kommentoimalla toimintojaan ja sanomisiaan tilanteessa. Näin puhuja ikään kuin tekee itsestään inhimillisen. Tämä liittyy myös kirjoitetuissa teksteissä tasa-arvoisuuden korostamiseen: kun kirjoittaja ei halua korostaa asemaansa vaan korostaa tasa-arvoisuutta, hän ei esitä asioita abso-luuttisina totuuksina vaan myöntää rajallisuutensa. (Luukka 1992: 136.)

Vertaisen mielipiteen esiin tuominen onkin yksi syy, miksi blogeja luetaan: blogiavaruutta määrittelee puolueellisuus ja subjektiivisuus (Blogads 2004). Suosittujen bloggaajien mielipiteitä myös arvostetaan, sillä heitä pidetään mielipidejohtajina. Sirkkusen (2006: 149) mukaan mielipidejohtajat osaltaan määrittelevät sen, mitä aiheita pidetään tärkeinä ja miten niihin suhtaudutaan.

Molempien tässä alaluvussa tähän mennessä käsittelemieni esimerkkien metadiskurssi on sijoitettu virkkeen keskelle sulkeisiin. Sulkeet korostavat muusta tekstistä erillistä osaa. Esimerkissä 32 bloggaaja kirjoittaa metadiskurssin kursiivilla, kun taas esimerkin 33, joka on samasta blogimerkinnästä kuin edellinen esimerkki, metadiskurssi erotetaan vain sulkeilla. Lukukokemuksesta tulee näin monitasoinen: virkkeen lukeminen keskeytyy sulkeiden kohdalla ja kerronta ikään kuin katkaistaan hetkeksi väliin tulevan metadiskurssin vuoksi. Sulkeiden jälkeen virke jatkuu, eikä tavallisen tason tekstissä huomioida metatason tekstiä millään tavalla. Varsinainen kerronta ei keskeydy tai muutu, vaan jatkaa kulkuaan kiinnittämättä huomiota sulkeiden väliintuloon.

Metadiskurssia esiintyy useammin puheessa kuin kirjoitetussa tekstissä (Chafe 1982: 36), joten oman tekstin kommentoiminen tekee bloggaajan tekstistä enemmän puhekielen kaltaista. Toinen esimerkki omaan tekstiin reagoimisesta on itsekorjaus, joka on kiinnostava ilmiö tekstissä. ISK määrittelee itsekorjauksen puhutun kielen ilmiöksi, jossa puhuja korjaa

tai tarkentaa juuri sanomaansa (VISK, määritelmät, s.v. *itsekorjaus*). Puheessa lauseet syntyvät reaaliajassa, ja siksi niissä on mukana erilaista editointia eli itsekorjauksia, jotka sijoittuvat siihen kohtaan meneillään olevaa puhetta, missä korjausta tai tarkennusta kaivataan. Korjaus keskeyttää meneillään olevan rakenteen, usein jopa sanan. (VISK § 1075.) Puhuttaessa esitetyt korjaukset ovat sidoksissa siihen, että puhe on reaaliaikaista eikä sanottua voi pyyhkiä pois (VISK § 1076; Tiittula 1992: 19–20). Kirjoitetussa tekstissä samoja editointikeinoja käytetään kuitenkin tyylikonventiona, sillä sen avulla saadaan jäämään yhtä aikaa näkyville sekä alkuperäinen että sitä tarkentava tai oikaiseva ilmaus (VISK § 1076). Sorjonen ja Laakso (2005) ovat tutkineet itsekorjauksia puhutussa kielessä ja Harle (2011) kirjoitetussa keskustelussa, jossa korjaus osoittaa jotain aiemmin kirjoitettua jollain tavalla vääräksi tai virheelliseksi (Harle 2011: 2). Harlen (2011: 3) mukaan se, että virheellisyyksiä ei ole korjattu ennen viestin lähetystä, voi johtua useasta eri tekijästä: kirjoittaja ei ole esimerkiksi huomannut vahinkopainallusta kirjoittaessaan tai korjattavalla muodolla on tarkoitus leikitellä.

Koska tekstiä on mahdollista muotoilla ennen sen julkaisemista, on väärän ilmauksen näkyviin jättämisellä ja siihen kohdistuvalla korjauksella erityinen tehtävä: niillä luodaan huumoria ja vitsaillaan (Harle 2011: 36). Aineistoni itsekorjauksen kohteet on merkitty jo kirjoitustilanteessa korjauksen alaisiksi, joten analysoin itsekorjauksia tarkoituksellisina. Itsekorjaus on merkitty tekstiin yliviivaamalla sana tekstin joukossa ja kirjoittamalla toinen sana tilalle. Tämä on keinona edellisiä metadiskurssiesimerkkejä abstraktimpi, sillä bloggaja ei suoraan kommentoi oletetun lukijan mielipidettä tai reaktiota, vaan ujuttaa tekstiin kaksi vaihtoehtoa, ja osoittaa, kumpi niistä on oletetusti oikea ja kumpi väärä. Metadiskurssin taso ja sitä kautta oletettu lukijan reaktio on tulkittavissa siinä, että kirjoittaja on valinnut kirjoittaa itsekorjauksen näkyviin. Kuten edellisissäkin esimerkeissä, Asikaine-blogista poimitussa esimerkissä 34 teksti jatkuu metadiskurssin jälkeen kuin väliintuloa ei olisi ollutkaan.

(34) – – mutta taitavasti kerättynä varastetuista hetkistä kasvaa kelpo lisäpotti, josta voi ammentaa ylimääräisiä zen-panoksia biojätteiden kaatuessa matolle, yöllä kannellessa itkuista reppanaa tai lapsen maatessa nauraen kuralammikossa juuri, kun ~~oh~~ piti olla kiire bussiin.
[Nykkun]

Esimerkissä 34 kirjoittaja kuvailee esimerkkitalanteita, joissa on tapahtunut jotakin muuta kuin mitä hän olisi toivonut. Itsekorjaus koskee tilannetta, jossa *oh piti olla kiire bussiin*. Kun lapsi makaakin nauraen kuralammikossa, kiire jää toissijaiseksi, sillä bussiin ei enää ehditä. Implikoidakseen tätä bussiin ehtimisen mahdollisuuden menettämistä kirjoittaja on yliviivannut indikatiivimuodon *oli* ja korvannut sen apuverbillisellä ilmauksella *piti olla*. Korjaus ver-

tautuu puheessa esiintyvään korjaukseen, joka tehdään kesken toiminnan: lähtötilanteessa oli kiire bussiin, mutta tilanne muuttui yhtäkkiä *lapsen maatessa kuralammikossa*, ja jäljelle jäi tilanne, jossa *piti olla* kiire bussiin.

Samanlainen itsekorjaus esiintyy samassa blogimerkinnässä toisenkin kerran. Esimerkissä 35 kirjoittaja käyttää yliviivausta eri tavoin kuin esimerkissä 34. Korvaava muoto ei tässä esimerkissä ilmaise tapahtumien kulun muutosta suhteessa toivottuun, vaan yleistä hyvänä pidettyä tapaa.

(35) *Nykkun*-tilaisuuksia ei haaskata pyykeihin tai vessan peilin pesemiseen, jonka voi tehdä vaikka jonkun istuessa potalla tai skipata ainakin ~~kuukaudella~~ parilla päivällä. [Nykkun]

Esimerkissä 35 sanan kirjoittaminen lipsahduksenomaisesti ja sen jälkeen korjaaminen osoittaa, mikä on yleinen mielipide tai oletus ja miten se eroaa siitä, miten asiat todellisessa elämässä tapahtuvat. Typografisin keinoin tuotettu tyyllinen itsekorjaus luo tekstiin huumoria. Huumori syntyy siitä, että kirjoittaja olisi ikään kuin ajatuksissaan lipsauttanut todellisen mielipiteensä: siivouksen voi *skipata ainakin kuukaudella* ja sitten korjannut sen yleisesti sopivammaksi: *parilla päivällä*. Todellisuudessa korjaukselta näyttävä yliviivaus on kuitenkin tarkkaan harkittu tyylikeino, jolla halutaan ilmaista tiettyä asiaa. Itsekorjaus toimii huumorin keinona: yliviivattu muoto ~~kuukaudella~~ näyttäytyy kirjoittajan todellisuutta vastaavana muotona, kun hän korjaa sen muotoon *parilla päivällä*, jonka ehkä olettaa olevan korrektimpi tai kunnollisempi. Näin hän viestii, että todellisuus on toinen kuin usein annetaan ymmärtää.

Itsekorjauksen kirjoittaminen näkyviin tekee tyylistä hyvin puheenomaisen, sillä kirjoitettu kieli eroaa puhutusta Chafen (1985: 118) mukaan erityisesti juuri ennalta suunnittelemisen ja hiomisen mahdollisuuden osalta. Kirjoittajien on otettava huomioon kirjoitetun tekstin pysyvyys ja sen mukana kulkeva mahdollisuus tulevasta kritiikistä. Puhujan ei tarvitse samalla tavoin harkita sanojaan, sillä ne eivät jää aina arvosteltavaksi, ellei niitä tallenneta äänitteen muodossa. (Mp.) Kirjoitetusta tekstistä on periaatteessa mahdollisuus poistaa näkyvistä muoto, joka halutaan korjata ja korvata toisella (Helasvuo 2015: 41). Esimerkeissä 34 ja 35 bloggaaja tarkoituksella ohittaa tämän kirjoitetun tekstin korjausmahdollisuuden ja tekstistä muodostuu puheenomaista. Myös Tiittulan (1992) mukaan puhujan on tarkkailtava ja korjattava puhettaan jatkuvasti, toisin kuin kirjoittajan. Aivan kuten vahingossa lausuttua ei puheessa pysty tekemään sanomattomaksi, bloggaaja käyttää tyylikeinona yliviivausta tuodakseen ilmi todellisen tapansa toimia ja tilanteiden muuttumisen. Puheessa korjaukset jäävät näkyviin, eikä niitä voi pyyhkiä pois (Tiittula 1992: 19, Helasvuo 2015: 41). Bloggaaja hyödyntää kiin-

nostavalla tavalla puhutun kielen tapaa tehdä korjauksia, ja kirjoittaa ikään kuin olisi rajoitettu puheen tavoin jättämään korjaukset näkyviin. Näin esimerkissä 35 korostuu tyyllisesti ero siinä, miten yleensä tavataan toimia ja millaisia ovat yleiset odotukset – ja ehkä lukijankin oletukset. Tällä yksinkertaisella metadiskurssin keinolla bloggaaja ottaa kantaa odotuksiin ja tekee oman tapansa toimia huumorin keinoin tiedetyksi. Leikillisesti tahattoman näköiseksi tehdyn itsekorjauksen voi tulkita jopa kritiikkinä äitiyden tai taloudenhoidon yleistä diskurssia kohtaan. Puheen dialogisuutta imitoivat kirjoitusasut tekevät kirjoitetusta tekstistä tietyllä tavalla kepeämpää luettavaa. Bloggaajan mielenkiintoinen tapa esittää asiansa voi herättää lukijan halun osallistua vuorovaikutukseen.

5.2.4 Epäsuora lukijaan viittaaminen

Tässä luvussa esittelen aineistossani esiintyviä bloggaajan erilaisia keinoja rakentaa dialogisuutta viitaten lukijaan epäsuorasti. Epäsuoraa puhuttelua esiintyy aineistossani paljon. Se on vuorovaikutuksen muoto, joka voidaan joskus tulkita vastaanottajaa koskevaksi, kun taas joskus sen vaikutusalueena on tekstin tuottaja, toisinaan molemmat.

Nollapersoonalla viitataan kehen tahansa ihmiseen, johon sanottu soveltuu, myös puhujan ja puhuteltavaan. Nollasubjektilauseesta puuttuu subjekti, ja verbi on yksikön kolmannessa persoonassa, mutta nollapersoonaa esiintyy myös muissa lauseasemissa. (VISK § 1347.) Asikaine-blogin esimerkissä 36 bloggaaja käyttää nollasubjektimuotoista ilmausta kahdesti:

(36) Jos tyhmyyksissään erehtyy käyttämään yllättäen tarjoutuneen puolen tunnin pikavapaan Avotakan ja kahvin sijasta eteisen imurointiin, mörökölli vie todennäköisesti jo samana iltana. [Nykkun]

Esimerkin 36 aloittaa alisteinen ehtolause, jossa on nollasubjekti. Virke muodostaa nollaketjun, kun myös sen hallitseva lause sisältää avoimen nollan. Siispä sekä ensimmäisen että toisen lauseen nollan viittauskohde on sama. (VISK § 1351.) Missä tahansa lauseenjäsentehtävässä oleva nolla voi olla avoin, jos samassa yhteydessä on muita nollasubjektilauseita. Tällöin muutkin nollat ymmärretään avoimiksi ja kaikki nollat keskenään samatarkoitteiksi. (VISK § 1358.) Koska nollasubjekti viittaa usein nimenomaan kirjoittajaan itseensä tai puhuteltavaan (VISK § 1347), voi sen tässä tulkita toimivan bloggaajan ja lukijan yhteistä maaperää rakentavana ilmauksena. Blogikirjoitus, josta esimerkki on irrotettu, kertoo siitä, miten

bloggaaja käyttää vapaahetkensä. Hän kertoo osaavansa ottaa pienistäkin vapaahetkistä ilon irti rentoutumalla eri tavoin, ja neuvoo lukijoitaan tekemään samoin. Tässä kontekstissa esimerkkivirkkeen hallitseva lause voidaan tulkita koskemaan lukijoita enemmän kuin bloggaajaa itseään. Toisaalta viittaus voi kohdistua bloggaajaan itseensä sitä kautta, että hän luo uhkakuvan itselleen, jos ei muista levätä. Näin esimerkin 36 nollan voi tulkita kirjoittajaan kohdistuvana viittauksena, vaikka nollapersoonaa voikin viitata kehen tahansa.

Nollaa voidaan myös käyttää tarjoamaan avoimen paikan, johon vuorovaikutusosuudet voivat samastua ilmaistessaan yhteistä kokemusta tai eläytyessään toisen kokemukseen. Nollapersoonalla tekstin tuottaja voi osoittaa käsittelevänsä omaa kokemustaan kenelle tahansa vastaavassa asemassa olevalle tyypillisenä. (VISK § 1348.) Vertaisroolia nollasubjektin käyttö ilmentää sitä kautta, että niin bloggaaja kuin lukijakin voi samastua kuvattuun tilanteeseen. Koska nollasubjektillause voidaan tulkita kumpaan tahansa viittaavaksi, bloggaaja näytetään samojen tekstissä mainittujen vaatimusten alaisena kuin lukijakin: he kuuluvat siis samaan ryhmään.

Esimerkki 37 on Nude-blogin silmämeikkitoriaalin viimeinen virke. Bloggaaja on liittänyt virkkeen blogimerkinnän loppuun jälkikirjoituksena, mikä erottaa sen muusta merkinnän aiheesta.

(37)Ps. Urban Decayn upouusi Gwen Stefani -paletti tulee myyntiin **tänään** Sokoksilla ja Sokoksen verkkokaupassa! Tuota palettia ihastellaan myöhemmin :)
SEURAA / FOLLOW: [BLOGLOVIN'](#) + [FACEBOOK](#) + [TWITTER](#) + [INSTAGRAM](#) [Tutorial]

Esimerkin 37 verbi *ihastellaan* on yksipersonainen passiivi. Kuten nollapersoonassakin, subjekti jää ilmaisematta ja sen viittaussuhde auki. Toisin kuin nollapersoonaa, passiivi implikoi ensisijaisesti monikollista subjektia. (VISK § 1363.) Se, joka tulee paletista kirjoittamaan ja näin ottamaan aiheen esille sekä johtamaan keskustelua siitä, on tietysti bloggaaja itse. Hän kuitenkin ottaa lukijat mukaan toimintaan ja *ihastelee* palettia heidän kanssaan, mikä viittaisi mahdollisuuteen tulkita esimerkki dialogisena passiivilauseena. Dialoginen passiivilause viittaa implisiittisesti sekä kirjoittajaan että lukijoihin (Makkonen-Craig 2005: 44). Esimerkin 37 passiivin määrittely dialogiseksi passiivilauseeksi ei ole yksiselitteistä, sillä Makkonen-Craigin (mts. 51) mukaan dialoginen passiivilause on tyypillisesti verbialkuinen, ja mahdollinen objekti sijoittuu siinä aina predikaattiverbin jälkeen. Esimerkin 37 passiivilauseessa objekti *tuota palettia* sijoittuu kuitenkin ennen predikaattiverbiä, mikä on passiivilauseelle tyypillistä: Kun passiivilauseen teemana on objekti (*tuota palettia*), tämä esitetään aiempaan tekstiin

kytkeytyvänä ja ajankohdan ilmoittava puiteadverbiaali *myöhemmin* uutena asiana eli reemana. Teema tulkitaan lauseen puheenaiheeksi, ja se on tyypillisesti sidoksissa edeltävään kontekstiin. (VISK § 1316).

Esimerkin 37 passiivimuoto ei siis sovi Makkonen-Craigin määritelmään dialogisesta passiivilauseesta, mutta näen sen sisältävän joitakin dialogisen passiivilauseen piirteitä, sekä kielellisiä että funktionaalisia. Näihin piirteisiin lukeutuvat kirjoittajan itseensä viittaaminen mutta toisaalta lukijan mukaan ottaminen ja yhdessä tekemisen korostaminen (mts. 162) sekä komissiivin eli kirjoittajan sitouttavan lupauksen sisältävä rakenne (ks. mts. 46–47). Dialogisen passiivilauseen muotopiirteisiin lukeutuu myös se, että predikaattiverbi on aina passiivin indikatiivin preesensissä ja kyse on nimenomaan päälauseesta (mts. 66).

Tutoriaalın lähtökohtaisesti direktiivisessä tekstilajissa bloggaaja ottaa esimerkissä 37 askeleen pois päin asiantuntijuudesta jättäessään subjektin, eli itsensä, ilmipanematta. Passiivimuotoa voidaan käyttää meneillään olevan puhetilanteen osapuolista, ja sillä voidaan ehdottaa yhteistä osallistumista edellyttävää toimintaa. Passiivissa voi olla kyse myös puhujan omasta mutta yhteiselle tehtävälle relevantista toiminnasta. (VISK § 1325.) *Ihastella* on positiivissävytteinen verbi ja positiivista sävyä tuo myös hymiö. Bloggaaja siis kutsuu lukijat yhteiseen myönteiseen toimintaan, mikä ilmentää sitoutumista vuorovaikutukseen. Yhteinen tekeminen näyttäytyy sekä bloggaajalle että lukijoille myönteisenä kokemuksena. Makkonen-Craigin (2005: 31) mukaan dialogisin passiivilausein voidaan luoda läheisyyttä.

ISK:n yksi näkökulma passiivilauseen tulkintaan on direktiivisyys, joka kohdistuu monikon ensimmäiseen persoonaan (VISK § 1654). Direktiivisen passiivilauseen ero monikon ensimmäisen persoonan indikatiivin merkityksessä käytettävään passiivimuotoon (*Me menään jo sisälle*) on siinä, että direktiivistä useimmiten puuttuu 1. persoonan pronomini. ISK:ssa esimerkkinä direktiivisestä passiivilauseesta käytetään lausetta *Katsotaan tähän väliin ihmisten mielipiteitä*. Makkonen-Craig (2005: 45) toteaa myös vastaavan puhekielessä tavallisen konstruktion olevan ainakin osin identtinen dialogisen passiivilauseen kanssa. En tulkitse tässä kontekstissa kuitenkaan muotoa yksiselitteisesti siis dialogiseksi passiivilauseeksi eikä myöskään direktiiviksi, sillä ensinnäkin mainittu toiminta ei tapahdu välittömästi lausuman jälkeen, kuten ISK:n esimerkissä. Toiseksi tulkitsem sen pikemminkin lupauksena tulevasta yhteisestä toiminnasta, johon sekä bloggaaja että lukijat osallistuvat (ks. Makkonen-Craig 2005: 46). Kuitenkin ilmausta voidaan tarkastella vertaisroolin ja asiantuntijaroolin sekoituksena. Lähtökohtaisesti sen voi tulkita kontekstisidonnaisesti ja tekstilajityypillisesti direktiiviseksi (ks. Lauranto 2015: 3), mikä korostaisi asiantuntijaroolia. Esimerkki 37 on jälkikirjoitus tutoriaaliin, joka blogin sisäisenä tekstilajina on luonteeltaan direktiivinen. Kui-

tenkin läheisyyttä implikoiva ja mukaan ottamisen funktiossa toimiva dialoginen passiivilause luo myös tasa-arvoista suhdetta. Passiivilause on myös komissiivi eli lupaus, joka sitouttaa bloggaajan tekemään jotain (Makkonen-Craig 2005: 46–47). Lupaus esittää bloggaajan toimijana ja lukijan rooliksi jää odottaa lupauksen toteuttamista, mikä viittaisi jälleen bloggaajan asiantuntijaroolissa esiintymiseen. Esimerkissä 37 molemmat roolit ovat yhtä aikaa läsnä.

Huomionarvoisia esimerkissä 37 ovat myös interaktiivisuutta tuovat bloggaajan alleviivaamat sanat. Kuten verkkoympäristössä muutenkin, myös tässä alleviivaus on merkki sanan takana olevasta linkistä. *Sokoksen verkkokaupassa* -linkki ohjaa niin ikään Sokoksen verkkokauppaan ja luettelo eri sosiaalisen median palveluista, joissa bloggaajaa voi seurata, sisältää linkit näiden palvelujen sivuille. Kaupallisuuden ulottuvuus on siis läsnä tietyn tavaratalon suositteluna, ja myös tätä kautta esimerkki 37 edustaa sekä vertais- että asiantuntijaroolia.

Esimerkki 38 on mielenkiintoinen tapaus. Se ei ole varsinaisesti epäsuora viittaus lukijoihin, vaan voidaan myös tulkita suoraksi puhutteluksi, sillä se sisältää lukijoihin viittaavan kvanttoripronominin. Esimerkki 38 liittyy blogikirjoitukseen, jossa bloggaaja kuvailee viikonlopun tekemisiään, muun muassa kylpylässä käyntiä. Kirjoituksen lopussa on kuva kyltistä, joka opastaa kylpylän Riistasauna-nimiseen saunaan. Kuvaan liittyvät kirjoituksen lopettavat virkkeet:

- (38) Riistasaunasta ei kokemusta. Jo kyltti pelotti liikaa. Jos joku on ollut: *en halua kuulla*.
[Marraskuun kruunu]

Esimerkin 38 ehtolause *Jos joku on ollut* kohdistaa huomion lukijoiden mahdollisiin kokemuksiin puheena olevasta aiheesta. Bloggaaja ennakoi lukijoiden kommentteja. Vuorovaikutussuhdetta luodaan jo oletuksella keskustelusta, kuten myös edellisessä luvussa (5.2.3), ja kommenttien odottaminen viestii dialogisesta suhtautumisesta lukijoihin: bloggaaja esiintyy vertaisena keskustelijana. Indefiniittinen kvanttoripronomini *joku* viittaa ihmiseen (VISK § 748), eli tässä joko määrittelemättömään lukijaan tai johonkuhun, jonka lukija tietää olleen Riistasaunassa. Pronominin *joku* voi siis tulkita joko merkityksessä *joku teistä* tai *joku keistä tahansa*. Jos ilmaus tulkitaan sisältävän puhuteltaviin viittaavan persoonapronominin *te*, kyseessä on suora puhuttelu, jonka tarkoitus on merkitä kuulijoiden joukosta joku tai jotkut puhuteltaviksi (VISK § 1078). Suorana puhutteluna tulkitseminen ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, sillä ilmaus ei todellisuudessa sisällä persoonapronominia: puhuttelu jää vajaaksi.

Toisen tulkintatavan mukaan ilmauksen *jos joku on ollut* nähdään viittaavan epäsuorasti lukijoita laajempaan joukkoon. Tällöin pronomini viittaisi kehen tahansa, joka on ollut Riista-

saunassa, ei ainoastaan blogin lukijoihin. Lukija, joka tietää kenen tahansa olleen Riistasaunassa, voisi tällöin alkaa suunnitella kertovansa siitä – kunnes lukee virkkeen loppuun. Pronominin *joku* sisältävä suora puhuttelu tai epäsuora viittaus on joka tapauksessa kohdistettu rajattuun yleisöön: heihin, jotka ovat olleet Riistasaunassa.

Esimerkissä 38 bloggaajan lauseesta on luettavissa hänen oletuksensa siitä, että joku lukijoista saattaa kommentoida Riistasaunassa käymistään pelkän saunan mainitsemisen vuoksi ilman, että bloggaaja pyytää kommentointia. Ilmaus *Jos joku on ollut* luo dialogia bloggaajan ja lukijoiden välille ja ottaa huomioon lukijoiden mahdolliset kokemukset. Bloggaaja asettaa itsensä vertaiseksi olettaessaan lukijoilla olevan mahdollisesti enemmän tietoa samasta aiheesta, josta hän kertoo omia kokemuksiaan. Hän kokee tarvetta torjua tulevat kommentit jo ennakolta aiheesta, josta hän ei sanojensa mukaan *halua kuulla*. Toteamus on humoristinen, sillä tuskin kylpylän saunasta todellisuudessa on kammottavia kertomuksia. Kun kirjoittaja ilmaisee epäsuorasti odottavansa kommentteja blogikirjoitukseensa, kynnys kommentoida saattaa madaltua. Blogimerkinnällä ei kuitenkaan ole yhtään kommenttia, joten vuorovaikutushakuisuus ei tässä tapauksessa saa vastakaikua lukijoilta.

6 PÄÄTÄNTÖ

Tässä kappaleessa teen yhteenvedon tutkimukseni tuloksista ja arvioin sitä, miten hyvin olen onnistunut niillä vastaamaan asettamiini tutkimuskysymyksiin. Pohdin tulosteni antia kielen tutkimuksen ja blogien tutkimuksen aloille sekä sitä, miten tutkimukseni osaltaan laajentaa keskustelua vuorovaikutuksen tutkimuksesta. Lopuksi pohdin mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita ja tutkimuksen aikana heränneitä kiinnostavia kysymyksiä.

Tavoitteena tutkimuksessani oli selvittää, millaista kielellisin keinoin tapahtuvaa vuorovaikutusta suosituissa blogeissa esiintyy bloggaajien ja lukijoiden välillä. Olen eritellyt niitä vuorovaikutusrooleja, joita bloggaajat saavat sekä oman tekstinsä että lukijoiden kommenttien perusteella. Olen esittänyt, että bloggaaja asettuu erilaisiin vuorovaikutuksellisiin rooleihin sekä kirjoittaessaan blogimerkintöjä että keskustellessaan lukijoidensa kanssa bloginsa kommenttiosiossa. Bloggaajan rooleja rakentavat myös kommentoivat lukijat. Näitä erilaisia bloggaajalle syntyviä rooleja olen jaotellut muodostaen niistä kaksi pääasiallista yläkategoriaa. Bloggaajan kaksi selkeiten erottuvaa roolia ovat aineistoni analyysin pohjalta asiantuntijarooli ja vertaisrooli. Roolit ovat nähtävissä sekä bloggaajien blogimerkinnöissä että lukijoiden ja bloggaajien kommentteissa, joita analysoin tekstintutkimuksen välinein hyödyntäen erityisesti systeemis-funktionaalisen kieliopin suhtautumisen teorian osia (Martin & White 2005) ja läsnäolon piirteiden aikaisempaa tutkimusta. Roolien toteutumisen keinoja olen eritellyt jaotellen erilaiset roolien esiintymistavat omiksi kategorioikseen ja analysoimalla, mitkä bloggaajan käyttämät kielelliset keinot toimivat roolien tukemisen funktiossa. Olen myös todennut lukijoiden vaikuttavan osaltaan näiden roolien rakentumiseen sekä tukemalla bloggaajan itse ottamaa roolia että haastamalla näitä rooleja.

Voidakseni sanoa näin olen tarkastellut suosittuja blogeja suomalaisesta blogiyhteisöstä Lilystä. Valitsেমiani blogeja analysoimalla olen selvittänyt, millaista vuorovaikutusta bloggaajien ja lukijoiden välille syntyy ja tarkemmin sitä, millaisiin rooleihin bloggaaja asettuu tai hänet asetetaan suhteessa lukijoihin. Olen valinnut Lily-blogiyhteisöstä viisi eri blogikirjoitusta kommentteineen ja analysoinut niitä, jotta pystyin kuvaamaan erilaisia bloggaajan ja lukijoiden välillä esiintyviä vuorovaikutuksen keinoja ja vuorovaikutusrooleja, joita aineistoni bloggaajat saavat tässä kontekstissa.

Bloggaajan asiantuntijarooli todentuu kaupallisuuden ja suosittelun kautta, toivekirjoituksissa ja direktiivisyydessä. Bloggaaja asettuu asiantuntijarooliin esittämällä väitelauseita ja

asettuen näin tietäjän ja asiantuntijan rooliin (Shore 2012b: 179). Lukijat esittävät bloggaajalle toiveita seuraaviin blogimerkintöihin liittyen ja kehuvat bloggaajan ajatuksia ja tekstejä, mikä tukee asiantuntija- ja auktoriteettiasemaa. Lukijan näkökulmasta bloggaaja esiintyy aineistossani ihailun kohteena. Asiantuntijarooli rakentuu myös oman elämäntyylin esimerkkiä näyttämällä.

Asiantuntijarooli näkyy myös siinä, millaisia alagenrejä blogigenren voi suuntaantavasti aineistoni perusteella nähdä sisältävän. Yleisesti blogeissa esiintyviä asiantuntijaroolia tukevia alagenrejä ovat esimerkiksi tuotetestaukset ja -arviot sekä tutoriaalit, joista esimerkkejä on myös aineistossani. Tuotetestauksessa bloggaaja esittelee omassa käytössään olevaa tuotetta tai käyttää jotakin palvelua, jonka testaus on suunniteltu yhteistyökumppanin, tuotteen valmistajan tai palvelun tarjoajan, kanssa. Hän ottaa roolin suosittelijana ja tuotteiden arvioijana, raportoi kokemuksestaan lukijoille ja kertoo mielipiteensä, joka on hyvin usein myönteinen. Tuotteita testatessaan bloggaajan rooli aktiivisena toimijana korostuu, kun hän esittelee oman käyttötapsansa tuotteelle. Tätä voidaan verrata mainontaan.

Tutoriaalit eli opastuskirjoitukset muistuttavat paljon aikakauslehtien ohjeistavia juttutyyppejä ja ovatkin nähdäkseni saman tekstilajin uusi versio, joka on mukautunut sosiaaliseen mediaan. Niissä direktiivisyys on pääosassa ja bloggaaja luo sisältöä neuvoakseen ja ohjeistaakseen lukijoita toteuttamaan kulloinkin tutoriaalini aiheena oleva opastus. Tutoriaali pohjautuu siihen, että bloggaaja esiintyy asiantuntijana ja neuvoo lukijoita. Bloggaajat myös järjestävät blogeissaan arvontoja. Lukijat voivat voittaa tuotteita arvunnoissa, ja bloggaaja näyttäytyy järjestäjänä ja lahjoittajana, mikä korostaa auktoriteettia ja nostaa bloggaajan korkeampaan asemaan tasa-arvoisesta suhteesta.

Sekä lukijat että bloggaaja rakentavat bloggaajan asiantuntijuutta toivekirjoituksen konventiossa, joka perustuu lukijan toivomukseen saada bloggaajan näkökulma johonkin tiettyyn aiheeseen, ja bloggaaja toteuttaa aiheesta blogikirjoituksen. Lukijat asettavat bloggaajan tietäjän rooliin, kun tältä kysytään mielipidettä tai tietoa. Toivekirjoituksessa bloggaajan ja lukijan suhde voi muistuttaa asiakkuussuhdetta, jolloin bloggaaja näyttäytyy palvelun tuottajana ja lukija tilaajana. Palvelun tuottajan rooli on asiantuntijarooli, sillä palvelun tuottaminen liitetään yleensä tiettyyn alaan ja palvelun tarjoajia pidetään tuon alan ammattilaisina. Kuitenkaan palvelun tuottajana bloggaajat eivät aina esiinny ainoastaan tilausten vastaanottajia, vaan korostavat omaa päätäntävaltaansa bloginsa sisällöstä. Usein toivekirjoituksia kirjoittaessaan bloggaaja mainitsee nimenomaan päättäneensä toteuttaa toiveen ja tuo näin esiin omaa valinnanvapauttaan. Tässä voidaan nähdä bloggaajan roolin olevan asiantuntijarooli, joka korostaa auktoriteettia.

Kielellisiä keinoja toivekirjoituskoventiossa ovat lukijoiden pyynnöt, jotka osoittavat lukijan haluavan tietää bloggaajan suhteesta tiettyyn aiheeseen tai esimerkiksi tämän ohjeita jonkin tietyn tuotteen käyttöön. Suora kontaktin ottaminen bloggaajaan viestii toisaalta myös välittömästä vuorovaikutuksesta, mikä puolestaan tukee vertaisroolia. Näin asiantuntijarooli ja vertaisrooli kietoutuvat toisiinsa paikoin erottamattomasti ja yhtä aikaa rakentuen sekä bloggaajan että lukijoiden teksteissään tekemien valintojen pohjalta.

Vertaisrooli tulee esiin vuorovaikutuksen vastavuoroisuudessa, affektisen aineksen runsaudessa, lukijan kommenttien olettamisen kautta ja epäsuorassa puhuttelussa. Lukijoiden omien kokemusten jakaminen kommentteissaan on aineistossani suhteellisen yleistä. Kommentoijat kirjoittavat omasta elämästään bloggaajan kertomusta vastaavan tilanteen kuvausta, tai kuvaavat omia pyrkimyksiään toimia bloggaajan ohjeiden mukaisesti tai samalla tavalla kuin bloggaaja. Samanmielisyyttä indikoivia kielellisiä keinoja käyttävät sekä bloggaaja että lukijat, jolloin he muodostavat solidaarisen ja mielipiteiltään yhtenäisen ryhmän. Ryhmään tai yhteisöön kuulumista ja näin bloggaajaa vertaisena kuvaavista kielellisistä keinoista huumori ja liioittelu tulevat esiin aineistossani sekä bloggaajan että lukijoiden teksteissä. Yhteiset vitsit rakentavat affektista sitoutumista ryhmän sisällä. Affektisuus onkin yksi tärkeimmistä vertaisroolia tukevista kielellisistä keinoista, jolla on monenlaisia ilmenemismuotoja. Affektisuutta sisältävät sanat, kuten kiro sanat ja hellittelysanat sekä murteellisuus ja slangi, ovat bloggaajan käytössä aineistossani. Suhtautumisen teoriassa affekti ymmärretään tunteita ilmaisevaksi semanttiseksi resurssiksi, ja eksplisiittisesti tunteisiinsa aineistossani viittaavat edelleen sekä lukijat että bloggaaja.

Muu lukijaan suuntautuminen ja dialogisuus, joka myös rakentaa vuorovaikutuksellisesti tasa-arvoista suhdetta, näkyy kielellisesti esimerkiksi siinä, että bloggaaja vastaa itse esittämiinsä kysymyksiin. Bloggaaja selittelee kielellisiä valintojaan metadiskurssissa ja täten osoittaa, millaista reaktiota tekstiinsä ennakoi lukijoilta. Lukijoiden reaktion ennakoiminen näyttäytyy laskeutumisenä asiantuntijan korokkeelta ja sen osoittamisena, että lukijoiden näkemykset asiaan ovat samanarvoisia. Se voi myös esittää bloggaajan epävarmana sanomansa paikkansapitävyydestä.

Aineistossani esiintyy puhutun kielen keinoja kirjoitetussa tekstissä, mikä osaltaan luo välittömämpää, läsnä olevampaa ja läheisempää vuorovaikutusta blogikirjoitukseen ja niiden kommentteihin. Analyysi vastasi aineistoni osalta siihen, miten kirjoitetun ja puhutun kielen erot vaikuttavat blogeissa. Analyysissa tuli esiin useita erilaisia puhutussa kielessä tavallisia vuorovaikutuksen keinoja, kuten puhekieliset ilmaukset, naurupartikkelit ja tunneikonit sekä

muu ei-kielellisen vuorovaikutuksen imitointi. Puhutun kielen dialogiset keinot rakentavat osaltaan blogia interaktiivisena ja osallistavana tekstilajina.

Tutkimuskysymyksiini vastaamisen kannalta koen tutkimukseni onnistuneen melko hyvin. Vuorovaikutuskeinojen kirjo on blogeissa hyvin laaja, joten väistämättä useat aineistossani esiintyvät keinot ovat jääneet käsittelemättä tässä tutkimuksessa. Myös bloggaajan roolit ovat monisyiset ja paikoin vaikeasti tulkittavat, joten en varmasti ole kyennyt tuomaan esiin kaikkia mahdollisia roolien toteutumia aineistostani. Olen pyrkinyt välttämään yleistysten tekemistä, mutta jonkin ilmiön tarkastelussa olen saattanut kuitenkin tarttua yksityiskohtiin. Alkuoletukseni oli, että blogeissa esiintyy erilaisia kielellisiä ja suhtautumista ilmaisevia vuorovaikutuskeinoja, jotka rakentavat bloggaajalle erilaisia rooleja. Suhtautumisen teorian mukaan kaikki kielenkäyttö on asenteellista ja siis suhtautumista ilmaisevaa, joten analyysini kohteiksi valitsemani aineistoesimerkit eivät välttämättä edusta olennaisimpia vuorovaikutuskeinoja. Analyysistäni on voinut jäädä sivuun joitakin keinoja, jotka eivät tule esiin niin ilmeisinä.

Aineistoni palveli käyttötarkoitustani, mutta tulokset eivät ole yleistettävissä kaikkiin blogeihin aineiston suhteellisen pienen koon vuoksi. Viittä eri blogikirjoitusta ja neljän eri bloggaajan rooleja analysoimalla ei saada näyttöä esimerkiksi suomalaisten bloggaajien rooleista ja vuorovaikutuskeinoista, vaan on muistettava, että tulokset ovat ainoastaan omaa aineistoani koskevia. Valitsemieni menetelmien koen sopineen hyvin vuorovaikutusroolien analyysiin.

Blogi on sosiaalisen median tekstilaji. Median rooliin yhteiskunnassa liittyy yksityisen ja julkisen välinen erottelu, mutta myös niiden välisen rajan mureneminen (Seppänen & Väli-verronen 2012: 18). Blogi vaikuttaa osittain journalistiselta genreltä lainatessaan juttutyyppejä ja mainostamisen käytäntöjä lehdistöstä sekä noudattaessaan paikoin journalistin ohjeita (JSN 2016), mutta kuitenkin bloggaajat esiintyvät paikoin – sekä kielellisin keinoin että avaamalla henkilökohtaisia aiheita – lukijoiden läheisinä ystävinä.

Erotteluni kahteen bloggaajalle muodostuvaan rooliin ei ole tarkkarajainen tai aina edes mahdollinen, sillä jotkin vuorovaikutuskeinot tukevat samanaikaisesti sekä bloggaajan vertaisuutta että asiantuntijuutta. Esimerkiksi bloggaajan asettuessa narratiivin kertojan rooliin voi hänen tekemistään kielellisistä valinnoista olla nähtävissä affektisuutta, joka lähentää bloggaajan ja lukijan välistä suhdetta ja tekee kerronnasta ystävien välisen keskustelun kaltaista, mutta samalla eriarvoisuutta ja auktoriteettia esiin tuovia direktiivejä ja asiantuntijuutta korostavaa deklaratiivilausein toteamista. Äärimmäiseksi esimerkiksi asiantuntijuutta korostavista vuorovaikutuskeinoista voisi ajatella mahdollisimman vähäisen vuorovaikutuksen, etäisyyttä

korostavat sananvalinnat ja muut kielelliset keinot ja eriarvoisuutta luovat direktiivit. Äärimmäistä vertaisuutta taas voisi ajatella edustavan läheisyyttä ilmentävät runsas affektiivisuus ja dialogisuus yhdessä tasa-arvoisten lukijoiden kommenttien kanssa. Roolien ääripäiset esiintymiset ovat kaukana toisistaan, eikä äärimmäisiä esimerkkejä juuri esiinnykään aineistossani. Blogikontekstissa esiintyvissä teksteissä on kuitenkin aina merkkejä vuorovaikutuksellisuudesta ja lukijaan suuntautumisesta jo tekstilajin puolesta. Kuten Koskinen (2015: 130) muistuttaa, blogi ei ole ainoastaan interaktiivisuuteen keskittyvä tekstilaji vaan lähtökohtaisesti kirjoittajakeskeinen. Ääripäiden loistaessa poissaolollaan eri tavoin vaikuttavat roolit ovat silti nähtävissä, vaikka tietyt kielelliset piirteet tukisivat samanaikaisesti niitä molempia.

Sosiaalisen median kaupallisuuden ja bloggaajan läheisyyttä korostavan roolin suhdetta on kiinnostavaa pohtia. Bloggaaja on siis toisaalta auktoriteetti ja ihailun kohde, ja pitää myös itse yllä tätä roolia. Toisaalta hän on vertainen ja sekä itse korostaa tätä tasa-arvoaan suhteessa lukijoihin, että tulee lukijoiden toimesta kuvatuksi vertaisena. Asiantuntijuuden ja vertaisuuden yhdistymisellä voi olla vaikutusta bloggaajan vaikutusvaltaan. Tutkimukseni pohjalta herää kysymys asiantuntijuuden, mielipidevaikuttajuuden ja vertaisuuden suhteesta. Tähän liittyy se, että esimerkiksi blogien kaupallinen puoli oletettavasti hyötyy vertaisroolista ja affektisuudesta, kun ne ovat samanaikaisesti läsnä. Mainostamisessa on perinteisesti käytetty paljon affektiivista ainesta, sillä tunteisiin vetoamalla luodaan ihmisille tarpeita ostaa jotakin. Lisäksi ammattimaisten blogien yhteistyökampanjat ovat tehokas vaikuttamisen keino. Lukija luottaa ehkä bloggaajaan enemmän kokiessaan suhteensa häneen läheiseksi. Tässä affektisin keinoin maustetussa luottamuksessa ehkä piilee bloggaamisen ja markkinoinnin välisen yhteyden perimmäinen kannatin. Kun vertaisena esiintyvä ja läheiseltäkin tuntuva bloggaaja suosii ja suosittelee jotakin tiettyä tuotetta, etenkin tehdessään sen affektiivisin keinoin, saattaa mainonta olla tehokkaampaa.

On pidettävä mielessä, että syy- ja seuraussuhde ei ole itsestään selvä. Bloggaaja saattaa olla vilpittömästi välitön vuorovaikutuksessaan lukijoiden kanssa ja tuntea läheisyyttä ja yhteisöllisyyttä heidän kanssaan, ja siksi se näkyy hänen käyttämässään kielessä. Voi myös olla, että saadakseen huomiota yhteistyökumppaneiden tuotteille ja palveluille bloggaaja korostaa vertaisrooliaan ja käyttää tarkoituksenmukaisesti sitoutumista ja läheistä vuorovaikutusta indikoivaa kieltä. Mainos pukeutuu näin ystävän kommentiksi tuotteesta. Kuitenkin aineistostani käy ilmi, että bloggaajat eivät ainoastaan yritä saada tuotteita kaupaksi, vaan jakavat arjestaan monenlaisia asioita. En siis näe, että aineistoni bloggaajat bloggaisivat ainoastaan rahallisen tai materiaalisen hyödyn vuoksi (ks. Sirkkunen 2006: 144).

Kuten Sirkkunenkin (2006: 154) pohtii, on kiinnostavaa nähdä miten vertaismedian tekijäyhteisöt suhtautuvat vertaismedian palveluiden kaupallistumiseen, mainonnan uusiin muotoihin ja muihin yrityksiin rakentaa liiketoimintaa tämän ilmiön ympärille. Tutkimukseni perusteella kaupallisuus on sulautunut melko luontevasti osaksi bloggauksen käytänteitä. Osassa aineistoani suosittelua esiintyy myös ilman kaupallista yhteistyötä. Bloggaaja saattaa tuoda esiin omana mielipiteenään jonkin tuotteen tai palvelun paremmuutta verrattuna muihin, jolloin mielipide näyttäytyy lukijalle suositteluna. Näin voidaan tulkita erityisesti suosittujen blogien esittämät mielipiteet, sillä niiden bloggaajat toimivat mielipidejohtajina (Sirkkunen 2006: 149). Esimerkiksi Nude-blogin kirjoituksessa bloggaaja esittelee tutoriaalissa käyttämänsä kosmetiikan riippumatta siitä, onko hän saanut tuotteet blogin kautta ja näin velvollinen esittelemään eli markkinoimaan niitä, vai valinnut ne itse. Bloggaaja siis suosittelee implisiittisesti kaikkia käyttämiään tuotteita mainitsemalla ne nimeltä. Tällaisen suosittelun voi tulkita niin sanotusti vilpittömäksi ja se eroaa kaupallisesta yhteistyöstä lähtökohtaisesti.

Blogien puolueettomuudesta ja bloggaajien luotettavuudesta voisi tutkimukseni pohjalta jatkaa keskustelua. Voiko siitä, että bloggaaja tuntuu läheiseltä ystävältä, olla hyötyä tai haittaa bloggaajalle tai lukijalle? Lähtöoletus blogeja luettaessa tuskin on, että kaikki bloggaajat olisivat autenttisia ja puolueettomia, vaan nimenomaan subjektiivisia. Bloggaajille voi lisäksi olla hyödyllistä tiedostaa erilaiset vuorovaikutusroolit, joita he toteuttavat. Tutkimuksen pohjalta bloggaajat voivat ymmärtää omassa tekstissään hyödyntämiään kielellisiä keinoja ja hyödyntää niitä tietoisemmin. Myös lukijoille tutkimukseni voi antaa valaisevaa tietoa bloggaajien rooleista ja siitä, miten niitä kielellisesti rakennetaan. Lukijat voivat verrata bloggaajan rooleja omaan rooliinsa lukijana, ja päästä käsiksi itse käyttämiinsä vuorovaikutuskeinoihin.

Bloggaajan roolien tutkimuksesta olisikin luonnollista siirtyä tutkimaan vuorovaikutuksen toisen osapuolen eli lukijoiden rooleja. Kiinnostavaa olisi tutkia, millaista lukijaroolia tarjotaan ja miten lukijat itse asemoivat itsensä suhteessa bloggaajaan ja toisiinsa, millaista roolia rakentavat kommentissaan itselleen? Lukijaa ohjailevat käytänteet ja sananvalinnat blogeissa olisivat myös tutkittavissa samoin metodein kuin käsillä olevassa tutkimuksessa. Tekstianalyysi voisi tuoda esiin tarkemmin sen, mitä lukijan oletetaan tekevän ja mitä hänelle ehdotetaan. Myös kuvat analyysiin mukaan ottamalla tulokset olisivat voineet olla mielenkiintoisia ja mahdollisesti erilaisia.

Koska Lily kuvailee itseään yhteisöksi, olisi kiinnostavaa selvittää, millaista yhteisöllisyyden tunnetta blogin lukijat kokevat. Miksi jokin blogi on saavuttanut paljon suosiota, ja onko suosiolla ja vuorovaikutuksellisuudella jokin yhteys? Mikä saa kiinnostuksen blogia

kohtaan pysymään yllä? Yhteisöllisen vuorovaikutuksen kannalta hiljaisiakin lukijoita olisi kiinnostavaa tutkia tarkemmin. Sirkkunen (2006: 146–148) on jaotellut vertaismedian tuottamisen motiivit yksilöllisiin ja yhteisöllisiin motiiveihin, jotka kietoutuvat osittain toisiinsa. Yksilöllisiin motiiveihin kuuluu muun muassa itseilmaisuus, omien taitojen kehittäminen, vertaispalautteen saaminen sekä suhdeverkostojen ja oman sosiaalisen pääoman kasvattaminen. Yhteisöllisinä motiiveina taas toimivat tietojen ja taitojen jakaminen muiden kanssa, uudentyyppinen ”osuustoiminnallisuus” yhteisön resurssien kasvattamiseksi ja oppiminen yhteisössä. (Mp.) Nämä yhteisölliset motiivit ovat mahdollisesti myös blogien lukijoille oleellisia.

Blogin keinot osallistaa lukijaa vaikuttavat tutkimukseni perusteella monipuolisilta. Pienet implikaatiot tekstin seassa sekä esimerkiksi suora puhuttelu ja muut eksplisiittiset dialogisuuden keinot luovat blogista genrenä lukijaa osallistavan. Koen, että aineistoni bloggaajat näkevät lukijan roolin tärkeänä ja vaikuttaa siltä, että yhteisöllisyyttä luovat keinot ovat bloggaajille osa blogin tekstilajia, oli niiden käyttö sitten tarkoituksellista tai ei.

Se, miten yhteisöllisyyden tunne ja myös ystävyyden illuusio luodaan blogeissa, on kiinnostavaa. Paljon lukijoita saavuttavissa blogeissa saattaa olla sisäpiiri, joka esimerkiksi kommentoi ahkerammin, mutta suosittujen blogien piirteisiin ei aineistossani kuulu kenenkään sulkeminen yhteisön ulkopuolelle. Myös satunnaisille lukijoille yhteisöllinen vuorovaikutustapa blogeissa toimii mukaan ottavana keinona. Bloggaajien tapa puhutella lukijoita yhteisön jäsenenä on kutsuva myös heille, jotka lukevat ensi kertaa blogia, ja he saattavat laskea itsensä yhteisöön kuuluvaksi. Samanmielisyys bloggaajan kanssa käsittelyssä olevasta aiheesta ehkä vaikuttaa tähän, ja lukija saattaa kokea bloggaajan kirjoittavan kuin hänelle räätälöityä sisältöä. Se, että bloggaaja tuntuu läheiseltä ystävältä, saattaa vaikuttaa hänen valtaansa luki- jaan, lukijan mielipiteisiin ja käyttäytymiseen.

Niin vuorovaikutuksellinen tekstilaji kuin blogi onkin (esim. Rettberg 2014; Myers 2009; Koskinen 2015), sen varsinaista vuorovaikutuksellisuutta on tutkittu varsin vähän. Useampien blogien tutkiminen samoilla metodeilla mahdollistaisi tutkimustulosten yleistämisen ja niiden laajemman merkityksen tarkastelun. Tutkimusta voisi laajentaa myös vertailemalla erilaisia blogeja keskenään. Tässä tutkimuksessa keskenään erilaisia blogeja tarkasteltiin yhteen ryhmään, Lily-yhteisön suosittuihin blogeihin kuuluvina. Jos haluttaisiin selvittää sitä, onko eri aihepiirejä käsittelevien blogien kielellisessä vuorovaikutuksessa eroja, voitaisiin tarkastella esimerkiksi eroja muotiblogien ja äitiysblogien vuorovaikutuskeinojen välillä. Jos taas haluttaisiin laajentaa tekstintutkimuksesta esimerkiksi media-analyysiin tai visuaalisen vuorovaikutuksen analyysiin, blogien kuvat tarjoaisivat varmasti runsaan aineiston.

Blogitutkimuksen tulevaisuus on rajaamaton etenkin tekstilajin jatkuvan muutoksen vuoksi. Tämä tutkimus on onnistunut kuvaamaan omalta osaltaan yhtä ilmiötä laajassa kentässä tavoitteeseensa nähden onnistuneesti.

LÄHTEET

- A-lehdet 2016. – <http://www.a-lehdet.fi/mainostajalle/trendi> 11.3.2016.
- Bahtin [Bahktin], Mihail 1986[1953]: The problem of speech genres. – Caryl Emerson & Michael Holquist (toim.), *Speech genres and other late essays* s. 60–102. Austin: University of Texas press.
- Blogads 2004: Blog reader survey. – http://www.blogads.com/survey/blog_reader_survey.html 17.3.2016.
- Chafe, Wallace L. 1982: Integration and involvement in speaking, writing, and oral literature – Deborah Tannen (toim.), *Spoken and written language. Exploring orality and literacy* s. 35–53. Norwood: ALEX Publishing Corporation.
- 1985: Linguistic differences produced by differences between speaking and writing. – David R. Olson, Nancy Torrance & Angela Hildyard (toim.), *Literacy, language and learning. The nature and consequences of reading and writing* s. 105–123. Cambridge: Cambridge University Press.
- Eggs, Suzanne 2004: *An introduction to systemic functional linguistics*. Second edition. Lontoo: Pinter.
- Fairclough, Norman 1997: *Miten media puhuu*. Suom. Blom, Virpi & Hazard, Kaarina. Tampere: Vastapaino.
- Giltrow, Janet & Stein, Dieter 2009: Genres in the Internet: Innovation, evolution, and genre theory. – Janet Giltrow ja Dieter Stein (toim.), *Genres in the Internet*, s. 1–25 Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co.
- Goffman, Erving 1981: *Forms of talk*. Oxford: Basil Blackwell.
- Halliday, M.A.K. 1989: *Spoken and written language*. 2. painos. Oxford: Oxford University Press.
- Halliday, M.A.K. 2014: *Halliday's introduction to functional grammar*. 4. painos. Uudistanut Christian M.I.M. Mathiessen. Abingdon: Routledge.
- Harle, Jenni 2011: *Itekorjaus huumorin keinona verkkokeskustelussa*. Maisterintutkielma. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201110105686> 20.6.2016.
- Heikkinen, Vesa 2000: Teksteihin tunkeutuvat todellisuudet. – Vesa Heikkinen, Pirjo Hiidenmaa & Ulla Tiililä: *Teksti työnä, virka kielenä*, s. 116–214. Helsinki: Gaudeamus.
- Helasvuo, Marja-Liisa 2015: ”Jotta suomalaiset voisivat puhua enemmän”. Puhetilanteen osallistujat tekstiviestikeskustelussa. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 29–49. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Helasvuo, Marja-Liisa, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen 2015: Johdatus digitaaliseen vuorovaikutukseen. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 9–28. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Hermes, Joke 1995: *Reading women's magazines: An analysis of everyday media use*. Cambridge: Polity Press.
- Herring, Susan 1996: Introduction. – Susan Herring (toim.), *Computer-mediated communication* s. 1–10. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Herring, Susan, Scheidt, Lois Ann, Bonus, Sabrina & Wright, Elijah 2004: Bridging the gap: A genre analysis of weblogs. In proceedings of the 37th Hawaii international conference on system science. – <http://ba-projekt.pbworks.com/f/herring.pdf> 13.6.2016.

- Honkanen, Suvi 2012: *Kielioppi ja tekstilaji. Direktiivin muotoilusta viraston ryhmäkirjeissä*. Helsinki: Unigrafia.
- Isosävi, Johanna & Lappalainen, Hanna 2015: Johdanto. – Johanna Isosävi & Hanna Lappalainen (toim.), *Saako sinutella vai täytyykö teititellä? Tutkimuksia eurooppalaisten kielten puhuttelukäytännöistä* s. 9–33. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Johansson, Marjut 2015: Faktoista mielipiteisiin. Referointi verkkolehden mediaesityksissä. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 149–174. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- JSN 2015 = Julkisen sanan neuvosto: Journalistin ohjeet. – http://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/ 16.4.2016.
- Juvonen, Riitta 2007: Suhtautumisen systematiikkaa. – *Virittäjä* 3/2007 s. 431–434.
- Katajamäki, Heli 2006: Arvottavien merkitysten rakentaminen taloussanomalehden pääkirjoituksissa. – Esa Lehtinen & Nina Niemelä (toim.), *Erikoiskielet ja käännösteoria* s. 97–108. Vaasan yliopiston käännösteorian ja ammattikielten tutkimusryhmän julkaisut nro 33. Vaasa: Vaasan yliopisto.
- Kielitoimiston ohjepankki 2016. – <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/113/ohje/22> 20.4.2016.
- Kolari, Eve 2016: *Hyvinvoinnin rakentuminen Tickle Your Fancy -blogissa*. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201603081784> 22.6.2016.
- Koskinen, Kaisa 2015: Tunteella ja tuttavallisesti. Margot Wallströmin blogi osana Euroopan komission viestintää. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 127–147. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- KS = Kotimaisten kielten keskus 2016: Kielitoimiston sanakirja 2006. – <http://www.kielitoimiston-sanakirja.fi> 20.4.2016.
- Kyllönen, Mirka 2012: *Kirjoittajan ja lukijan läsnäolo blogissa Kaikki mitä rakastin*. Maisterintutkielma. Itä-Suomen yliopiston suomen kielen laitos. – <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20120638> 20.6.2016.
- Laitinen, Lea 1995: *Nollapersoona*. *Virittäjä* 3/1995 s. 337–358.
- Lappalainen, Hanna 2015: *Sinä vai te vai sekä että? Puhuttelukäytännöt suomen kielessä*. – Johanna Isosävi & Hanna Lappalainen (toim.), *Saako sinutella vai täytyykö teititellä? Tutkimuksia eurooppalaisten kielten puhuttelukäytännöistä* s.72–104. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Lauranto, Yrjö 2015: *Direktiivisyyden rajoja. Suomen kielen vaihtokauppsyntaksia*. Helsinki: Unigrafia.
- Levikkitalasto 2014. – <http://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2015/09/LTtilasto2014.pdf> 23.4.2016.
- Lily 2016. – <http://www.lily.fi/lily-trendi> 15.6.2016.
- Luukka, Minna-Riitta 1992: *Akateemista metadiskurssia. Tieteellisten tekstien tekstuaalisia, interpersonaalisia ja kontekstuaalisia piirteitä*. Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisuja nro 46. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- 2002: M.A.K. Halliday ja systeemifunktionaalinen kielitiede. – Hannele Dufva & Mika Lähteenmäki (toim.), *Kielentutkimuksen klassikoita* s. 89–123. Soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- 2003: Kelpaanko tällaisena? Tyttöyden rakentuminen Demi-lehden palstoilla. - T. Modinos & A. Suonen (toim.), *Merkkillinen media: tekstit nuorten arjessa* s. 17–38. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- Lähteenmäki, Mika 2002: Dialoginen näkökulma kieleen: Mihail Bahtin ja Valentin Volosinov. – Hannele Dufva & Mika Lähteenmäki (toim.), *Kielentutkimuksen klassikoita* s. 179–200. Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

- Makkonen-Craig, Henna 2005: *Toimittajan läsnäolo sanomalehtitekstissä. Näkökulmia suomen kielen dialogisiin passiivilauseisiin*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 1026. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Martin, J. R. & White, P.R.R. 2005: *The language of evaluation*. Lontoo: Basingstoke: Palgrave Macmillan Ltd.
- Mediakortit 2016. – <http://www.mediakortit.fi/mediakortit/trendi/143/#kmt-profiles> 15.6.2016.
- Mikkonen, Inka 2010: ”Olen sitä mieltä, että...” *Lukiolaisten yleisönosastotekstien rakenne ja argumentointi*. Jyväskylän Studies in Humanities 135. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Miller, Carolyn & Shepherd, Dawn 2009: Questions for genre theory from the blogosphere. – *Genres in the Internet*, s. 263–290. Janet Giltrow ja Dieter Stein (toim.), John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia.
- Myers, Greg 2009: *Discourse of blogs and wikis*. Lontoo. GBR: Continuum International Publishing.
- Mäkelä, Minna 2012: *Arjen kuva naistenlehdissä – Arjen ajan ja paikan representaatioiden kielellistä tarkastelua vuoden 2011 Kotiliesi- ja Kotivinkki-lehdissä*. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201302091195> 20.6.2016.
- Mäntynen, Anne 2003: *Miten kielestä kerrotaan: kielijuttujen retoriikkaa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Mäntynen, Anne 2006: Näkökulmia tekstin ja tekstilajien rakenteeseen. – Anne Mäntynen, Susanna Shore & Anna Solin (toim.), *Genre – tekstilaji* s. 42–71. Tietolipas 213. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Mäntynen, Anne & Shore, Susanna 2014: What is meant by hybridity? An investigation of hybridity and related terms in genre studies - *Text & Talk* 2014; 34(6): s. 737–758: An interdisciplinary journal of language, discourse & communication Studies.
- Nuolijärvi, Pirkko & Tiittula, Liisa 2001: »Rakas Tarja» ja »hyvä ystävä» *Puhuttelu minän ja sosiaalisten suhteiden esittämisen keinoina televisiokeskustelussa*. *Virittäjä* 4/2001 s. 580–601.
- Paunonen, Heikki 2010: Kun Suomi siirtyi sinutteluun. – Heikki Paunonen (toim.), *Kielellä on merkitystä – Näkökulmia kielipolitiikkaan* s. 325–368. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Penttilä, Marianna 2015: *Suhtautuminen Aamulehden Särkänniemi-aiheisissa lehtijutuissa*. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201505121817> 20.6.2016.
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne 2009: *Kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- Platon 1999 [360eaa.]: *Phaedrus*. Champaign, IL: Project Gutenberg. Kääntänyt Benjamin Jowett. – <http://www.gutenberg.org/files/1636/1636-h/1636-h.htm> 14.6.2016.
- Puschmann, Cornelius 2009: Lies at Wal-Mart: Style and the subversion of genre in the Life at Wal-Mart blog. – Janet Giltrow & Dieter Stein (toim.), *Genres in the Internet* s. 49–84. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co.
- Puustinen, Liina, Ruoho, Iris & Mäkelä, Anna 2006: Feministisen mediatutkimuksen näkökulmat. – Anna Mäkelä, Liina Puustinen & Iris Ruoho (toim.), *Sukupuolishow. Johdatus feministiseen mediatutkimukseen* s. 226–243. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Raevaara, Liisa & Sorjonen, Marja-Leena 2006: Vuorovaikutuksen osanottajien toiminta ja genre. – Anne Mäntynen, Susanna Shore & Anna Solin (toim.), *Genre – tekstilaji* s.122–150. Tietolipas 213. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

- Raevaara, Liisa & Sorjonen, Marja-Leena 2012: Keskusteluntutkimus. – Heikkinen Vesa, Voutilainen Eero, Lauerma Petri, Tiililä Ulla & Lounela Mikko (toim.), *Genreanalyysi – tekstilajitutkimuksen käsikirja* s. 522–527. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- Rettberg, Jill Walker 2014: *Blogging. Digital media and society series*. 2nd edition. Cambridge: Polity.
- Ruoho, Iris & Saarenmaa, Laura 2011: *Edunvalvonnasta elämänpolitiikkaan : naistenlehdet journalismina ja julkisuutena*. Tampere: Tampereen yliopisto, journalismin tutkimusyksikkö 2011.
- Salmi, Leena 2015a: Digitaalisen vuorovaikutuksen terminologiasta. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 177–184. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Salmi, Leena 2015b: Digitaalisen vuorovaikutuksen sanastoa. – Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa – näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 185–209. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Seppänen, Eeva-Leena 1998: *Läsnäolon pronominit: Tämä, tuo, se ja hän viittaamassa keskustelun osallistujaan*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Seppänen, Janne & Väliaverron, Esa 2012: *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.
- Shore, Susanna 2012a: Kieli, kielenkäyttö ja kielenkäytön lajit systeemis-funktionaalissa teoriassa. – Heikkinen, Vesa, Voutilainen, Eero, Lauerma, Petri, Tiililä, Ulla ja Lounela, Mikko (toim.), *Genreanalyysi – tekstilajitutkimuksen käsikirja*, s. 131 – 157. Helsinki: Kotimaisten Fgenrekielten tutkimuskeskus.
- 2012b: Systeemis-funktionaalinen teoria tekstien tutkimisessa. – Heikkinen Vesa, Voutilainen Eero, Lauerma Petri, Tiililä Ulla & Lounela Mikko (toim.), *Genreanalyysi – tekstilajitutkimuksen käsikirja* s. 158–185. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- Shore, Susanna & Mäntynen, Anne 2006: Johdanto. – Anne Mäntynen, Susanna Shore & Anna Solin (toim.), *Genre – tekstilaji*, s. 9–41 Tietolipas 213. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Sirkkunen, Esa 2006: Vertaismedia haastaa perinteisen median. – Pekka Aula, Janne Matikainen & Mikko Villi (toim.), *Verkkoviestintäkirja* s. 137–158. Helsinki: Yliopistopaino.
- Solin, Anna 2006: Genre ja intertekstuaalisuus. – Anne Mäntynen, Susanna Shore & Anna Solin (toim.), *Genre – tekstilaji* s. 72–95. Tietolipas 213. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Sorjonen, Marja-Leena & Laakso, Minna 2005: Katko vai eiku? Itsekorjauksen aloitustavat ja vuorovaikutustehävät. *Virittäjä* 2/2005, s. 244–271.
- SM = Sosiaalisen median sanasto 2010. Sanastokeskus TSK:n julkaisuja 40, Helsinki. – http://www.tsk.fi/tsk/fi/sosiaalisen_median_sanasto_tsk_40-513.html 26.4.2016.
- Suomen kansan sananlaskuja* 1981. Koonnut Elias Lönnrot. Tampere: Tampereen kirjapaino Oy/Tamprint.
- Talbot, Mary 1995: *Fictions at work: language and social practice in fiction*. Eastbourne: Antony Rowe Ltd.
- Tannen, Deborah 1982: The oral/literate continuum in discourse. – Deborah Tannen (toim.), *Spoken and written language. Exploring orality and literacy* s. 35–53. Norwood: ALEX Publishing Corporation.
- Tannen, Deborah 1985: Relative focus on involvement in oral and written discourse. – David R. Olson, Nancy Torrance & Angela Hildyard (toim.), *Literacy, language and learning. The nature and consequences of reading and writing* s. 124–147. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tiittula, Liisa 1992: *Puhuva kieli. Suullisen viestinnän erityispiirteitä*. Loimaa: Loimaan kirjapaino Oy.
- TT = Tietotekniikan termitalkoot 2013: Sanastokeskus TSK:n ylläpitämä sivusto. – <http://www.tsk.fi/tsk/termitalkoot/> 26.4.2016.

Töyry, Maija 2006: Käytösoppaasta naistenlehteen. – Anna Mäkelä, Liina Puustinen & Iris Ruoho (toim.), *Sukupuolishow. Johdatus feministiseen mediatutkimukseen* s. 226–243. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Vauras, Ilmari 2006: *Kuvakirjoituksen jälleensyntymä – tunneikonit kirjoitetussa puhekielisessä keskustelussa* ^__^. Maisterintutkielma. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos. – http://www.jammi.net/tunneikonit/ilmari_vauras_pro_gradu.pdf 20.6.2016.

VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkoersio. – <http://kaino.kotus.fi/visk/etusivu.php> 20.6.2016.

LIITTEET

LIITE 1 Asikaine: Nykkun.

Nykkun

Lapset ja lasten tyyli Vanhemmuus Muu hyvinvointi
Asikaine Asikaine 30.11.2015 13:39

Hahaa! Kerrankin elän *se-on-vaan-nyt-tää-vaihe-tää-on-vain-vaihe-se-on-varmaan-vaihe* -vaihetta, jossa sattumanvarainen, spontaani ja ennalta suunnittelematon elämäntyö pokkaa pokaalin. Tällä kertaa ominaisuus ei vie tilaisuuden tullessa jatkoille aamuluennon sijaan, vaan se pitää arvaamattomalla olemuksellaan pollani kasassa.

Arki pyörii kokolailla kolmevuotiaan ja (kohta jo aaargh!) nelikuisen vauvan ehdoilla ja aika-tiluilla, joiden lomassa pitäisi luovia kotityöt sekä omat elämämme, niin yhteiset kuin erillisetkin. *Miun bändit ja reenit! Ja mun muijat ja mun duunit.* Jotta kukaan ei räjähtäisi pyykkikasaan tai kyllästyisi nauramaan pierumiehelle, täytyy osata omia hyväksi käyttikseksi pientkin *nykkun*-hetket, jotka huomaamatta tulevat puskesta.

Hipin siskon leikkiessä vauva sylissä olkkarissa Pojan kanssa, tajuan tilaisuuteni nukkua univelkoja pois sohvan nurkassa. Vaikka kyse olisi paristakymmenestä minuutista, nukun aina tarvittaessa vähän, *nykkun* pystyn: automatkan kauppaan (kun en ole ratissa, ah hah haa!) tai imettäessäni vauvaa sohvalla Pojan katsellessa Palomies Samia.

Anopin ollessa kylässä, häippäämme (hipin kanssa)kaksin ulos syömään, vaikka olisi sunnuntaiamu, mikään kiva rafla ei olisi auki tai menossa olisi parisuhdekriisi ja viikon mökötyksen kriittinen puoliväli, jossa heikot romahtavat nauramaan. *Mennään nykkun on tilaisuus, ei olla hetkeen käyty!* Mennään vaikka keilaamaan tai leffaan, vaikkei ohjelmistossa pyörisi kuin paskoja jatko-osia.

Pojan mentyä teatteriin tätinsä kanssa ja vauvan nukkuessa kopassaan kaikessa rauhassa huomasimme tilaisuutemme istahtaa kaksin romanttisesti ravintolassa -ainakin siihen asti, kunnes pienokainen herää. Illalla poikien nukkuessa häippäsen tilaisuuden tullen lasilliselle naapurin muijan portaille, jossa viikon mökötykset ja pohjaanpalaneet sapuskat nauretaan tai itketään pois.

Suklaalevy kädessä juoksen sohvalle katsomaan The Affairia poikien ollessa suihkussa. Jatkan seuraavat parikymmentä minuuttia illalla Hipin laittaessa ylhäällä lapsia nukkumaan. Eilen poikien lähdettyä puistoon, huomasin tilaisuuteni painua nopsaan lenkille *nykkun* pääsen! ("juoksu"lenkki tosin oli huonoin *oman aikani* törsäys hetkeen, sattuu vieläkin.)

Nykkun hetkinä luetaan vähän lehteä, rämpytetään kitaraa, pussaillaan, nukutaan, mennään pitkään suihkuun, soitetaan kaverille, juodaan kahvia.

*kuva poistettu

Nykkun-tilaisuuksia ei haaskata pyykkeihin tai vessan peilin pesemiseen, jonka voi tehdä vaikka jonkun istuessa potalla tai skipata ainakin ~~kuukaudella~~ parilla päivällä. Jos tyhmykssissään erehtyy käyttämään yllättäen tarjoutuneen puolen tunnin pikavapaan Avotakan ja kahvin sijasta eteisen imurointiin, mörökölli vie todennäköisesti jo samana iltana.

Eivät *nykkun*-hetket mitään jalkapallojoukkueen saunailtoja, Räjättyjien keikkoja tai sunnuntaiaamun nukkumisvuoroja ole, mutta taitavasti kerättyinä varastetuista hetkistä kasvaa kelpo lisäpotti, josta voi ammentaa ylimääräisiä zen-panoksia biojätteiden kaatuessa matolle, yöllä kannellessa itkuista reppanaa tai lapsen maatessa nauraen kuralammikossa juuri, kun ~~ei~~ piti olla kiire bussiin.

Hyvää viikonalkua! Ottakaa hetkenne!

Kommentit

EMerituuli Loxodon 30.11.2015 14:49

Nykkun-hetket on kyllä ihan ykkösiä! Eilen törsäsin oman 20-min nykkun-hetken ihan väriin asioihin (ruokin kissat, siivosin kissanvessat, vaihdoin lakanat, tyhjensin pesukoneen, heitin lakanat pesuun, tyhjensin astianpesukoneen ja vaihdoin parin maton paikkaa) ja sen kyllä huomasi sitten illalla, kun kaikki vaan nyppi! Tästä viisastuneena käytän tässä juuri tämän päivän nykkun-hetkeä kirjoittamalla tätä kun odottelen paahtoleipiä paahtimesta - laitan niihin paljon voita, lämmitän kaakaon ja sitten koomaan leipineni sohvan nurkassa kunnes hetki päättyy :D Illan zen-panokset on taattu!

Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:45

Argh! VIRHE!

..vaikka välillä iteltäkin lipsahtaa virhearvio ja alan siivoamaan keittiöä ja huomaan pian siihen menneen koko hetken. Jossain vaiheessa iltaa tilanne kulminoituu siihen, että tiuskin, etten ole ees yhtä kahvia saanu tänää rauhassa juoda...

Oih, paahtikset ja kaakao. Pistän asialistalle, niin aijon käyttää seuraavan hetken. NYT!

Vastaa kommenttiin

Torey Minä ja mun pää + nää 30.11.2015 18:30

Meillä nykkun hetket täällä maalla käytetään kirjan lukemiseen tai sohvalla toisen kainaloon kätertyen. Ei pysty lähtemään ulos noin vaan syömään kun ihan naapurissa ei oo mitään hyvää ravintolaa. Mutta sit kun päästään takas kaupunkilaisiksi ni sit pystyy karkaamaan kaupungille helposti tilaisuuden tullen! :P

Tänään esikoinen oli kerhossa ja kuopus nukkui sylissä ja mä sain rauhassa katsoa Murha paratiisissa! (Oon koukussa.) Se oli mun nykku-hetki kun ei halunnu eikä voinu tehdä mitään! :P

· Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:46

Oih kuulostaa ihanalta. <3

Sarjakoukut on kyllä pahoja välillä, kun karkaa kaikista tilanteista katsomaan, kun joku sarja jää niin jännään kohtaa :)

· Vastaa kommenttiin

Helmi K sivulauseita 30.11.2015 20:27

Tämä teksti pitäis laittaa äitiyspakkaukseen mukaan.

· Vastaa kommenttiin

Helmi K sivulauseita 30.11.2015 20:28

Miksi se muuten on äitiyspakkaus eikä vanhemmuuspakkaus???

· Vastaa kommenttiin

RdS (Ei varmistettu) 1.12.2015 00:47

Koska institutionaalisessa vauvamaailmassa isä on statisti.

· Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:48

Valitettavan usein näin on! :(

· Vastaa kommenttiin

Oija (Ei varmistettu) 1.12.2015 13:54

Tästähän on olemassa joku nimenmuutosaloite: <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/11/02/marja-hintikka-live-aitiyspakkaus...>

· Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:48

Mietin ihan samaa, kun ekan kerran kävin laatikon postista hakemassa ja esittelin sitä himassa (eikä saanut kovin kiinnostunutta vastaanottoa.) Taisin olla aika raivona kaikesta..myös siitä nimestä.. :D

Mutta niin, asia ilmeisesti saattaa muuttua.

· Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:46

Tai jopa kortsupakettiin!

Sitten tulevaisuudessa juhlit, jos saat mennä suihkuun rauhassa! HAHAHA!

· Vastaa kommenttiin

Helmi K sivulauseita 2.12.2015 08:51

AHAHAHAHAHA!!!

· Vastaa kommenttiin

PiritaV (Ei varmistettu) 1.12.2015 07:26

Tajusin tällä viikolla, että kun poika nukkuu päiväunia, kannattaa itsekkin nukkua, jos sattuu olemaan tällainen megamäärän unta tarvitseva yksilö. Poikani on 2v2kk. Että eihän sen tajumiseen mennytkään kuin reipas pari vuotta! Harmi vaan, että nykyisin niitä koti (lue: päiväuni) päiviä on enää vaan kolme viikossa..

· Vastaa kommenttiin

Asikaine Asikaine 1.12.2015 22:49

Mitääh!? Miksei kukaan kertonu sulle? : /

Se on se ykkössääntö, että aina vauvan nukkuessa äippä nukkuu, jos voi ja väsyttää. Koita nyt repiä vielä tilanteesta kaikki irti, mitä vielä jäljellä!

LIITE 2 Asikaine: Ootko sää fiksu?.

Ootko sää fiksu?

Lapset ja lasten tyyli Vanhemmuus
Asikaine Asikaine 2.12.2015 09:04

Kenkäosastolla alennun kiristämään maassa makaavaa väsynyttä kolmevuotiasta kovilla panoksilla. *No niin! Nyt äiti vie tän Ryhmä Hau -paidan takasin tonne ja tätä ei sitte osteta, kus sää et sovita näitä kenkiä, niinku sovittiin!* Vauva itkee auto-ostoskärryn korissa turvaistui-
messä, koska hävisin ekan matsin kolmevuotiaalle marketin aulassa tuloksin autokärry 6 -
vauvanistuinkärry 0. Useita kenkäpareja sovittanut Poika makaa uupuneena maassa repien
villasukkaa jalastaan. *En sovita! Mää en laita tätä villasukkaa! Tää kiristää!*

Kyllä. Kiristää. Huutavan vauvan seurana ostoskärryissä ei ole vielä yhtäkään maitotölkkiä
pitkältä ostoslistalta, jonka ensimmäisellä rivillä lukee *talvikengät (huomenna pakkasta!!)*.
Kuin banaani takapenkkiimme, olivat Sinkkosen ohjeet ja maalaisjärki mössänty-
neet autokärryjen pyörien alle jo leluosaston kohdalla, jolla trio *eipäs-juupas-tonnttu-kattoo!*
pysähtyi seitsemäntoista kertaa.

Nonni! Nyt äiti sitte vie tän Ryhmä Hau -paidan pois! Voit sanoo Vainulle heipat. Heippa!
Poika hätääntyy itkemään. Ohi kävelevät ihmiset katsovat huutava-vauva-kärry-seonnut-äiti-
ryhmähau-paita-maassa-makaava-lapsi -yhdistelmää kiinnostuneena. Mulkaisen takaisin *No-
haistakaa-te-ny-itte-vittusaatana!* -psykoilmeellä heilutellen hullunkiilto silmissä henkaria,
jossa Ryhmä Haun Samppa ja Vainu ovat valmiina toimintaan, niin kuin olen minäkin vauhti
päällä valmis viemään unelmien paidan typerine rakkeineen takaisin rekkiin, mistä tulivatkin,
jos ei sana kuulu mitä häh, häh?

- Äiti. Ootko sää..ootko sää fiksu?

- ...Mitä että?

- Että ootko sää fiksu? Ja ootko sää kiva?

- No..tota..hmm..No...

Kaikki-i ihmiset, Samppa, Vainu ja Poika katsovat porukalla mahtipontisuuteni romahtamista
kenkäosaston lattialle Pojan ampuessa omilla opeillani *kuinka ollaan toisille kivoja, reiluja ja
fiksuja tyypejä*. Vilpittömästi kysyvät silmät tuijottavat vastausta odottaen, koska pieni ihan
tosissaan haluaa tarkennuksen tilanteeseen.

Laitan paidan takaisin kärryyn, vauvalle tutin suuhun, otan toppatakin päältäni, katson muita
ihmisiä hätääntyneemmällä *No-painukaa-ny-helvettiin-täällä-oo-enää-mitään-nähtävää!* -
ilmeellä ja istun lattialle pyytämään Pojalta anteeksi. *Äitillä lähti vähän hanskasta, anna an-
teeksi. Mutta kun tää kauppa menee kiinni ja mejän pitäis ostaa vielä ruoat ja me tarvitaan ne
kengät huomiseksi ja vauva itkee, kussillä on kuuma. Niin ny pitäis vaan jaksaa sovittaa vielä.
Niin mää vähä tässä väsyin ja hermostuin, kussää makasit lattialla, kussääki väsyit siihe so-*

vittamiseen ja ymmärrän sen. Mutta emmää ois saanut tollain huutaa ja heilutella sitä paitaa. Voisiksää antaa mulle anteeksi?

- Ei se mitään, äiti. Sää saat anteeksi.

- ..kiitos.

- ..sää saat anteeksi, JOS mä saan sen Ryhmä Hau -paidan, nii sää saat sitte anteeksi sitä, ku sää et ollu fiksu.

- !!?

*kuva poistettu

Poikani kasvattaa minusta vielä ihan fiksun, reilun ja kivan tyyppin, vaikka välillä tiukassa paikassa joutuu käyttämään kiristystä ja lahjontaa. Mustemmilta hetkiltä vältytään, kun muistaa tarkistaa verensokerini ja tarvittavan määrän unta.

Sitä saa, mitä tilaa. Practice what you preach. Metsä vastaa. Peiliä käteen, Ootko sää fiksu?

Fiksua keskiviikkoa! Muistakaa olla reiluja ja kivoja tyyppejä, tontut kattoo!

Kommentit

Amma Why you little!! 2.12.2015 12:32

Ärsyttävän tarkkoja nuo lapset. Mullekin välillä paukkaa kysymystä "äiti, mikki tää oot ilkee?" *No kun en kyllä ole ilkeä, mutta kun hermo menee kun makaat siinä lattialla ja meidän pitäis olla jo menossa..*

Että en ole en. Varsinkaan kun olen ollut kaksi kuukautta käytännössä lapsen yksinhuoltajana miehen ollessa reissutöissä. Eilen illalla se tuli kotiin ja ilmoitin, että hän voikin sitten huolehtia loppuvuoden lapsen kaikista tarpeista. Minusta reilua on se. Että ehkä kun saan pari kertaa joogattua ja hengähdettyä, niin en ole enää ilkeä.

Vastaa kommenttiin

inkkux (Ei varmistettu) 2.12.2015 20:07

Tää oli niin ihana teksti, että melkeen tuli itkut. Mullakin on tollanen fiksu viisvuotias, ja toka vauva masussa tulossa ja oon niin kauhuajatellut valmiiks kaikki noi tilanteet, et miten vaikeiks ne voi just mennä sen vauvakaukalon kanssa, mut nyt alko tuntuu, et ehkä ei sittenkään liian vaikeeks. Kiitos tästä :).

Vastaa kommenttiin

chaura Misplaced 3.12.2015 11:59

Voi Asikaine sä oot maailman ihanin äiti!! Et siks että oisit aina rento ja cool ja pullantuoksuinen ja hauska, et sä oo, ei kukaan aina oo. Vaan siks et tollasessa tilanteessa ja tunnetilassa sä otat takin pois ja meet sanomaan sun lapselle noin <3 just siks sun pojasta on kasvamassa blogin perusteella hieno mies josta oot syystäkin ylpeä. Kiitos kun jaat meidän kanssa näitä inhimillisiä välähdyksiä teidän kaikenlaisesta arjesta!

Voi kun musta tulis ikinä ees puoliks niin hyvä äiti kun sä oot.

(Ja ei, emmä itke, täällä sataa räntää.. hemmetin hormonit. Ja hemmetin valehtelijat, "melkein tuli itku", eikö kukaan muu muka oikeesti vollota avoimesti toisella puolen ruutua :()

LIITE 3 Isyyspakkaus: Robotti-imuri.

Testissä iRobot Roomba -robotti-imuri (+arvonta)

Muu koti

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 08:15

Kaupallinen yhteistyö: Witt

"Jos meillä ei kävisi siivoaja, meillä olisi robotti-imuri." Näin olen sanonut useasti. Nyt kun sain sellaisen testattavaksi, aloin pohtia, ovatko nämä todella toisensa poissulkevia asioita.

Saanko siis esitellä: **iRobot Roomba 880**: ihmisen toiseksi paras ystävä heti astianpesukoneen jälkeen. Väsymätön puurtaja, joka tekee siivoamisesta lähes hauskaa.

*kuva poistettu

Olemme jo kauan sitten päättäneet, että käytämme oman vapaa-aikamme mieluummin johonkin muuhun kuin siivoamiseen ja annamme jonkun muun huolehtia siitä, että lattiat pysyvät puhtaina ja tasot pölyttöminä.

Mutta vaikka kotonamme käy siivoaja kerran viikossa, huomaamme, että pölyä ja roskaa ehtii kertyä nurkkiin ja sohvien ja pöytien alle ennen seuraavaa käyntiä. Erityisen inhottavaa on eteiseen lapsen mukana kulkeutuva hiekka, joka tuntuu ikävältä, kun kotona liikkuu paljain jaloin.

Kynnys ottaa imuri esiin ja imaista nämä pölyt ja roskat pois on silti todella suuri, sillä "siivoojahan tulee taas parin päivän päästä, joten antaa olla".

Nyt kun sain Roomban testattavaksi, havahduin siihen, miten paljon pölyä asuntoon todella tulee. Kun annoin robotin imuroida asunnon parin - kolmen päivän välein, sen säiliö täyttyi jokaisella siivouskerralla!

Roomba on voittanut ainakin seitsemän testiä, ja myös Helsingin Sanomat valitsi sen parhaaksi robotti-imuriksi toukokuun 2015 testissään. Imuri jaksaa työskennellä kerralla jopa 3 tuntia, joten se sopii myös isoihin asuntoihin.

Imuri kiertelee huoneita ja törmätessään esineisiin se vaihtaa suuntaa. Se tunnistaa pölyisemmät kohdat ja imuroi ne tarkemmin. Imurissa on pyörivä sivuharja, joka ylettää myös nurkkiin ja seinän vieruksiin. Katso tästä videosta tarkemmin, miten imuri liikkuu asunnossamme (ja mitä lapsi siitä pitää).

Olin huolissani siitä, löytääkö imuri hieman sokkeloisessa asunnossamme takaisin telakkaan ja miten se pääsee kynnyksen yli, mutta huoli osoittautui turhaksi. Imuri ei häkeltynyt matoista eikä keittiön lattialle levitellyistä duplo-legoista, vaikka se siirtelikin niitä kulkiessaan.

Olen tähän mennessä käyttänyt imuria vain, kun olen ollut itse paikalla. Olen tietysti halunnut kytätä, missä imuri kulkee, siivoaako se jokaisen huoneen ja löytääkö se todella takaisin te-lakkaan. Laitteen voisi kuitenkin ohjelmoida imuroimaan tiettyä päivänä tiettyyn aikaan niin, ettei tarvitse itse olla kuuntelemassa imurin hurinaa. Se on kyllä pienempi kuin tavallisessa imurissa.

Nyt osaan jo katsoa, että lattialla ei ole mitään liian pientä ja litteää lelua, ja että läppärin johto on nostettu sivuun kulkuväylältä, joten seuraavassa vaiheessa uskaltaisin varmaan jo kokeilla imurin ajastamista.

*kuva poistettu

iRobot Roomba 880:n hinta on 799 euroa

Lisätiedot: witt.dk/ebook/iRobot800_seriesFI/#/1/

* * *

Nyt voit saada apua arkeen myös keittiön puolelle, sillä saan arpoa kanssanne **Salad-to-go**-salaattileikkurin!

Salad-to-go leikkaa ja raastaa hedelmiä, vihanneksia, pähkinöitä ja juustoa nopeasti, ja sen arvo on 89 euroa. Käy jättämässä kommenttikenttään vapaa kommenttisi (vaikkapa kokemuksesi robotti-imureista) **ke 9.12.2015 klo 20:00 mennessä** ja muista jättää myös **sähköposti-osoitteesi**, niin salaattileikkuri voi olla sinun. Paljastan voittajan torstaina 10.12.2015.

Kommentit

kirkre (Ei varmistettu) 3.12.2015 08:56

Tulipas kyllä loistavaan aikaan tämä robotestausjuttu! Juuri eilen illalla tutkimme mieheni kanssa netistä eri robotti-imureita, mutta ainakaan vielä ei mitään sieltä tilattu... Ainoa kokemus meillä on käytettynä ostetusta (todennäköisesti halvimmasta) robosta, joka hyytyi parin viikon käytön jälkeen! Vaikutti silti niin hyvältä kapistukselta, että kyllä tässä lapsi-kissataloudessa olisi tarvetta :)

Vastaa kommenttiin

Tittii (Ei varmistettu) 3.12.2015 08:59

Oishan tuo kätevä!

Vastaa kommenttiin

jaanaca (Ei varmistettu) 3.12.2015 09:10

Kätevältä näyttää. Koirakaan ei tainnut sitä hämmästellä.

Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 09:15

Koiraa jännitti parilla ekalla kerralla, ja se osoitti sen pyörimällä jaloissani kun imuri oli päällä. Parin kerran jälkeen se ei enää kiinnittänyt imuriin mitään huomiota :)

Vastaa kommenttiin

Kaisaaa (Ei varmistettu) 3.12.2015 09:22

Yhdessä työpaikassa oli roboimuri ja olihan se ihan kadehdittavan näppärä. Oispa kelvannut sellainen kotiinkin.

Vastaa kommenttiin

Surku (Ei varmistettu) <http://www.rantapallo.fi/laurareissaa> 3.12.2015 10:03

Mua jäi kans kiinnostamaan koiran reaktio, joten hyvä kuulla, että masiina otettiin nopeasti perheeseen. :D Jos mulla ikinä olisi rahaa tuollaiseen, niin todellakin ostaisin, koska imurointi on mulle se kaikista viheliäisin kotityö.

Vastaa kommenttiin

sikkuralla (Ei varmistettu) 3.12.2015 10:12

Ei ole kokemusta robotti-imureista, mutta sellainen olisi varmasti kätevä lapsiperheessä.

Vastaa kommenttiin

Terhhi (Ei varmistettu) 3.12.2015 11:01

En ole koskaan käyttänyt robotti-imuria, mutta yhdellä ystäväpariskunnalla on robottiruohonleikkuri! Mainio (ja hauska) laite pienehköllä pihalla jota varten isompi leikkuri tuntuisi hieman turhalta hankinnalta.

Vastaa kommenttiin

Torey Minä ja mun pää + nää 3.12.2015 11:12

Uuh, arvonta! :D

Mä olen noita robotti-imureita pohdiskellut. Tykkäisköhän meiän kissa siitä... Lisäksi kaksi-kerroksissa talossa rappusten osalta se olisi vähän epäkätevä, mutta esim. kerrostalossa asuessa se ois ihana! Meillä aikoinaan kissanhiekkaa oli aina eteisessä ja olkkarissa kun kissan tassuissa kulki, ja imuroin melkeinpä päivittäin. Siellä toi ois ollu mahtava! Nykyään kissan loota on kakkosvessassa ja hiekat ei kulkeudu asuintiloihin yhtään samalla tavalla. :)

S-posti: toreyjmp@gmail.com

· Vastaa kommenttiin

hr (Ei varmistettu) 3.12.2015 11:17

·

Olipa hauska video! Osuvat ja nokkelat kuvatekstit kruunasivat kaiken. Piristi päivää!

· Vastaa kommenttiin

Caktus (Ei varmistettu) 3.12.2015 11:24

·

Robotti-imuri on ollut omalla toivelistalla jo pitkään! Vaimo ei antanut tuollaista turhaketta ostaa ja siispä hankimme halvan ja alitehoisen rikkaimurin. Pitää näyttää video vaimolle, jos vaikka muuttaisi mielensä.

· Vastaa kommenttiin

JohJa (Ei varmistettu) 3.12.2015 11:37

·

Olen jo pitkään halunnut tuollaista imuria meille, tosin meillä imuria ei voisi jättää ilman valvontaa. Koiramme söisi imurin yksin ollessaan, on yrittänyt syödä sellaisen ihan perus imurin ja ruohonleikkurin, polkupyörän, mopon ym. Jos vain joku liikkuu ja pitää ääntä niin kiinni käydään, valvovan silmän alla osaa jo jättää tavaat rauhaan, mutta yksin ollessa voisi houkutus olla liian suuri.

- Mukana arvonnassa

· Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 11:43

·

Luin muuten myös aika kammottavan kokemuksen toisesta paikasta. Ajastettu robotti-imuri + koiran ripuli = aikamoinen sotku. :D

· Vastaa kommenttiin

annannaa (Ei varmistettu) 3.12.2015 22:34

·

Eikös tämä ollut Siskonpeti-sketsi? ;)

· Vastaa kommenttiin

maijs (Ei varmistettu) 3.12.2015 11:47

·

Onpas hauskan näköinen veitikka :D Kolhiiko maalattuja listoja niihin osuessaan?

· Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 12:01

En usko. Se nimittäin ei törmää esineisiin mitenkään vauhdilla, vaan osaa hidastaa jo esteen lähestyessä. Noituutta.

· Vastaa kommenttiin

Eini (Ei varmistettu) 3.12.2015 12:16

Olen jo vuosia haaveillut robo-imurista, näyttää kyllä niin kätevältä!

· Vastaa kommenttiin

Hanna123 (Ei varmistettu) 3.12.2015 12:35

Oih! Ihana, robotti-imuri on ollut harkinnassa pitkään, ja samaten tuo hyvältä kuullostava salaattisilppuri ;) nyt kun jäi taas äitiyslomalle niin kotityöt ikäänkuin siirtyivät kokonaan omille harteille. Tekniikka varmasti helpottaisi vapaa-aikaakin arvostavassa lapsiarjessa..

· Vastaa kommenttiin

Pirjo (Ei varmistettu) 3.12.2015 12:43

mukaan

· Vastaa kommenttiin

Johanna K (Ei varmistettu) 3.12.2015 12:53

Itsellä ei ole kokemuksia robotti-imurin käytöstä, mutta sellainen olisi varmasti kätevä ja siivousta helpottava laite. Varsinkin juurikin tuo huonekalujen alta imuroiminen sujuisi näköjään hyvinkin näppärästi. Oikein havainnollistava on tuo tekemäsi video! :) Juu ja osallistuisin siis mielelläni arvontaan.

· Vastaa kommenttiin

anne88 (Ei varmistettu) 3.12.2015 13:02

Tutulla on tämmöinen ja ihan hauska kapine, en ehkä kuitenkaan itselle ostaisi.

· Vastaa kommenttiin

Maria98 (Ei varmistettu) <http://majlife.blogspot.fi/> 3.12.2015 13:34

Jos hinta olisi vähän pienempi, niin voisin tuollaisen hankkia. Meillä on 2-kerroksinen talo ja mietin, että pitäisikö imuria kytätä yläkerrassa, ettei se pääse vahingossa syöksymään portaita alas. :)

Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 13:41

Se osaa kuulemma tunnistaa portaat eikä syöksy, mutta laitteen mukana tulee myös kaksi majakkaa/virtuaalista seinää. Kun virtuaalisen seinän laittaa johonkin oviaukkoon (tai portaikon eteen), imuri ei mene sen ohi.

Vastaa kommenttiin

annannaa (Ei varmistettu) 3.12.2015 22:41

Juurikin näin. Iso peukku robotti-imurille! Meillä on Roomba ja kaksikerroksinen talo, ja se tunnistaa portaikon kyllä todella hyvin, ei syöksy alas :) Myös virtuaalinen seinä toimii hienosti, estämme usein "jokapäiväsiivouksesta" lapsen huoneen, koska no, varmaan helppo arvata. Legot ja äärimmäisen tärkeät paperisilput, jotka ovat barbien sanomalehtiä tms jotka vaatii henkilön siivoamaan :D Me jätetään yleensä Roomba hurisemaan aamulla kun lähdetään kotoa. Ja siellä hän nököttää tyytyväisenä telakassaan iltapäivällä kun tullaan takaisin.

Vastaa kommenttiin

tiuu83 (Ei varmistettu) 3.12.2015 13:43

Olen testannut joskus robotti-imuria ja minusta se vaikutti hankalalta.

Vastaa kommenttiin

kikke (Ei varmistettu) 3.12.2015 14:57

ei ole kokemuksia robotti-imurista

Vastaa kommenttiin

TiaB (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:11

WOW, WOW ja WOW. Vekotin meni mun lahjalistalle ykköseks! £545 ja ilmainen postitus, pieni hinta perherauhasta.

Vastaa kommenttiin

neiti Coco Looking for... 3.12.2015 15:16

Yksin kun asun niin tuo motivaatio siivota on aika heikko, mutta koiran kanssa kannetaan sitten ihan antaumuksella juurikin hiekkaa sisään. Olen alkanut miettimään, että jos sitä vaan tyynesti heittäisi nykyisen vartissa hyytyvän imurin heittäisi roskeen ja kaksion imuroinnin saisi hoitaa sitten robotti.

Vastaa kommenttiin

heeeini (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:17

Robotti-imuri ois ajatuksena hauska mutta ei varmaan toimis meillä kun on lattiat täynnä leluja ja tavaraa ym ym ym. Imuroiminen on oikeestaan aika pieni homma sitten kun on saanu tavarat kerättyä :) Mutta ehkä joskus vois ollakin sellanen elämäntilanne vielä jossa tollaselle olis käyttöä. Tosin se siivooja ois toiveissa eka :D Mukana salaattisilppurin arvonnassa!

Vastaa kommenttiin

wilmaw (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:19

Tästähän sai mahtavan joululahjaidean omille, eläkeikää lähestyville, mutta sitäkin kiireisemmille vanhemmilleni.

Vastaa kommenttiin

Maiqu (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:33

Mä olen kiinnostunut kaikista arkea helpottavista jutuista. Tunnit loppuu vuorokaudesta...

Vastaa kommenttiin

Marli (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:52

Ei ole kokemusta robotti-imureista, mutta huvituksella olen katsellut naapurin pihalta eksyvää ja ojaan väsähtävää robottiruohonleikkuria.. :D

Vastaa kommenttiin

Marla-meritähti (Ei varmistettu) 3.12.2015 15:54

Kaverini sai mieheltään syntymäpäivälahjaksi robotti-imurin. Hän loukkaantui. Minä taas olisin ollut ihan intona robo-imurista, rakastan kaikenlaisia laitteita. Heitä kynttilät pois, emme tarvitse romantiikkaa, koska meillä on elektroniikkaa!

Vastaa kommenttiin

vsh (Ei varmistettu) 3.12.2015 16:26

Näyttää tehokkaammalta kuin edullisemmat robo-imurit.

· Vastaa kommenttiin

moonangel (Ei varmistettu) 3.12.2015 16:37

·

Jooo kyllä meillekin kelpaisi tuollainen imuri! Omia kokemuksia ei ole mutta näytti todella näppärältä ja kissatkin varmasti tottuisivat :) melkein alan jo harkitsemaan tuollaista :D

· Vastaa kommenttiin

Satsuma (Ei varmistettu) 3.12.2015 17:52

·

Haaveilen robotti-imurista, koska koirankarvaa kertyy kiitettävästi. KOkemusta kyseisestä vempaimesta ei vielä ole.

Mukaan kivaan arvontaan :)

· Vastaa kommenttiin

merikukka (Ei varmistettu) 3.12.2015 17:56

·

Robotti-imuri olisi kyllä kova sana meidän taloudessa!

· Vastaa kommenttiin

Hukkakukka (Ei varmistettu) 3.12.2015 18:05

·

Mukana arvonnassa! Robotti-imuri on varmasti kätevä peli.

· Vastaa kommenttiin

Mimmi22 (Ei varmistettu) 3.12.2015 18:20

·

Täälläkin on jo jonkin aikaa robotti-imuria haikailtu, ehkä vielä joskus kun hinnat vähän tippuu! Mukana arvonnassa :)

· Vastaa kommenttiin

Vierailija (Ei varmistettu) 3.12.2015 20:13

·

Osallistun arvontaan! ^^ Ja kysyn: kauanko tolla imurilla kesti siivota? En saanut katottua videota loppuun asti, josko vastaus olisi löytynyt sieltä :c

· Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 21:46

Vastausta ei olisi ollutkaan, ja se myös riippuu mm. asunnon koosta. Meidän 83 m²:n asuntoa imuri on siivonnut 1,5 - 2,5 tuntia. Jos pölysäiliö täyttyy, imuri palaa telakkaan nopeammin.

Vastaa kommenttiin

Anniliini (Ei varmistettu) 3.12.2015 20:23

Onpa näppärän oloinen laite! Kuvittelin jo mielessäni kuinka päiväkodista kotiin tullessa vain napsauttaisimurini päälle ja se imaisisi juurikin eteisestä ne rrrraivostuttavat hiekat ja roskat sisuksiinsa samalla kun itse voisi keskittyä ruuanlaittoon. Hinta vain on melkoisen suolainen..

Vastaa kommenttiin

Kukkavarvas (Ei varmistettu) <http://uusioperheenkuviot.blogspot.fi> 3.12.2015 20:28

Robotti-imuri on ollut meillä toivelistalla todella pitkään. Vaan kahden kissan takia ei olla uskallettu hankkia. Me ollaan nimenomaan ajateltu että se käyttö olisi silloin kun ei olla kotona. Ja meidän tuurilla täällä leviäisi sen imurin mukana esimerkiksi kissan oksennukset.

Vastaa kommenttiin

Jodelie Mama-mammutti 3.12.2015 21:04

Vitsit. Robo-imuri kelpaisi kyllä tähän talouteen, tosin eipä salaattileikkurikaan toimettomaksi jäisi!

mamamammutti (@) gmail.com

Vastaa kommenttiin

Vea (Ei varmistettu) 3.12.2015 21:08

EIKÄ MITEN IHANA VIDEO! :D Jos imuri aiheuttaa noin paljon iloa, niin sellainen pitäisi ehkä hankkia. Tosin veikkaan, ettei mun kissa välttämättä arvostaisi liikkuvaa toveria.

Vastaa kommenttiin

IrenaK (Ei varmistettu) 3.12.2015 21:11

Siivouspalvelu kiinnostaisi, ketä käytätte ja paljonko maksaa? Seuraava postaus kaupallisena yhteistyönä keskustan siivouspalveluiden kanssa ja ilmaiset siivoukset teille vuodeksi. Ei nimittäin googlettamalla ole paljoa tietoa löytynyt!

Vastaa kommenttiin

Tommi K Isyyspakkaus 3.12.2015 21:44

Voi kuulepas, toiveisiisi vastataan jo heti tuossa vuodenvaihteen jälkeen! :) Voin kyllä jo nyt kertoa, että siivousfirmamme on Freska. Hinnaston mukainen hinta 34 €/h.

Vastaa kommenttiin

Nyyrikki (Ei varmistettu) 3.12.2015 21:58

En oikein ole innostunut noista robotti-imureista. Jollakin oli kuulema kärehtänyt, en siis ainakaan valvomatta jättäisi. Leikkuri kyllä kiinnostaa!

Vastaa kommenttiin

Annemarie (Ei varmistettu) 3.12.2015 21:58

Ehdottomasti mukana robotti-imurin arvonnassa! Vanhempi malli on ollut viikottaisessa käytössä ja nyt olisi aika päivittää uuteen.

Vastaa kommenttiin

sarita71 (Ei varmistettu) 3.12.2015 22:07

Osallistun leikkurin arvontaan. Ei ole kokemusta robotti-imureista.

LIITE 4 Laura loves: Marraskuun kruunu.

Marraskuun kruunu

Ystävät & perhe Matkat

laurafree Laura loves 26.11.2015 15:18

Pimeät illat ovat söpöjä ja sää on ollut tänä syksynä kuvankaunis, mutta tässä kohtaa marraskuuta kenen tahansa suomalaisen elämänhalua aletaan silti koetella. Tämä pimeyden ja veden määrä on absurdia!

Siksi vanhimpien ystäväni *tyttökerho* treffaa aina marraskuun kammottavimpaan aikaan ja ratsaa jonkun ihanan - tai sitten ainoastaan obskuurin - kaupungin yhteisen viikonloppuvisiitin merkeissä. Ruuhkavuodet (*kyllä, käytin juuri sanaa ruuhkavuodet, eli tämä nenästäni käytännössä jo valuva veri oli ihan itse anelemaani*) ovat sanelleet, että nämä syysretket ovat typistyneet yön mittaisiksi, mutta sehän tarkoittaa vain, että on puhuttava tuplanopeudella ja juotava vähän nopeammin viiniä. Olo on aina jälkeinpäin ravittu ja rakkaudentäyteinen.

Niin nytkin, kun tapasimme synnyinkaupungissani, voimallista viha-rakkaus - tunnemikstuuraa pulppuavassa Hämeenlinnassa. Tällä kertaa Hämis kyllä helli meitä: aloitimme hengailut i-ha-nan **LauNaun** (nyt kuunteluun uusi albumi *Hem. Någonstans!*) keikalla tai siis *kahvikonsertissa* yhtä i-ha-nan Linnan Pyöräverstaan kahvilassa. Sitten parkkeerasimme sipsipussien ja skumppapullojen kanssa huoneisiimme Hotelli Aulangolla (ok, se on oikeasti kai nimeltään joku Rantasipi Aulanko, mutta tuollainen ketjunimi on tälle klassikkopuljulle pyhäinhäväistys), kävimme syömässä keskinkertaista ruokaa Hällässä (nyt on vuosi 2015: älkää laittako glögiin terästeeksi *Malibua!*), kipitimme maistelemaan oluita Birgeriin, Hämeenlinnan parhaaseen baariin.

*kuva poistettu

Huolimatta siitä, että nautimme aamiaista ehkä Suomen kauneimmassa hotellin aamiaissalisissa, puitteet ovat tällä porukalla aina epäolennaiset: Instagram ei laula eikä ulkopuolisille ei puhuta, kun imeydymme kreiseihin keskusteluihimme. Teemat ovat taas halki, poikki ja pinnossa, vaikka tapaaminen jäi tälläkin kertaa tietysti liian lyhyeksi. Näillä jaksaa joulun.

*kuva poistettu

Ai niin, Aulangolla on yllättävän kiva kylpyläkin. Jo polttareideni perusteella - mutta myös nyt - voin todistaa, että kinkkinenkin krapula paranee, kun lilluu lämpimässä altaassa ja kuulee korvissaan pelkkää klooriveden väsymätöntä liplatuslaplatusta.

Riistasauhasta ei kokemusta. Jo kyltti pelotti liikaa. Jos joku on ollut: *en halua kuulla*.

*(ei kommentteja)

LIITE 5 Nude: Tutorial.

Tutorial: pikkujoulumeikki Urban Decay

Naked Smoky -paletilla

Meikki Testatut Muu kauneus

Erika Naakka NUDE 4.12.2015 10:15

Osa teistä lukijoista on toivonut tutorialia Urban Decayn suursuosion tänä syksynä saavuttaneen Naked Smoky -paletin kanssa. Pikkujoulukauden ollessa kuumimmillaan, päätin toteuttaa toiveen ja tehdä ohjeet tähän kylmään sumusilmämeikkiin. Kokeile heti viikonloppuna! :)

*kuva poistettu

1. Pohjusta luomet. Käytin meikkivoiteen päällä MAC Paint Potia sävyssä Soft Ochre.
2. Puuteroi hyvin luomivaon ja kulmakarvojen väliin jäävä alue. Tämä auttaa todella paljon häivytyksen kanssa myöhemmin! Testaa sormella, ettei iho jää mistään kohtaa tahmeaksi. Tässä käytin Oriflame TheOne Loose Powder sävyssä Light* ja MAC 224-sivellintä.
3. Kiinnitä teippi silmäkulmaasi. Käytä teippi kämmenselän kautta, jotta liimapinta hieman heikkenee. Asettele teippi silmäkulmaasi ylävistoon kohti kulmakarvojen loppuosaa.
4. Levitä sitten koko liikkuvalla luomelle ja hieman silmäkulman yli mustaa voidemaista eyelineria. Käytin tässä L'Oréal Paris Gel Intenza Eyelineria sävyssä 01 Pure Black* ja Iberon peitevoidesivellintä*.

*kuva poistettu

5. Painele mustan eyelinerin päälle sävyä Black Market (käytetyt sävyt näkyy alhaalla kuvassa) ja häivyttelä jo tässä vaiheessa eyelinerin reunoja. Tässä käytin inan kostutettua MAC 239-sivellintä.
6. Levitä sitten luomivakoon sävyä Smolder ja häivyttä hyvin kohti kulmakarvoja. Tässä käytin MAC 217- ja häivytykseen 224-sivellintä. MAC-sivellinten karheus sopii muuten täydellisesti yhteen tämän paletin kanssa.
7. Poista teippi ja häivyttelä hieman sen jättämää rajaa siveltimellä. Tee sitten alaluomen varjostus sävyllä Dagger. Tässä käytin paletin omaa sivellintä, jonka toisen pään pieni kynäsiivelin on ihan huippu!
8. Lisää vielä samalla siveltimellä silmän sisäkulmaan sävyä Armor (taisin sekoittaa mukaan hieman myös sävyä Slanted).
9. Rajaa alaluomen vesiraja kajalkynällä. Tässä käytin Lumenen Sensitive Touch Automatic Eyeliner sävyssä 1 Deep Black*.
10. Kiinnitä irtoripset ja levitä ripsari. Tässä käytin ikisuosikkejani Kiss Haute Couture Trio-ripsitupsuja (löytyy mm. Tokmanneilta ja Sokoksilta) ja Maybelline The Colossal Volum' Express Go Chaotic -maskaraa. Valmis!

*kuva poistettu

// 1. Prep your lids. (Products used are written on the Finnish instructions) 2. Add powder above your crease up to your eyebrows. Make sure the skin doesn't feel sticky. 3. Attach a piece of tape on the corner of your eye. 4. Apply black eyeliner onto your whole eyelid. 5. Pack the shade Black Market on top of the eyeliner. 6. Add Smolder to your crease and blend well. 7. Remove the tape and add the shade Dagger to the lower lashline. 8. Dap the shade Armor to the inner corner of your eye. 9. Use black kajal to the waterline and 10. apply false eyelashes and mascara!

*kuvia poistettu

Ps. Urban Decay'n upouusi Gwen Stefani -paletti tulee myyntiin **tänään** Sokoksilla ja Sokoksen verkkokaupassa! Tuota palettia ihastellaan myöhemmin :)

SEURAA / FOLLOW: BLOGLOVIN' + FACEBOOK + TWITTER + INSTAGRAM

** Tuote saatu blogin kautta. Myös Smoky-paletti saatu.*

Kommentit

lillil89 (Ei varmistettu) <http://lillinelamassa.blogspot.fi> 4.12.2015 11:13

Oi miten kaunis meikki! :) Hyvät ohjekuvat olet kyllä ottanut eri vaiheista ja ainakin minä hyödyin tästä tutorialista, koska olen pohtinutkin millaisia erilaisia silmämeikkejä saisi loihdittu UD:n Smoky-paletilla :).

Vastaa kommenttiin

Erika Naakka NUDE 4.12.2015 12:05

Jee kiva kuulla! Ja kiitos :)

Vastaa kommenttiin

Pirkon Paletilta (Ei varmistettu) <http://pirkonpaletilta.purkkimafia.fi> 4.12.2015 12:29

Tämä paletti on mulla tällä hetkellä ehdottomasti eniten käytössä. Siitä löytyy just ne tarvittavat sävyt arkeen kuin juhlaankin! <3